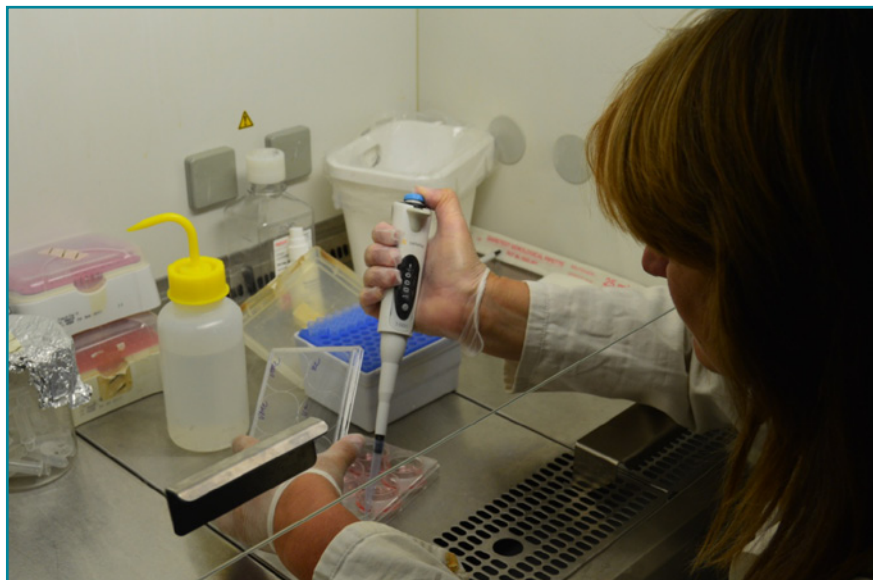

VÝROČNÁ SPRÁVA O ČINNOSTI
SLOVENSKEJ AKADEMIE VIED
ZA ROK 2016

Správa je vypracovaná v zmysle zákona č. 133/2002 Z. z. o Slovenskej akadémii vied. Podľa § 8 ods. 7., písm. c) tohto zákona správu schválil Snem Slovenskej akadémie vied dňa 20. apríla 2017.

Vláda Slovenskej republiky vzala správu na vedomie na 61. schôdzi dňa 7. júna 2017

Zostavenie a redakčná príprava: Mgr. Ľubica Suballyová, PhD.

Vydala Slovenská akadémia vied, Štefánikova 49, 814 38 Bratislava.

V elektronickej forme je správa dostupná na internetovej stránke www.sav.sk

© Slovenská akadémia vied 2017

Obrázok na titulnej strane: Astronomický ústav SAV

Fotografie a obrázky k najlepším vedeckým výsledkom poskytli vedecké organizácie SAV.

Ostatné fotografie: Vladimír Šimiček a archív SAV.

OBSAH

PREDSLOV	6
I. VEDNÁ POLITIKA	7
II. VEDA A VÝSKUM	9
II.1 Najvýznamnejšie výsledky vedeckej práce	9
II.1.1 Prvé oddelenie vied	9
II.1.1.1 Významné výsledky základného vedeckého poznania	11
II.1.1.2 Riešenie problémov pre spoločenskú prax	12
II.1.1.3 Významné výsledky medzinárodných vedeckých projektov	13
II.1.2 Druhé oddelenie vied	16
II.1.2.1 Významné výsledky základného vedeckého poznania	18
II.1.2.2 Riešenie problémov pre spoločenskú prax	20
II.1.2.3 Významné výsledky medzinárodných vedeckých projektov	22
II.1.3 Tretie oddelenie vied	25
II.1.3.1 Významné výsledky základného vedeckého poznania	27
II.1.3.2 Riešenie problémov pre spoločenskú prax	28
II.1.3.3 Významné výsledky medzinárodných vedeckých projektov	30
II.2 Centrá excelentnosti SAV	32
II.3 Projekty SAV	34
II.4 Projekty podporené zo štrukturálnych fondov	39
III. VZDELÁVACIA ČINNOSŤ	41
Doktorandské štúdium a pedagogická činnosť	41
IV. SAV V MEDZINÁRODNOM KONTEXTE	43
IV.1 SAV v Európskom výskumnom priestore	43
IV.2 Spolupráca s ekonomicky a výskumne vyspelými krajínami	46
IV.3 Aktivity SAV pri rozvíjaní medzinárodnej spolupráce	47
V. SAV V KONTEXTE SR	50
V.1 Výstupy výskumu SAV pre aplikácie v praxi	50
V.1.1 Prínos činnosti SAV pre hospodársky rast krajiny	50
V.1.2 Spolupráca s aplikačnou a hospodárskou sférou	50
V.1.3 Ďalšie aktivity SAV pre lepšie spravovanie spoločnosti a krajiny	52
V.2 Výskumná spolupráca s VŠ	52
V.3 Spoločné pracoviská	53

VI. SAV A VEREJNOSŤ	59
VII. SAV VO VNÚTORNÝCH PROCESOCH	64
VII.1 Transformácia SAV	64
VII.2 Akreditácia SAV 2016	64

Prílohy

1. Vyznamenania a ocenenia v roku 2016	66
1.1 Vyznamenania a ceny udelené SAV	66
1.2 Významné vyznamenania, ocenenia a ceny udelené pracovníkom SAV	68
2. Samosprávne orgány SAV	70
3. Učená spoločnosť SAV	75
4. Činnosť vedeckých spoločností SAV	79
5. Projekty medzinárodnej spolupráce	84
6. Publikačná a edičná činnosť	95
6.1 Štatistika publikačnej a edičnej činnosti	95
6.2 Vedecké monografie a monografické štúdie vydané v SR a v zahraničí	100
6.3 Vedecké monografie vydané vo Vede, vydavateľstve SAV	108
6.4 Periodiká a ročenky vydávané v SAV	110
7. Patentová a licenčná činnosť SAV	112
8. Hospodárska činnosť SAV	114
8.1 Hospodárska činnosť SAV	114
8.2 Kontrolný systém SAV	116
9. Zoznam organizácií SAV	118

Na pozvanie predsedu SAV prof. Pavla Šajgalíka navštívila Slovenskú akadémiu vied *Irina Bokova, generálna riaditeľka UNESCO*. Dňa 6. mája 2016 sa v Kongresovom centre SAV v Smoleniciach stretla s pozvanými hosťami pri okrúhlom stole nazvanom *Kreativita a inovácie v teórii a v praxi*. V Aule Univerzity Komenského v Bratislave predniesla Irina Bokova verejnú prednášku na tému *Posilnenie postavenia mládeže, podpora rozmanitosti*. Na stretnutí v Smoleniciach odovzdal predseda SAV prof. Pavol Šajgalík generálnej riaditeľke UNESCO Irine Bokovej najvyššie vyznamenanie SAV – Zlatú medailu SAV.

PRESEDNÍCTVO SAV

vo funkčnom období 2013 – 2017
pracovalo v roku 2016 v tomto zložení:

predseda

prof. RNDr. PAVOL ŠAJGALÍK, DrSc.

podpredsedníčka pre výskum

RNDr. EVA MAJKOVÁ, DrSc.

podpredseda pre ekonomiku

prof. MVDr. JURAJ KOPPEL, DrSc.

podpredseda pre 1. oddelenie vied

Ing. KAROL FRÖHLICH, DrSc.

podpredseda pre 2. oddelenie vied

prof. RNDr. KAROL MARHOLD, CSc.

podpredseda pre 3. oddelenie vied

prof. PhDr. EMIL VIŠŇOVSKÝ, CSc.

vedecký sekretár

PhDr. DUŠAN GÁLIK, CSc.

členovia

prof. RNDr. JÁN DUSZA, DrSc.

prof. PharmDr. DANIELA JEŽOVÁ, DrSc.

Ing. JURAJ LAPIN, DrSc.

Mgr. JURAJ MARUŠIAK, PhD.

RNDr. MIROSLAV TIBOR MOROVICS, CSc.

Ing. MÁRIA OMASTOVÁ, DrSc.

PhDr. DAGMAR PODMAKOVÁ, CSc.

RNDr. PAVOL SIMAN, PhD.

PREDSLOV

Rok 2016 bol pre Slovenskú akadémiu vied v mnohých aspektoch prelomový. SAV pripravila akreditáciu svojich vedeckých organizácií, pričom panely hodnotiteľov boli zložené výlučne zo zahraničných expertov; stabilizačná zmluva pomohla odvrátiť krátenie rozpočtu SAV o takmer 1,1 milióna eur; návrh zákona o verejnej výskumnej inštitúcii (v. v. i.) bol predložený na rokovanie vlády; projekt CEMEA (Building-up Centre of Excellence for Advanced Materials Application) sa dostal nad hranicu úspešnosti v Horizonte 2020 a získal známku vynikajúcej kvality *Seal of Excellence*. Ukončili sme prípravu projektov SAV pod názvom *Otvorená akadémia*. V Národnej rade Slovenskej republiky zorganizovala SAV stretnutie s poslancami podľa európskej iniciatívy *Science meets parliament*, Slovenský rozhlas začal pravidelné vysielanie relácie *Veda.sk*. No nie všetko dopadlo úspešne, návrh zákona o v. v. i. vláda neprerokovala a projekt CEMEA nakoniec skončil medzi nefinancovanými.

Aj napriek tomu nastal viditeľný posun vo vnímaní SAV nielen decíznou sférou, ale aj obyvateľmi Slovenska. Na pôde SAV rokoval Výbor NR SR pre vzdelávanie, vedu, mládež a šport. Prieskum agentúry FOCUS ukázal, že SAV je najdôveryhodnejšia inštitúcia v Slovenskej republike. Tieto správy sú povzbudením, aby SAV systematicky pracovala na udržaní dôvery spoločnosti. SAV by mala byť inštitúciou, ktorá okrem kvalitného výskumu pomôže spoločnosti zorientovať sa v záplave informácií, častokrát pochybnej kvality a aj obsahu. Aj preto bol uznesením Predsedníctva SAV zriadený Inštitút strategických analýz, ktorý by mal pomôcť verejnosti získať prehľad o témach, ktoré sú naliehavé a nie vždy ľahko pochopiteľné. Inštitút by mal svoju činnosť pokrývať zo zdrojov získaných nad rámec rozpočtu SAV.

Rok 2016 bol prelomový aj v tom, že SAV začala rokovania so Zväzom automobilového priemyslu, najmä pri príprave projektu CEMEA. Rokovania ukázali, že SAV má potenciál na spoluprácu s týmto významným priemyselným zväzom, a že aj zo strany podnikateľov je záujem o spoluprácu s SAV. Otvárajú sa možnosti na spoluprácu aj s ďalšími zväzmi či Klubom 500.

Rok 2016 bol aj rokom sťahovania ústavov do nových centier výskumu a univerzitných parkov. S tým bolo spojených množstvo problémov, ktoré vyplynuli z nedostatočnej projektovej dokumentácie nereflektujúcej potreby ústavov a ktoré bude treba riešiť s použitím zdrojov SAV. Môžeme vyjadriť nádej, že sa podarí úspešne zavŕšiť predaj uvoľnených budov, pričom získané zdroje sa použijú na postavenie Spoločenskovedného pavilónu v areáli na Patrónke a na nevyhnutné úpravy v novopostavených budovách.

Predložená správa dokumentuje výsledky organizácií SAV, dosiahnuté vo všetkých oblastiach výskumu. Niektoré z nich sú uverejnené v špičkových časopisoch, iné v hodnotných monografiách a iné sú uplatniteľné v hospodárskej praxi. Výsledky dosiahnuté v roku 2016 dokazujú vysokú úroveň výskumu v SAV a jeho význam pre spoločnosť.

Pavol Šajgalík
predseda SAV

I. VEDNÁ POLITIKA

V r. 2016 SAV pokračovala v napĺňaní zámerov a opatrení stanovených v dokumente SAV 2020, pričom niektoré z opatrení aktualizovala.

SAV realizuje:

- výskum v prírodných a technických vedách, lekárskejších vedách, spoločenských a humanitných vedách v oblastiach, ktoré sú inovatívne, náročné na personálnu alebo výskumnú infraštruktúru, rozvíja inovatívne technológie a diagnostiku,
- výskum zameraný na aktuálne globálne a spoločenské výzvy,
- národno-regionálne-kultúrne orientovaný výskum a ochrana kultúrneho dedičstva.

Trvalým hlavným cieľom SAV je zvyšovanie kvality svojich výstupov, aby sa zaradila medzi úspešné výskumné inštitúcie Európskej únie. Týka sa to predovšetkým zvyšovania počtu publikácií vo vysokoimpaktovaných časopisoch, publikovania kvalitných monografií alebo kapitol v monografiách vydaných vo svetových jazykoch v prestížnych vydavateľstvách. SAV zaostáva aj v kategórii najviac citovaných publikácií. Stále je problémom malý počet prijatých patentov s európskou alebo svetovou platnosťou. Zároveň je akcentovaná požiadavka na kvalitný transfer poznatkov, pre ktorý je kvalitný základný výskum nevyhnutnou podmienkou.

Slovensko vrátane SAV má veľmi nízku úspešnosť v získavaní grantov Európskej výskumnej rady (ERC), ktoré patria v najprestížnejšom. Analýzy ukazujú, že podľa počtu získaných grantov ERC sa niektoré nové členské krajiny EÚ (Maďarsko a Česká republika) postupne približujú k úrovni „európskej dvanástky“, iné vrátane Slovenska stále zaostávajú a toto za-

Na neformálnom stretnutí dňa 10. októbra 2016 hovorili členovia Predsedníctva SAV a Snemu SAV s poslancami Výboru Národnej rady SR pre vzdelávanie, vedu, mládež a šport o aktuálnom postavení akadémie a o problémoch vedy a výskumu na Slovensku. Predseda SAV prof. Pavol Šajgalik ocenil záujem členov výboru NR SR, najmä ambície oboch strán vypracovať dosiaľ absentujúcu štátnu vednú politiku.

**Predseda SAV
Pavol Šajgalík
s predsedom Výboru
NR SR pre vzdelávanie,
vedu, mládež a šport
Ľubomirom Petrákom.**

ostávanie sa zväčšuje. Problémom je aj malý počet podaných projektov. V r. 2016 sa podľa predbežných údajov podarilo zvýšiť počet podaných projektov. Dôležitou úlohou SAV v nastávajúcom období je vytvoriť stimulujuce prostredie pre podávanie projektov ERC a otvoriť program ERC štipendií v rámci SAV aj vzhľadom na to, že sa tento program nepodarilo presadiť ako celoslovenskú aktivitu.

Štrukturálne fondy v programovom období 2007 – 2015 významne pomohli znížiť zaostávanie Slovenska vo výskumnej infraštruktúre a vybuďoval sa potenciál na zvýšenie efektívnosti a úspešnosti Slovenska vo výskume krajín V4 aj EÚ. V súčasnosti je akútnou potrebou pripraviť a otvoriť program udržateľnosti, ktorý by súťažnou formou umožnil podporu laboratórií vybudovaných z prostriedkov ŠF. Bez takéhoto programu hrozí, že veľká časť investícií do výskumnej infraštruktúry neprinesie očakávaný prínos pre Slovensko.

Dôležitou súčasťou vednej politiky SAV je získavanie talentovaných výskumníkov zo zahraničia, v súčasnosti je to predovšetkým program SASPRO.

S tým súvisí aj otváranie spolupráce s vyspelými zahraničnými pracoviskami v doktorandskom štúdiu. V r. 2016 sme sa pri rokovaní s prednými výskumnými inštitúciami v Singapore (National University of Singapore, Nanyang Technological University a Agency for Science, Technology and Research) dohodli na usporiadaní spoločného workshopu začiatkom roka 2017, čo bude prvý krok k otvoreniu takejto spolupráce.

Dôležitou oblasťou vednej politiky SAV je rozvíjanie medzinárodnej spolupráce. V súčasnosti SAV ako jediná výskumná inštitúcia v SR cielene a systematicky rozvíja medzinárodnú spoluprácu v rámci ERA, ako aj s vyspelými krajinami mimo EÚ.

SAV v r. 2016 iniciovala diskusiu o potrebe urýchlene a v spolupráci s vedeckou komunitou vypracovať motivačnú vednú politiku, ktorá predovšetkým zabezpečí rozvoj všetkých zložiek vedy a výskumu, bude programovo znižovať pretrvávajúce podfinancovanie výskumu, ktoré radí SR na najnižšie priečky v EÚ, a s tým súvisiaci únik mozgov do zahraničia. Naším cieľom by malo byť vypracovať takúto vednú politiku v priebehu roka 2017. RIS3 je dôležitou časťou vednej politiky, vedná politika má však širší dopad a musí adresovať aj také problémy a ciele, ktoré RIS3 vzhľadom na svoje zadanie nepokrýva.

**Eva Majková
podpredsedníčka SAV pre výskum**

II. VEDA A VÝSKUM

II.1 Najvýznamnejšie výsledky vedeckej práce

II.1.1 Prvé oddelenie vied SAV

Najvýznamnejšie výsledky vedeckej práce dosiahnuté v ústavoch 1. oddelenia vied SAV (oddelenie vied o neživej prírode) zahŕňajú široké spektrum výskumu v astronómii, matematike, geológii, informatike, ako aj v oblasti vývoja využitia nových materiálov. Výsledky sú rozdelené do oblasti základného vedeckého poznania, riešenia problémov v oblasti medzinárodných vedeckých projektov, ako aj do oblasti pre spoločenskú prax a výskumu.

V oblasti základného vedeckého poznania astronómia skúmali prenos hmoty hviezdny vetrom v dvojhviezdach, ktoré sa skladajú z jednej malej, ale veľmi jasnej hviezdy (bieleho trpaslíka) a z jednej veľkej hviezdy (červeného obra). Prúd častíc, tzv. hviezdny vietor, prúdi z červeného obra na bieleho trpaslíka, a ten ho využíva ako zdroj energie pre svoj vysoký jas. Vo svojej práci astronómia ukázali, že hviezdny vietor z červeného obra je fokusovaný – stláčaný do roviny obehu oboch hviezd, a tým vysvetlili dostatočné zásobovanie bieleho trpaslíka hmotou. Významný výsledok sa dosiahol v matematike, kde boli charakterizované spojité aditívne generátory triangulárnych subnoriem. V oblasti nových materiálov bola vyvinutá nová originálna metóda prípravy polymérnych nanočastíc. Metóda je založená na riadenom procese samousporiadania polymérov. Polymérne nanočastice pripravené touto cestou sú vhodné pre rôzne technické a biomedicínske aplikácie.

*Výsledkom dlhoročnej medzinárodnej spolupráce je spracovanie dynamiky európskej krajiny v knižnej monografii s názvom *European landscape dynamics: CORINE land cover data* (vydavateľstvo Taylor & Francis Group). Táto unikátna publikácia medzinárodného kolektívu autorov poskytuje pohľad na dynamiku prírodných a človekom vytvorených objektov od roku 1990 až do roku 2012, približuje metódy identifikácie, analýzy a hodnotenia krajinej pokrývky Európy a jej zmien s využitím satelitných snímok a dokumentuje príklady riešenia environmentálnych problémov v Európe.*

Úspešne sa riešil medzinárodný projekt zameraný na využitie tzv. gridových štruktúr. Projekt, do ktorého bolo zapojených 41 inštitúcií z Európy, Indonézie, Malajzie, Filipín, Thajska, Turecka, Taiwanu a USA, poskytuje tzv. produkčný cloudový uzol s grafickými akceleratormi. Projekt, ktorý je súčasťou medzinárodnej cloudovej infraštruktúry, podporil aktivity viacerých virtuálnych výskumných skupín a združení.

V oblasti aplikovaného výskumu bol pre priemyselného partnera Havel Metal Foam, GmbH, originálnou technológiou na báze hliníkovej peny vyrobený prototyp krytu strechy automobilu BMW. Prototyp z hliníkovej peny splnil všetky požiadavky na tvarovú a rozmerovú pevnosť a tiež na potrebné mechanické vlastnosti. V oblasti metalurgie sa skúmal nový spô-

sob mikrovlnného žiaria magneticky mäkkých práškov bez spekania. Výsledkom štúdia je technologický postup, ktorý umožňuje zníženie koercivity a zvýšenie lisovateľnosti feromagnetických práškových materiálov. Je tiež dôležité, že po takomto mikrovlnnom spracovaní materiál zostáva vo forme prášku. Technologický postup mikrovlnného žiaria je chránený patentovou prihláškou.

Výsledky vedeckej práce dokumentujú vynikajúce výsledky výskumnej práce, počínajúc od astronómie až po využitie nových materiálov v automobilovom priemysle a metalurgii.

Karol Fröhlich
podpredseda SAV pre 1. oddelenie vied

Päť stanov časti slovenskej expedície v základnom tábore pod Everestom, na ľadovci Khumbu, vo výške 5265 m. 21. mája 2016 sa skončilo vyše mesačné himalájske dobrodružstvo vedeckého účastníka slovenskej horolezeckej expedície *Everest Hard Way Slovak Expedition 2016* Jána Madarása z Ústavu vied o Zemi SAV. V základnom tábore pod Mount Everestom a v jeho okolí skúmal geologické fenomény, ktoré formovali najvyššie horstvo na Zemi. Okrem zberu hornín všetkých základných typov, tvoriacich masív Everestu, sa venoval aj štúdiu geomorfologických javov a dokumentoval aj následky silného zemetrasenia, ktoré oblasť Himalájí postihlo v apríli 2015. Po vyše tridsiatich rokoch tak nadviazal na prvý slovenský vedecký výskum v tejto oblasti.
Foto: Ján Madarás

II.1.1.1 Významné výsledky základného vedeckého poznania

Prenos hmoty hviezdnyim vetrom v symbiotických dvojhviezdach typu S: II. Indikácia fokusácie vetra

Astronomický ústav SAV

Riešitelia: N. Shagatova, A. Skopal, Z. Cariková.

V symbiotických hviezdach sa na bieleho trpaslíka (BT) prenáša hviezdny vietor jeho chladného obrieho spolupútnika. Vysoká svietivosť BT však nemôže byť generovaná štandardným spôsobom akrécie z hviezdneho vetra. V našej práci sme tento problém skúmali pre zákrytové symbiotické dvojhviezdy EG And a SY Mus. Modelovaním ich archívnych ultrafialových spektier v okolí čiary Ly-alpha pomocou Rayleighovho rozptylu sme určili stĺpcové hustoty neutrálneho vodíka v okolí chladných obrov. Riešením inverzného problému pre funkciu stĺpcovej hustoty sme určili rýchlostné pole hviezdneho vetra v blízkosti roviny obežnej dráhy, zodpovedajúce hustoty a tempo straty hmoty obra. Získané hodnoty tempa straty hmoty však boli viac ako 10-krát vyššie než tie určené inými metódami.

Tento výsledok indikuje fokusáciu hviezdneho vetra obra smerom k obežnej rovine, kde môže byť akreovaný BT veľmi vysokým tempom. Naše zistenie nám umožňuje lepšie porozumieť problému vysokej svietivosti BT.

Projekty: VEGA 2/0002/13 a ITMS 26220120009.

SHAGATOVA, Natalia – SKOPAL, Augustín – CARIKOVÁ, Zuzana: Wind mass transfer in S-type symbiotic binaries : II. Indication of wind focusing. In *Astronomy and Astrophysics*, 2016, vol. 588, article no. A83, p. 1 – 10. (5.185 - IF2015) (2016 – Current Contents, WOS, SCOPUS, NASAADS). ISSN 0004-6361.

Charakterizácia niektorých spojitých aditívnych generátorov triangulárnych subnormiem

Matematický ústav SAV

Riešiteľka: A. Mesiarová-Zemánková.

Charakterizovali sme spojitý, podmiennečne kancelatívne t-subnormy, ktoré majú spojitý aditívny generátor. Napriek tomu, že všetky spojitý kancelatívne t-subnormy majú spojitý aditívny generátor, v prípade podmiennečne kancelatívnych t-subnormiem je situácia iná. Podarilo sa nám opísať podmienky, ktoré spojitá, podmiennečne kancelatívna t-subnorma musí spĺňať, aby mala spojitý aditívny generátor. Skúmame tiež monotónnosť takéhoto generátora. Navyše opisujeme aj konštrukciu príslušného spojitého aditívneho generátora.

Projekty: VEGA 2/0049/14, APVV-0178-11 a Program Fellowship of SAS

MESIAROVÁ-ZEMÁNKOVÁ, Andrea: Continuous additive generators of continuous, conditionally cancellative triangular subnorms. In *Information Sciences*, 2016, vol. 339, p. 53-63. (3.364 - IF2015). (2016 - Current Contents). ISSN 0020-0255.

Nový prístup k riadenému samousporiadaniu homopolymérov do stabilných nanočastíc

Ústav experimentálnej fyziky SAV

Riešiteľ: M. Sedlák.

Nový originálny zdola-nahor („bottom-up“) prístup k príprave polymérnych nanočastíc. Na prípravu sú potrebné homopolyméry (nie kopolyméry) len jedného druhu a bez potreby akýchkoľvek aditív. Prístup sa zakladá na riadenom samousporiadaní termoresponzívnych homopolymérov typu poly (alkyl akrylových kyselín). Analyzovali sa mechanizmy vedúce k stabilným nanočasticiam na molekulárnej úrovni. Vytvorila sa prevencia makroskopickkej fázovej separácie ako konkurenčného procesu na báze bariéry v dôsledku vysokého povrchového zeta potenciálu zárodočných jadier začínajúcej fázovej separácie a entropickému zisku protiiónov v systéme. Vodíkovými väzbami, najmä typu $\text{COOH} \cdots \text{COO}^-$ medzi protonovanými a ionizovanými karboxylovými skupinami, sa dosiahla stabilita častíc. Analyzoval sa vplyv ďalších efektov, ako Rayleighova nestabilita nabitých polymérnych reťazcov a ich agregátov, koncentračne a konformačne závislá kondenzácia protiiónov, porovnanie s analogickými systémami neutrálnych polymérov, spôsoby a metódy dekompozície (rozpadu) nanočastíc. Výsledok bol publikovaný vo vysoko impaktovanom časopise (5-ročný impakt faktor v čase odovzdania publikácie bol 10.42).

Projekt: VEGA 2/0182/14

SEDLÁK, Marián: A novel approach to controlled self-assembly of pH-responsive thermosensitive homopolymer polyelectrolytes into stable nanoparticles. In *Advances in colloid and interface science*, 2016, vol. 232, p. 57-69. (7.813 - IF2015). (2016 - Current Contents). ISSN 0001-8686.

II.1.1.2 Riešenie problémov pre spoločenskú prax

Prototyp kryty strechy automobilu BMW

Ústav materiálov a mechaniky strojov SAV

Riešitelia: F. Simančík, P. Tobolka, R. Uhrík, P. Oslanec, L. Pavlík, J. Španielka.

Originálnou technológiou výroby súčiastok z hliníkovej peny patentovanou v roku 2015 boli vyrobené prvé prototypy častí automobilových konštrukcií. Na kryte zloženej strechy kabrioletu BMW sa úspešne demonštrovala možnosť adekvátnej náhrady v súčasnosti vyrábaného tlakového odliatku z Mg zliatiny hliníkovou penou. Prototyp z hliníkovej peny splnil všetky požiadavky na tvarovú a rozmerovú pevnosť, ako aj na potrebné mechanické vlastnosti pri porovnateľnej hmotnosti s ultraľahkým Mg odliatkom.

Veľkou výhodou použitej technológie je podstatne nižšia cena formy oproti nástroju na tlakové liatie Mg, čo významne zvyšuje flexibilitu pri rôznych adaptáciách konštrukčných súčiastok a umožňuje aj výrobu dielov

v menších sériách, resp. prototypov reálnych súčiastok. Súčiastky z hliníkovej peny vyrábané týmto spôsobom navyše majú výrazne menej tvarových a rozmerových obmedzení v porovnaní s odliatkami a nevyžadujú ani drahé technologické zariadenia.

Priemyselný partner: Havel Metal Foam GmbH, Brandenburg an der Havel, Nemecko

Spôsob mikrovlnného žihania magneticky mäkkých práškov bez spekania

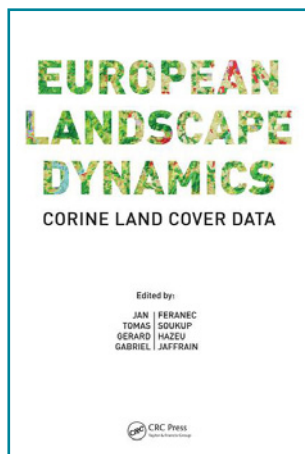
Ústav materiálového výskumu SAV

Riešitelia: R. Bureš, M. Fáberová.

Vplyv štruktúrnych defektov a zvyškových vnútorných napätí na magnetické a mechanické vlastnosti sme študovali na práškových feromagnetikách.

Výroba práškových kovových zliatin rozstrekovaním, mechanochemicky, ako aj mechanická manipulácia a recyklácia surových výliskov vnášajú do štruktúry napätia a defekty znižujúce lisovateľnosť. Zvýšenie lisovateľnosti sa dosahuje v konvenčnej práškovej metalurgii žiňaním za prítomnosti vodíka teplotami spôsobujúcimi vznik spečenca, ktorý sa musí mlieť.

Výsledkom experimentálneho štúdia je mikrovlnné žiňanie, ktorým sme dosiahli zníženie koercivity a zvýšenie lisovateľnosti feromagnetických práškových materiálov. Takéto žiňanie umožnilo zníženie teploty a skrátenie procesného času. Žiňanie sa realizuje v atmosfére argónu bez nevyhnutnosti použitia vodíka a nevedie k tvorbe spečenca, materiál zostáva po žiňaní vo forme prášku.

Prihláška patentu: PP 57-2016, dátum podania prihlášky: 26. 5. 2016.

Projekt: ŠF MIKROMATEL ITMS: 26220220105 a VEGA 2/0185/15.

II.1.1.3 Významné výsledky medzinárodných vedeckých projektov

Dynamika európskej krajiny prezentovaná prostredníctvom údajov CORINE land cover

Geografický ústav SAV

Riešitelia: J. Feranec.

Projekt je výsledkom dlhoročnej spolupráce Geografického ústavu SAV na celoeurópskych projektoch CORINE land cover (CLC), ktorý vyústil do knižnej monografie.

Cieľom monografie bolo priblížiť metódy identifikácie, analýzy a hodnotenia krajiny pokrývky Európy a jej zmien v rokoch 1990, 2000, 2006 a 2012 s využitím satelitných snímok. Okrem toho publikácia dokumentuje príklady riešenia environmentálnych problémov v Európe na báze údajov CLC (napr. monitorovanie postupu zástavby, hodnotenie fragmentácie kra-

jiny, mapovanie a hodnotenie ekosystémov a pod.), a tiež budúcnosť ich ďalšieho generovania.

Jednotné údaje o krajine sú zárukou operatívneho a korektného riešenia environmentálnych problémov na takomto rozsiahlom území. V zmenách krajinej pokrývky Európy v hodnotenom období dominoval trend zväčšovania areálov odlesňovania. Druhý výrazný trend reprezentuje pokles intenzifikácie aj extenzifikácie poľnohospodárstva a tiež pokles zalesňovania. K tomuto trendu možno priradiť aj znižovanie rozsahu výstavby vodných nádrží. Výraznejší postup rozširovania urbanizovaných areálov bol evidentný najmä v zázemí viacerých hlavných miest európskych štátov.

Táto unikátna publikácia poskytuje pohľad na dynamiku prírodných a človekom vytvorených objektov za takmer 25 rokov prostredníctvom originálnych máp, grafov a tabuliek.

FERANEC, Ján: Project CORINE Land Cover. In European Landscape Dynamics : Corine Land Cover Data. - Boca Raton : CRC Press, Taylor & Francis Group, 2016, p. 9-14. ISBN 978-1-4822-4466-3.

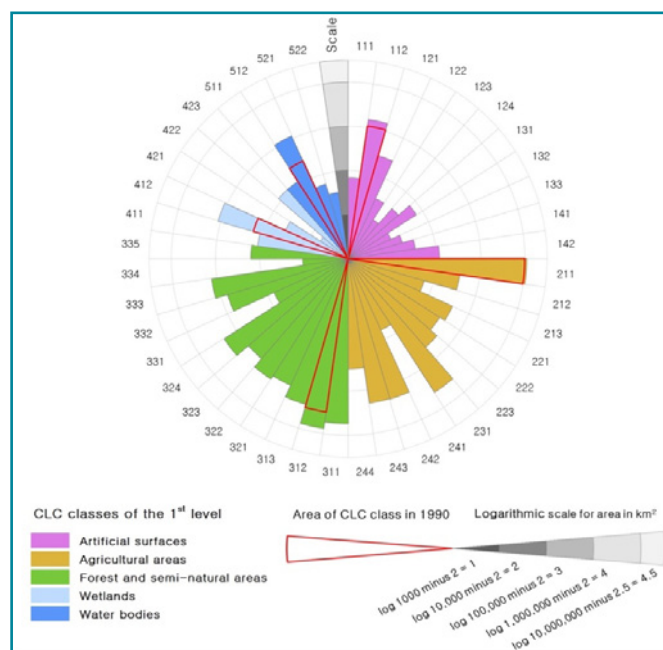
Accelerated Computing in Cloud

Ústav informatiky SAV

Riešitelia: J. Astaloš, M. Dobrucký, L. Hluchý, Viet Tran.

Ústav informatiky SAV v projekte EGI-Engage poskytuje produkčný cloudový uzol (IISAS-GPUCloud) s grafickými akcelarátorami (GPGPU), integrovaný do EGI FedCloud infraštruktúry.

Vykonalí sme jeho upgrade na novú verziu (Mitaka) cloudového midlvéru OpenStack. Vyriešili sme problémy s poskytovaním GPGPU-akcelarátorov v cloudovom midlvéri OpenNebula. Do infraštruktúry EGI sme zapojili ďalší cloudový uzol (IISAS-Nebula), ktorý je v procese certifikačnej procedúry, aby mohol byť zaradený do produkčnej prevádzky.

Zastúpenie tried CLC v Európe v roku 2012.

Cyklámenovou farbou sú znázornené triedy urbanizovanej krajiny, hnedou poľnohospodárskej krajiny, zelenou lesnej krajiny, svetlomodrou močiarnnej krajiny a tmavomodrou triedy vôd.

Podporujeme viaceré výskumné virtuálne organizácie (záujmové združenia používateľov z rôznych spolupracujúcich organizácií): fedcloud.egi.eu (testovania), ops (monitorovania), dteam (administrátori infraštruktúry), moldyngrid (molekulárna dynamika), enmr.eu (magnetická rezonancia), vo.lifewatch.eu (biodiverzita a výskum ekosystémov).

Projekt: Engaging the EGI Community towards an Open Science Commons

Typ a číslo projektu: H2020 654142

Koordinátor projektu: STICHTING EUROPEAN GRID INITIATIVE (EGI.eu, Amsterdam)

BOBÁK, Martin – HLUCHÝ, Ladislav – TRAN, Viet: Application performance optimization in multicloud environment. In Computing and informatics, 2016, vol. 35, no. 6, p. (0.524 – IF2015). ISSN 1335-9150.

HLUCHÝ, Ladislav – NGUYEN, Giang – ASTALOŠ, Ján – TRAN, Dinh Viet – ŠIPKOVÁ, Viera – NGUYEN, Binh Minh: Effective computation resilience in high performance and distributed environments. In Computing and informatics, 2016, vol. 35, no. 6, p. (0.524 – IF2015). ISSN 1335-9150.

ŠIPKOVÁ, Viera – HLUCHÝ, Ladislav – DOBRUCKÝ, Miroslav – BARTOK, Juraj – NGUYEN, Binh Minh: Manufacturing of weather forecasting simulations on high performance infrastructures. In ECW 2016 Environmental Computing Workshop : 12th International IEEE Conference on eScience. Baltimore, USA : IEEE, 2016, p. 432 – 439. ISBN 978-1-5090-4273-9.

II.1.2 Druhé oddelenie vied SAV

Výsledky projektov riešených v 2. oddelení vied SAV, ktoré uvádzame ako najvýznamnejšie výsledky základného vedeckého poznania, riešenia problémov pre spoločenskú prax a medzinárodných vedeckých projektov, reprezentujú široké spektrum vedných odborov a metodických prístupov.

V oblasti biomedicínskeho výskumu a jeho prepojenia na chemické vedy sa získali viaceré zaujímavé poznatky, ktoré môžu v budúcnosti prispieť k zlepšeniu metód liečenia rôznych chorôb. Napríklad, analýza poranenej miechy u pokusných zvierat s využitím proteomických metód priniesla nový pohľad na mechanizmy tohto poranenia, pričom kaudálny segment miechy bol identifikovaný ako miesto, ktoré by mohlo byť terapeuticky ovplyvňované pri liečbe takéhoto poranenia. Pri pokusoch na potkanoch sa tiež zistilo, že epikatechín, ktorý je dôležitou obsahovou látkou kakaa, zabraňuje zvyšovaniu krvného tlaku a má antioxidačné účinky. Zvyšuje tiež produkciu oxidu dusnatého v aorte a v srdci a zvyšuje takto rozťažnosť aorty sprostredkovanú oxidom dusnatým. V krvi pokusných zvierat epikatechín zlepšoval aj schopnosť červených krviniek prechádzať najtenšími cievami. Slubné výsledky priniesli aj štúdie možnosti využitia elektrochemických a optických metód s využitím lektínov pri príprave viacerých typov biosenzorov a biočipov. Fluorescenčné lektínové biočipy boli úspešne testované v analýze glykoprotéomu ľudských sér odobraných od pacientov s rakovinou prostaty a zdravých ľudí s cieľom ich využitia na diagnostiku rakoviny prostaty. Výrazné výsledky priniesol aj vývoj a validácia polymérnych systémov pre protinádorové terapie. Bola podaná medzinárodná PCT prihláška týkajúca sa inovatívneho konceptu terapie chronickej myelocytovej leukémie (CML) a vyvíja sa liekový nosič na báze chitozánu. Ďalšie výsledky získané v roku 2016 naznačujú, že hladina poškodenia DNA v lymfocytoch pacientov s nádormi semenníkov pred podstúpením chemoterapie by mohla slúžiť ako prognostický marker, schopný veľmi skoro identifikovať pacientov, u ktorých je pravdepodobná ďalšia progresia ochorenia a metastázy do lymfatických uzlín.

Pri výskume bunkového delenia sa ako modelový organizmus využívaly kvasinky druhu *Schizosaccharomyces pombe*. Analýzou delečnej knižnice *S. pombe* sa zistilo, že delécia génu *dbl2* zapríčiňuje chybné delenie chromozómov počas redukčného bunkového delenia, ktoré je súčasťou tvorby pohlavných buniek. Tieto výsledky indikujú, že gén *dbl2* hrá úlohu regulátora, ktorý ovplyvňuje opravy dvojvláknových zlomov potrebných pre správne delenie chromozómov pri tvorbe životaschopných pohlavných buniek.

Pri analýze izolátov baktérií z hnedého kalu, odpadového produktu z výroby hliníka pri Žiari nad Hronom, sa zistilo, že viaceré izoláty predstavujú nové, pre vedu doteraz neznáme bakteriálne druhy. Navyše, tieto extrémotolerantné druhy vykazujú zaujímavé biotechnologicky využiteľné vlastnosti a môžu byť použité v bioremediačných procesoch zameraných na odstránenie tejto ekologickej záťaže.

Do budúcnosti nesporne užitočné výsledky prinieslo aj štúdium sadeníc buka lesného, jednej z našich najdôležitejších lesných drevín. Medzi sadenicami, ktoré pochádzajú z rôznych častí európskeho areálu druhu, boli zistené genetické rozdiely v odolnosti voči suchu. Výsledky naznačujú, že genetická variabilita buka lesného má významný vplyv na adaptívny potenciál jeho populácií, čo môže hrať dôležitú úlohu pri adaptácii buka na zmenené ekologické podmienky vyplývajúce z postupujúceho globálneho otepľovania.

Dlhoročný výskum dôsledkov renaturačných opatrení v inundačnom území Dunaja, potrebných po sprevádzkovaní vodného diela Gabčíkovo, umožnil definovať tzv. Flood plain index (FI). Index predstavuje užitočný ukazovateľ zlepšovania ekologického stavu vodných tokov po renaturačných zásahoch. Výpočet tohto indexu vychádza z autekologických charakteristík, ktoré sa priradujú vybraným skupinám bentickej fauny.

Karol Marhold
podpredseda SAV pre 2. oddelenie vied

Na pôde CE SPECTRA – spoločného pracoviska Ústavu ekológie lesa SAV, Slovenskej technickej univerzity a Fakulty manažmentu Univerzity Komenského – sa v dňoch 26. – 28. 10. 2016 uskutočnil prvý workshop projektu SIMRA (Spoločenské inovácie v marginalizovaných vidieckych regiónoch SIMRA H2020).

Spoločenské inovácie predstavujú nové prístupy k riešeniu krízových situácií, ako zmena klímy, globálna kríza a iných spoločenských výziev 21. storočia. Na rozdiel od technologických inovácií vznikajú a šíria sa v rôznych úrovniach spoločnosti, často bez impulzu centrálnej moci.

II.1.2.1 Významné výsledky základného vedeckého poznania

Preventívny účinok (-)-epikatechínu v rozvoji hypertenzie

Ústav normálnej a patologickej fyziológie SAV

Riešitelia: I. Bernátová, M. Kluknavský, P. Bališ, A. Púzserová, A. Berényiová, M. Drobná.

Kakao je bohaté na polyfenolické látky, obzvlášť na (-)-epikatechín. V našom výskume sme sa zamerali na zistenie mechanizmov, ktorými môže epikatechín ovplyvňovať zdravie. Z etických a experimentálnych dôvodov sme ako model použili laboratórne potkany s vysokým krvným tlakom.

Zistili sme, že epikatechín výrazne zabraňoval zvyšovaniu krvného tlaku, mal antioxidantné účinky, zvyšoval produkciu oxidu dusnatého v aorte a srdci, a zvyšoval rozťažnosť aorty sprostredkovanú oxidom dusnatým. V krvi zlepšoval schopnosť červených krviniek prechádzať najtenšími cievami – kapilármi. Zároveň znižoval prirodzene vysokú pohybovú aktivitu potkanov s vysokým krvným tlakom, čo poukazuje na vplyv na úrovni centrálného nervového systému. Zistili sme tiež výrazné pohlavné rozdiely v antioxidantnej ochrane v závislosti od výšky krvného tlaku.

Naše výsledky ukázali, že epikatechín alebo extrakty, ktoré ho obsahujú, by mohli slúžiť ako užitočný prostriedok v liečbe porúch súvisiacich so zhoršenou funkciou ciev a vysokým krvným tlakom.

Projekty: VEGA 2/0084/14, APVV-0523-10.

KLUKNAVSKÝ, Michal – BALIŠ, Peter – PÚZSEROVÁ, Angelika – RADOŠINSKÁ, Jana – BERÉNYIOVÁ, Andrea – DROBNÁ, Magdaléna – LUKÁČ, Štefan – MUCHOVÁ, Jana – BERNÁTOVÁ, Iveta: (-)-Epikatechin prevents blood pressure increase and reduces locomotor hyperactivity in young spontaneously hypertensive rats. In *Oxidative medicine and cellular longevity*, 2016, vol. 2016, article ID 6949020, 14 p. (4.492 - IF2015).

HORVÁTHOVÁ, Martina – ŽITŇANOVÁ, Ingrid – KRALOVIČOVÁ, Zuzana – BALIŠ, Peter – PÚZSEROVÁ, Angelika – MUCHOVÁ, Jana – KLUKNAVSKÝ, Michal – ĎURAČKOVÁ, Zdenka – BERNÁTOVÁ, Iveta: Sex differences in the blood antioxidant defense system in juvenile rats with various genetic predispositions to hypertension. In *Hypertension Research*, 2016, vol. 39, no. 2, p. 64–69. (3.208 - IF2015).

Polyméry pre protinádorovú terapiu

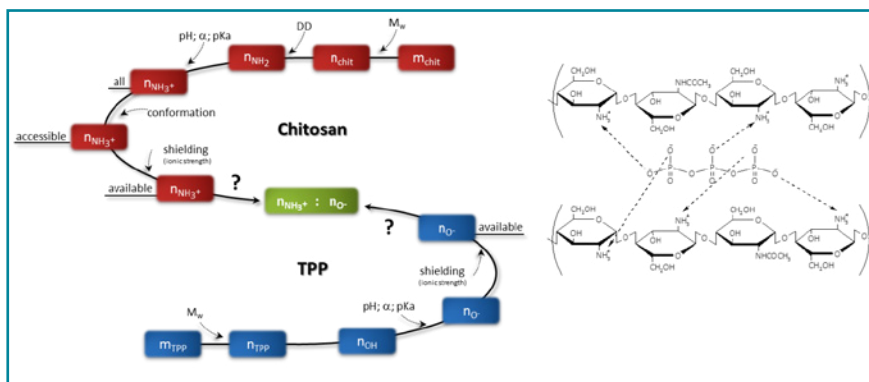
Ústav polymérov SAV

Riešitelia: F. Rázga, V. Némethová, L. Kleščíková, P. Mazancová, R. Baran, P. Šrámková, A. Zahoranová, I. Lacík.

Interdisciplinárna téma zameraná na vývoj a validáciu polymérnych systémov pre protinádorové terapie priniesla v hodnotiacom období dáta vysokej vedeckej hodnoty s celkovým IF > 40.

Medzi kľúčové výsledky patrí (1) podanie medzinárodnej PCT prihlášky pokrývajúcej inovatívny koncept terapie CML, ktorý je *de novo* vyvíjaný v Ústave polymérov SAV, (2) identifikácia CML leukemickej kmeňovej bunky, umožňujúca jej aktívne cielenie, a (3) vývoj liekového nosiča na báze chitozánu pre tieto účely.

S ohľadom na predmetné výsledky sme publikačnou formou kriticky zhodnotili súčasný stav poznania a postulovali zásadné princípy pre kontrolovanú prípravu nanočastíc na báze chitozánu a ich správnu charakterizáciu. S ohľadom na biologické aplikácie takýchto systémov sme: (1) navrhli nový metodický prístup pre kvantifikáciu internalizácie nanočastíc zohľadnením dát DLS a AAS, (2) objasnili kľúčové otázky „biosafety“ nanočastíc pre potreby ich translácie do klinickej praxe, a (3) formulovali prin-

Faktory ovplyvňujúce stechiometriu sieťovania chitozánu a TPP závislé od experimentálnych podmienok. Otáznik indikuje nie celkom objasnený vplyv perzistentnej dĺžky polymérnych reťazcov, kritickej prekryvovej koncentrácie, hydrodynamických interakcií, kondenzácie protiiónov, intra- a inter- molekulárnych vodíkových väzieb, atď.

cípy správnej analýzy transportných mechanizmov regulujúcich biologicky aktívnu koncentráciu látok po ich internalizácii.

Projekty: VEGA 2/0094/15; VEGA 2/0113/15; SASPRO 0057/01/02; APVV-15-0215.

- NEMETHOVÁ, V. – RÁZGA, F.: Overexpression of ABCB1 as prediction marker for CML: How close we are to translation into clinics? *Leukemia*. 2016; doi:10.1038/leu.2016.266, IF2015: 12.104.
- MAZANCOVÁ, P. – NEMETHOVÁ, V. – LACÍK, I. – RÁZGA, F.: Chitosan-based particles: The (forgotten) interplay between process, properties and performance. *Mater Sci Eng C Mater Biol Appl*. 2016; doi: 10.1016/j.msec.2016.11.036, IF 2015: 3.420.
- NEMETHOVÁ, V. – BULIAKOVÁ, B. – MAZANCOVÁ, P. – BÁBELOVÁ, A. – ŠELC, M. – MORAVČIKOVÁ, D. – KLEŠČIKOVÁ, L. – URSÍNYOVÁ, M. – GÁBELOVÁ, A. – RÁZGA, F.: Intracellular uptake of magnetite nanoparticles: a focus on physico-chemical characterization and interpretation of in vitro data. *Mater Sci Eng C Mater Biol Appl*. 2017; 70, 161-168, IF 2015: 3.420.
- RÁZGA, F. – VNUKOVÁ, D. – NEMETHOVÁ, V. – MAZANCOVÁ, P. – LACÍK, I. Preparation of chitosan-TPP sub-micron particles: Critical evaluation and derived recommendations. *Carbohydr Polym*. 2016; 151, 488-499, IF 2015: 4.219.
- ČULEN, M. – BORSKÝ, M. – NEMETHOVÁ, V. – RÁZGA, F. – SMEJKAL, J. – JURČEK, T. – DVOŘÁKOVÁ, D. – ŽÁČKOVÁ, D. – WEINBERGEROVÁ, B. – SEMERÁD, L. – SADOVNIK, I. – EISENWORT, G. – HERRMANN, H. – VALENT, P. – MAYER, J. – RÁČIL, Z.*: Quantitative assessment of the CD26+ stem cell compartment in CML: patient-subgroups, patterns, and prognostic impact. *Oncotarget*. 2016; 7 (22), 33016-33024. IF 2015: 5.008.

Úloha proteínu Dbl2 v delení chromozómov

Centrum biovied SAV (Ústav biochémie a genetiky živočíchov SAV)

Riešitelia: S. Poláková, L. Molnárová, R. W. Hyppa, Z. Benkó, I. Mišová, A. Schleiffer, G. R. Smith, J.Gregan.

Vo výskume využívame kvasinky *Schizosaccharomyces pombe* ako modelový organizmus na štúdium nových proteínov bunkového delenia.

Pri analýze delečnej knižnice *S. pombe* sme zistili, že delécia génu *dbl2* vedie k chybnému deleniu chromozómov počas meiózy (redukčné bunkové delenie). Odstránenie Rec12 proteínu, ktorý je potrebný pre vznik dvojvláknových zlomov v meióze I, dokáže potlačiť defekt v delení chromozómov v *dbl2Δ*, čo naznačuje úlohu Dbl2 až po začatí meiotickej rekombinácie. *dbl2Δ* mutant sa vyznačoval pretrvávajúcimi zhlukmi Rad51 proteínu a delécia génu *rad51* potlačila defekt v delení chromozómov

v *dbl2Δ*. Tvorba ohnísk F-box helikázy Fbh1 rozpletajúcej filamenty Rad51 bola v *dbl2Δ* poškodená. Naše výsledky naznačujú úlohu Dbl2 ako nového regulátora Fbh1 F-box helikázy a Rad51-závislej opravy dvojvláknových zlomov potrebných pre správne delenie chromozómov v meióze a tvorbu životaschopných pohlavných buniek.

Široká konzervovanosť týchto proteínov otvára možnosť aplikácie našich výsledkov aj na iné organizmy.

Projekt: The project is financed from the SASPRO Programme. The research that produced these results received funding from the People Programme (Marie Curie Actions) European Union's Seventh Framework Programme under REA grant agreement No. 609427. Research has been further co-funded by the Slovak Academy of Sciences. SPMEIOSIS 0070/01/02

POLÁKOVA, S. – MOLNÁROVÁ, L. – HYPPA, R. W. – BENKÓ, Z. – MIŠOVÁ, I. – SCHLEIFFER, A. – SMITH, G. R. – GREGAN, J.: (2016) Dbl2 Regulates Rad51 and DNA Joint Molecule Metabolism to Ensure Proper Meiotic Chromosome Segregation. PLoS Genet. 2016 Jun 15;12(6):e1006102.

II.1.2.2 Riešenie problémov pre spoločenskú prax

Hladina poškodenia genetického materiálu môže pri pacientoch s nádormi semenníkov slúžiť ako prognostický marker

Biomedicínske centrum SAV (Ústav experimentálnej onkológie)

Riešitelia: Šestáková Z., Káľavská K., Hurbanová L., Jurkovičová D., Gurský J., Chovanec M., Svetlovská D., Miškovská V., Obertová J., Palacka P., Rejleková K., Syčová-Milá Z., Cingelová S., Špánik S., Mardiak J., Chovanec M., Mego M.

Rakovina semenníkov je najčastejšie sa vyskytujúcim nádorovým ochorením mladých mužov. Toto ochorenie je rutinne liečené chemoterapiou na báze cisplatiny, ktorá zabíja bunky prednostne prostredníctvom poškodenia jej genetického materiálu (DNA).

Domnievali sme sa, že hladina poškodenia DNA v lymfocytoch pacientov s nádormi semenníkov pred podstúpením chemoterapie by mohla mať prognostický význam. V našej práci sme zistili, že priemerná hodnota poškodenia DNA u všetkých pacientov je 5,25. Pacienti s hodnotami poškodenia DNA nižšími ako priemer vykazovali v porovnaní s pacientmi s hodnotami vyššími ako priemer lepšie prežívanie bez progresie ochorenia, ako aj celkové prežitie. Ďalej sme zistili koreláciu medzi poškodením DNA a hladinou metastáz do lymfatických uzlín, rizikovou skupinou a hladinou nádorových markerov. Naše výsledky naznačujú, že hladina poškodenia DNA by pri nádoroch semenníkov mohla slúžiť ako prognostický marker, schopný veľmi skoro identifikovať pacientov so zlou prognózou.

Projekt: APVV-0016-11

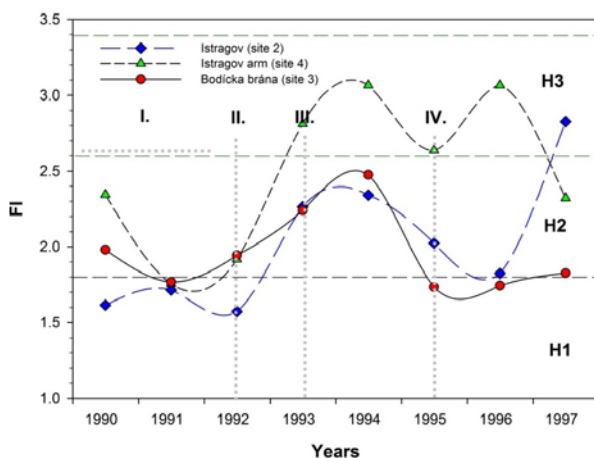
ŠESTÁKOVÁ, Zuzana – KÁĽAVSKÁ, Katarína – HURBANOVÁ, Lenka – JURKOVIČOVÁ, Dana – GURSKÝ, Ján – CHOVAŇEC, Michal – SVETLOVSKÁ, Daniela – MIŠKOVSKÁ, Vera – OBERTO VÁ, Jana – PALACKA, Patrik – REJLEKOVÁ, Katarína – SYČOVÁ-MILÁ, Zuzana – CINGELOVÁ, Silvia – ŠPÁNIK, Stanislav – MARDIAK, Jozef – CHOVAŇEC, Miroslav – MEGO, Michal: The prognostic value of DNA damage level in peripheral blood lymphocytes of chemotherapy-naïve patients with germ cell cancer. In Oncotarget, 2016, vol. 7, no. 46, pp. 75996-76005. (5.008 – IF₂₀₁₅). (2016 – Current Contents). ISSN: 1949-2553

Floodplain index (FI), efektívny nástroj pre posudzovanie vplyvu renaturačných zásahov na vodnú biotu v inundačnom území Dunaja

Ústav zoológie SAV

Vodné toky pozmenené mnohonásobnými zásahmi ľudskej činnosti si vyžadujú renaturáciu, ktorá zlepší podmienky pre vodné rastliny a živočíchy (biotu) a ich ekologický stav v súlade s Rámcovou smernicou o vodách (2000). Najmä veľké rieky ako Dunaj vyžadujú rozsiahle renaturačné opatrenia.

Ich inundačné územie sa vyznačovalo bohatým spektrom rôznych typov vodných útvarov. Ich rozsah a hodnota sa po sprevádzkovaní vodného diela Gabčíkovo značne zhoršili. Samoregulačný hydrologický režim bol umelo prerušený. Preto renaturačné úpravy na priblíženie sa prírodnému stavu sú nevyhnutné. Náš dlhoročný výskum tohto územia umožnil definovať tzv. Flood plain index (FI), ktorý sa ukázal ako vhodný ukazovateľ zlepšovania ekologického stavu vodných tokov po renaturačných zásahoch. Jeho výpočet vychádza z originálnych autekologických charakteristík, ktoré sme priradili vybraným skupinám permanentnej bentickej fauny. Jeho citlivosť na zmeny hydrologického režimu ilustruje oscilácia jeho hodnôt v rokoch 1981 – 1988 po antropických zásahoch v hlavnom toku Dunaja a jeho ramenách (obr. 1)

ŠPORKA, F. – KRNO, I. – MATEČNÝ, I. – BERACKO, P. – KALANINOVÁ, D. (2016): The floodplain index, an effective tool for indicating landscape level hydrological changes in the Danube river inundation area. In: *Fundamental and Applied Limnology*, 188 (4):265–278. (0,786 – IF2015)

Extrémotolerantné baktérie pre použitie v moderných biotechnológiách

Ústav fyziológie hospodárskych zvierat SAV

Skládka hnedého kalu, odpadového produktu z výroby hliníka pri Žiari nad Hronom, je jednou z najväčších ekologických záťaží na Slovensku. Hnedý kal a drenážna voda skládky sú extrémne alkalické a majú vysoký obsah solí a ťažkých kovov, čo z nich robí prostredie prakticky nevhodné pre život.

Napriek extrémnym podmienkam pre život sme v drenážnej vode skládky hnedého kalu kultivačnými metódami detegovali početné baktérie. Molekulovými analýzami sme dokázali, že v tomto prostredí sa najčastej-

šie vyskytujú aktinobaktérie rodov *Microbacterium* a *Micrococcus* a gram-pozitívne baktérie s nízkym obsahom G+C párov (*Bacillus*). Len dva izoláty, identifikované ako *Brevundimonas* spp., patrili ku gram-negatívnym baktériam. Fylogenetické a biochemické analýzy naznačujú, že približne polovica zo získaných izolátov sú zástupcovia nových, pre vedu neznámych bakteriálnych druhov. Navyše, tieto druhy vykazujú zaujímavé biotechnologicky využiteľné vlastnosti a môžu byť použité v bioremediačných procesoch zameraných na odstránenie tejto ekologickej záťaž.

STRAMOVÁ, Zuzana – REMENÁR, Matej – JAVORSKÝ, Peter – PRISTAŠ, Peter: Heterotrophic microflora of highly alkaline (pH13) brown mud disposal site drainage water near Ziar nad Hronom (Banska Bystrica region, Slovakia). In *Environmental science and pollution research*, 2016, vol. 23, no. 5, p. 4199-4206. (2.760 - IF2015). (2016 - Current Contents). ISSN 0944-1344.(ITMS 26220120001).

II.1.2.3 Významné výsledky medzinárodných vedeckých projektov

Proteomická analýza traumou poranenej miechy

¹Neurobiologický ústav SAV

²Laboratoire PRISM, Francúzsko

(Protéomique, Réponse Inflammatoire, Spectrométrie de Masse, INSERM U1192, Bât SN3, 1er étage, Université de Lille 1, F-59655 Villeneuve d'Ascq, France)

Riešitelia: S. Devaux, D. Cizkova, J. Quanicco, J. Franck, S. Nataf, L. Pays, L. Hauberg-Lotte, P. Maass, J. H. Kobarg, F. Kobeissy, C. Mériaux, M. Wisztorski, L. Slovinska, J. Blasko, V. Cigankova, I. Fournier, M. Salzet,

Štúdia bola zameraná na objasnenie molekulárnych a bunkových procesov prebiehajúcich v poranenej mieche z časového a priestorového hľadiska.

Proteomickými analýzami sme zmapovali molekulárne dráhy v mieste lézie, ako aj v segmentoch rostrálne a kaudálne od epicentra poranenia. V kaudálnych segmentoch bezprostredne susediacich s centrom lézie (C1) sme zistili prítomnosť inhibítora prerastania axónov a pozorovali sme oneskorenie v nástupe regulačných T-lymfocytov. Obe tieto skutočnosti priamo súvisia s obmedzeným regeneračným potenciálom poraneneho tkaniva.

Naše pozorovania prinášajú nový pohľad na mechanizmy poranenia miechy a identifikujú kaudálny segment ako oblasť možného terapeutického ovplyvňovania pri liečbe následkov poranenia miechy.

Členkou riešiteľského kolektívu bola aj doktorandka (S. Devaux) spolugaranciou doktorandského štúdia podľa dohody medzi Univerzitou veterinárneho lekárstva a farmácie v Košiciach a Univerzity v Lille vo Francúzsku.

Projekty: INSERM ,Région Nord-Pas de Calais (to SD), SIRIC ONCOLille Grant INCaD-GOS-Inserm 6041aa (IF) and Université de Lille 1 (SD), VEGA 2/0125/15 (JB), APVV SK-FR-2015-0018 (DS), Stefanik 2016 (MS) and APVV 0472-11 (DC).

DEVAUX, S. – ČÍŽKOVÁ, D. – QUANICO, J. – FRANCK, J. – NATAF, S. – PAYS, L. – HAUBERG-LOTTE, L. – MAASS, P. – KOBARG, J. H. – KOBEISSY, F. – MÉRIAUX, C. – WISZTORSKI, M. – SLOVINSKA, L. – BLASKO, J. – CIGÁNKOVÁ, V. – FOURNIER, I. – SALZET, M.: Proteomic Analysis of the Spatio-temporal Based Molecular Kinetics of Acute Spinal Cord Injury Identifies a Time- and Segment-specific Window for Effective Tissue Repair. *Mol Cell Proteomics*. 2016 Aug;15(8):2641– 70. doi: 10.1074/mcp.M115.057794. Epub 2016 Jun 1. IF= 5,912.

Aplikácia nových glykomických prístupov v biomedicíne na možnú diagnostiku rakoviny prostaty

Chemický ústav SAV

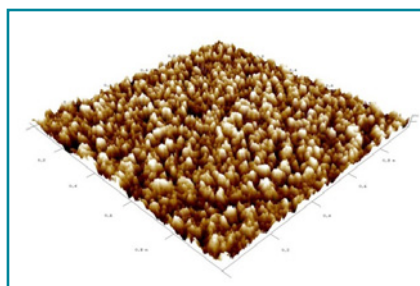
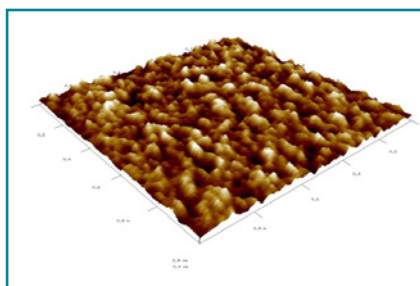
Riešitelia: Bertók, Filip, Holazová rod. Šedivá, Kluková, Hushegyi, Damborská rod. Píhiková, Belický, Damborský, Katrlík, Tkáč.

Štúdium bolo zamerané na využitie elektrochemických a optických metód s využitím lektínov pri príprave viacerých typov biosenzorov a biočipov (na obrázku).

Tieto boli využité v analýze reálnych vzoriek (séra pacientov s rakovinou prostaty), alebo v analýze biomarkerov rakoviny prostaty – najmä PSA (prostate specific antigen) pre možnú diagnostiku tohto ochorenia.

Niektoré z biosenzorov boli pripravené so zámerom potlačiť nešpecifické interakcie s využitím zwitteriónov na báze betaínov alebo oligoetylénglykolov na povrchovú modifikáciu týchto zariadení. Nakoniec boli fluorescenčné lektínové biočipy aplikované v analýze glykoprotéinu ľudských sér od pacientov s rakovinou prostaty a zdravých ľudí.

Dosiahnuté výsledky s použitím *Maackia amurensis* agglutininu odhalili najväčšie rozdiely medzi zdravými jedincami a pacientmi s rakovinou prostaty s $p \leq 0.05$ pri analýze pomocou Studentovho testu. Glykoprotéin PSA s dôrazom na α -2,3 sialyzáciu ukázala zvyšujúci trend s progresiou ochorenia. Navyše, obsah kyseliny α -2,6 sialovej a fukózy bol vyšší u pacientov s rakovinou prostaty v porovnaní so zdravými jedincami.

Vizualizácia zlatého povrchu modifikovaného samousporiadanou vrstvou karboxybetaínu s imobilizovaným lektínom zo *Sambucus nigra* technikou atómovej silovej mikroskopie.

Lektín bol imobilizovaný s hustotou 4.2 pmol cm^{-2} po 5 min aktivácii povrchu (vľavo), zatiaľ čo 10 minútová aktivácia viedla k imobilizácii lektínu s hustotou 6.2 pmol cm^{-2} (vpravo).

Projekty: FP7-311532, FP7-317420 a NPRP 6-381-1-078.

DAMBORSKÝ, Pavel – KOCZULA, Katarzyna M. – GALLOTTA, Andrea – KATRLÍK, Jaroslav: Lectin-based lateral flow assay: proof-of-concept. In *Analyst*, 2016, vol. 141, p. 6444-6448. (4.033 - IF2015). (2016 – Current Contents). ISSN 0003-2654.

DAMBORSKÝ, Pavel – ZÁMOROVÁ, Martina – KATRLÍK, Jaroslav: Determining the binding affinities of prostate-specific antigen to lectins: SPR and microarray approaches. In *Proteomics*, 2016, vol. 16, p. 3096-3104. (4.079 - IF2015). (2017 – Current Contents). ISSN 1615-9853.

JOLLY, Pawan – DAMBORSKÝ, Pavel – MADABOOSI, Narayanan – SOARES, Ruben R. G. – CHU, Virginia – CONDE, João P. – KATRLÍK, Jaroslav – ESTRELA, Pedro: DNA aptamer-based sandwich microfluidic assays for dual quantification and multi-glycan profiling of cancer biomarkers. In *Biosensors and Bioelectronics*, 2016, vol. 79, p. 313-319. (7.746 - IF2015). (2016 - Current Contents). ISSN 0956-5663.

PIHÍKOVÁ, Dominika – BELICKÝ, Štefan – KASÁK, Peter – BERTÓK, Tomáš – TKÁČ, Ján: Sensitive detection and glycoproteomic profiling of a prostate specific antigen using impedimetric assays. In *Analyst*, 2016, vol. 141, p. 1044-1051. (4.033 - IF2015). (2016 – Current Contents). ISSN 0003-2654.

- PIHÍKOVÁ, Dominika – KASÁK, Peter – KUBÁNIKOVÁ, Petra – SOKOL, Roman – TKÁČ, Ján: Aberrant sialylation of a prostate-specific antigen: Electrochemical label-free glyco-profiling in prostate cancer serum samples. In *Analytica Chimica Acta*, 2016, vol. 934, p. 72 – 79. (4.712 - IF2015). (2016 - Current Contents). ISSN 0003-2670.
- PIHÍKOVÁ, Dominika – PAKANOVÁ, Zuzana – NEMČOVIČ, Marek – BARÁTH, Peter – BELICKÝ, Štefan – BERTÓK, Tomáš – KASÁK, Peter – MUCHA, Ján – TKÁČ, Ján: Sweet characterisation of prostate specific antigen using electrochemical lectin-based immunosensor assay and MALDI TOF/TOF analysis: Focus on sialic acid. In *Proteomics*, 2016, vol. 16, p. 3085-3095. (4.079 - IF2015). (2016 - Current Contents). ISSN 1615-9853.

Vysychanie a dynamika mortality sadeníc rozdielnych európskych populácií buka za extrémnych podmienok sucha

Ústav ekológie lesa SAV

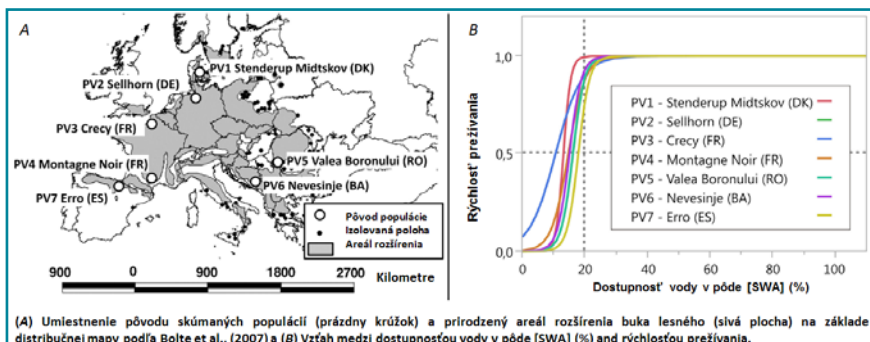
Riešiteľky: E. Pšidová, L. Ditmarová.

Je známe, že buk lesný (*Fagus sylvatica* L.), jedna z najdôležitejších pôvodných drevín v Európe, je citlivý na suchu. Preto určenie kritických prahov sucha, intenzity jeho nárastu a doby trvania sú veľmi významné z hľadiska posudzovania adaptívneho potenciálu buka na zmenu klímy v jeho prirodzenom areáli.

V experimente s jednoročnými sadenicami buka, pochádzajúcimi z centrálnych a okrajových oblastí jeho prirodzeného areálu rozšírenia (centrálna a JZ Európa), bolo aplikované extrémne sucho a v priebehu postupujúcej dehydratácie sa sledovala dynamika mortality (úmrtnosti sadeníc) u sledovaných populácií, tiež parametre vodného režimu a hydraulické vlastnosti pôdy.

Pre posúdenie letálnej dávky sucha boli aplikované kritické hranice dostupnosti vody v pôde, pri ktorých dochádza k 50-percentnej mortalite sadeníc buka v populáciách ($LD50_{SWA}$). Boli zistené výrazné rozdiely na úrovni letálnej dávky sucha ($LD50_{SWA}$, 10.5–17.8%) a dynamiky mortality medzi sledovanými populáciami, čo zároveň naznačuje, že sú medzi nimi genetické rozdiely v odolnosti voči suchu.

Závery štúdie naznačujú, že genetická variabilita má významný vplyv na meniaci sa adaptívny potenciál skúmaných populácií buka.

Projekty: FPS COST Action FP1106 STReSS, VEGA 2/0034/14, MVTs.

BOLTE, A. – CZAJKOWSKI, T. – COCOZZA, Claudia – TOGNETTI, Roberto – DE MIGUEL, Marina – PŠIDOVA, Eva – DITMAROVA, Lúbia – DINCA, Lucian – DELZON, Sylvain – COCHARD, Herve – RaBILD, Anders – DE LUIS, Martin – CVJETKOVIC, Branislav – HEIRI, Caroline – MULLER, Jurgen: Desiccation and mortality dynamics in seedlings of different European beech (*Fagus sylvatica* L.) populations under extreme drought conditions. In *Frontiers in Plant Science*, 2016, vol. 7, art. 751. (4.495 - IF2015). ISSN 1664-462X.

II.1.3 Tretie oddelenie vied SAV

Vedecké organizácie v 3. oddelení vied SAV rozvíjajú svoj výskum v troch oblastiach, ktorými sú vedy o dejinách, vedy o človeku a spoločnosti, a vedy o kultúre a umení. Dosiahnuté výsledky neprinášajú len nové poznanie, ale významne prispievajú k riešeniu spoločenských problémov a zvyšovaniu kultúrnej úrovne spoločnosti.

Vedecká produkcia ústavov v roku 2016 priniesla príspevky k rozvoju spoločenskovedných a humanitných disciplín v medzinárodnom i domácom kontexte, a to zvlášť monografiami z oblasti histórie, ekonómie, vied o umení a literatúre. Vedeckí pracovníci publikovali monografie v zahraničných (spolu 13) i domácich vydavateľstvách (spolu 74), ktoré v súhrne s odbornými monografiami v počte 22 dávajú celkový počet 109 knižných diel. Značnú časť produkcie tvoria kapitoly v monografiách (spolu 250), z toho 65 v zahraničných vydavateľstvách. Štandardným publikačným žánrom sú časopisecké práce (spolu 395), z ktorých takmer 1/3 bola publikovaná v časopisoch v špičkových databázach (114). V recenzovaných vedeckých zborníkoch vyšlo 248 statí. Celkový ohlas na vedecké práce reprezentuje spolu vyše 9-tisíc citácií, z nich 1 374 v databázach WOS a SCOPUS, čo je oproti predošlému roku signifikantný nárast.

Z kvalitatívneho a tematického hľadiska najvýznamnejšie výsledky ústavov 3. oddelenia vied SAV v roku 2016 znamenajú prínos k poznaniu každodenného života na Slovensku v stredoveku (Historický ústav SAV), ale aj židovských komunít po roku 1945 (Ústav etnológie SAV) či k dejinám Egypta a Arabov (Ústav orientalistiky SAV). Súbor nových poznatkov priniesli výskumy vplyvu kultúry a vzdelania na kognitívnu reflexiu, rozhodovanie a komunikáciu v spoločnosti, demografického vývoja Slovenska v r. 1938 – 1945 (Centrum spoločenských a psychologických vied SAV), ekonomických kríz a rizík vývoja svetovej ekonomiky (Ekonomický ústav), modernizácie a občianstva na Slovensku (Sociologický ústav SAV), súčasných trendov v primárnom vzdelávaní (Ústav výskumu sociálnej komunikácie SAV) a realizmu v slovenskej literatúre (Ústav slovenskej literatúry SAV).

K ďalším významným výsledkom patria unikátne nálezy v zázemí veľkého mocenského centra na vrchu Udrina, svedčiace o náboženských praktikách keltského obyvateľstva Slovenska v 3. storočí pred n. l. (Archeologický ústav SAV), monografie z oblasti filozofie kultúry (Filozofický ústav SAV) a právnej filozofie (Ústav štátu a práva SAV), interpretácia prameňov z dejín slovenskej politiky (Ústav politických vied SAV), ale aj transformačných procesov v kinematografii po roku 1989 (Ústav filmovej a divadelnej vedy SAV) alebo prameňov z dejín byzantskej kultúry na Slovensku (Slavistický ústav J. Stanislava SAV) či umelecko-historické spracovanie dejín zlatníctva v našich banských mestách v ranom novoveku (Ústav dejín umenia SAV). Ďalej to bolo vydanie používateľskej verzie Slovníka súčasného slovenského jazyka a ortograficko-gramatického slovníka (Jazykovedný ústav Ľ. Štúra SAV), vybraných kapitol z dejín slovenskej etnomuzikológie (Ústav hudobnej vedy SAV) a celej série interpretačných štúdií z dejín i súčasnosti svetovej literatúry, vydaných v zahraničí i doma (Ústav svetovej literatúry SAV).

Okrem toho vedecké organizácie 3. oddelenia SAV prispeli celým radom výsledkov k riešeniu úloh spoločenskej praxe, napr. budovaním archeoskanzenu na Martinskom vrchu v Nitre, propagáciou moderných slovenských dejín pri príležitosti predsedníctva SR v rade Európske únie, dokumentovaním zločinov proti ľudskosti na civilnom obyvateľstve počas

2. svetovej vojny, analýzou globálnych megatrendov vo svete, ale aj pracovného trhu, sociálnej inklúzie a prekonávania sociálnej exklúzie, drogovej politiky, regionálnej kooperácie, sídelného vývoja, edíciou korpusu nárečí na Slovensku atď.

V neposlednom a nemenej dôležitom rade to boli aj výsledky dosiahnuté v rámci medzinárodných vedeckých projektov, ako sú kuvajtsko-slovenská archeologická misia, slovensko-maďarská diskusia o spoločnej minulosti, dunajský transnacionálny program a projekty orientované na bezpečnostné súvislosti politických pohybov na Blízkom východe, mobilitu mladých a fiškálnu politiku v Európe, dynamiku lokálneho a globálneho, medzikultúrne analýzy detstva, sexuality, jazykových svetov, lexikografie, ľudovej kultúry, studenej vojny, barokovej maľby atď. Podobne sa rozvíjali bilaterálne projekty v rámci Visegrádskej skupiny či mimo nej v kontexte strednej Európy.

Výsledky, dosiahnuté v roku 2016, svedčia nielen o šírke a hĺbke výskumného záberu spoločenských a humanitných vied v SAV, ale aj o ich aktuálnosti, relevantnosti a životaschopnosti.

Emil Višňovský
podpredseda SAV pre 3. oddelenie vied

Vďaka predsedníctvu Slovenskej republiky v Rade EÚ mohla naša krajina predstaviť výnimočné diela a projekty súčasného slovenského divadelného umenia a kultúry. Unikátne podujatie s názvom SLOV:motion (29. 9. – 2. 10. 2016) ponúklo bruselskému publiku performatívne a tanečné vystúpenia, diskusné panely so slovenskými tvorcami, široko koncipované výstavy venované progresívnym divadelným tvorcom a novým kultúrnym centráм zriadeným v netradičných priestoroch, rôzne interaktívne inštalácie a neformálne stretnutia. Na spoluprácu prizvali aj riaditeľku Ústavu divadelnej a filmovej vedy SAV PhDr. Elenú Knopovú, PhD. Jej prednáška Súčasné tendencie v slovenskom divadle otvárala celé podujatie v centre performatívneho umenia La Bellone (Maison du Spectacle).

II.1.3.1 Významné výsledky základného vedeckého poznania

Každodennosť v živote šľachty na Slovensku

Historický ústav SAV

V súlade so súčasnými trendmi európskej historiografie začal v posledných rokoch aj na Slovensku stúpať záujem o dejiny každodennosti, mentalít širokých vrstiev obyvateľstva, ako i doposiaľ zaznávaný výskum života aristokracie.

Vďaka širokému spektru zachovaných prameňov možno komplexne spracovať túto problematiku s poukázaním na rôznorodé prvky spôsobu života či samotnej mentality doby. Na Slovensku je výskum každodennosti uhorskej šľachty (podľa počtu a tém historických prác) len v počiatkoch. Tri publikácie z produkcie Historického ústavu SAV znamenajú v našej historiografii priekopnícke spracovanie viacerých tém.

Prvá kniha predstavuje fenomén šľachtického stravovania zachyteného v celej šírke problematiky. Druhá monografia sa zaoberá šľachtickým dvorom v Uhorsku v období raného novoveku, so snahou o syntetizujúci pohľad na všetky oblasti života. Sleduje režim dňa šľachty, rôznorodé rituály, odievanie, rezidencie či trávenie voľného času. Treťou publikáciou je kolektívna monografia, ktorá sa venuje vybraným témam z dejín hradov a hradných panstiev. Skúma ich nielen ako rezidencie, ale aj miesta hospodárskeho a spoločenského života ich urodzeného a neurodzeného obyvateľstva. Okrem vynikajúcich odborných kvalít všetky tri tituly sú i čitateľsky veľmi atraktívne. Knihy podobného zamerania sú v našej historiografii, ako aj na knižnom trhu, mimoriadne potrebné a žiadané, aj vzhľadom na pretrvávajúci záujem odbornej a laickej verejnosti o minulosť šľachty na území Slovenska.

Vedecké projekty: Hrady na Slovensku : Centrum excelentnosti SAV APVV-0051-12 : Stredoveké hrady na Slovensku. Život, kultúra, spoločnosť

DUCHOŇOVÁ, Diana – LENGYELOVÁ, Tünde: Hradné kuchyne a šľachtické stravovanie v ranom novoveku : radosti slávností, strasti každodennosti. Bratislava : Historický ústav SAV vo vydavateľstve VEDA, 2016. ISBN 978-80-224-1538-5.

LENGYELOVÁ, Tünde: Život na šľachtickom dvore : odev, strava, domácnosť, hygiena, voľný čas. Bratislava : SLOVART, 2016. 247 s. ISBN 978-80-556-1287-4.

DUCHOŇOVÁ, Diana – FUNDÁRKOVÁ, Anna: Hrady a hradné panstvá na Slovensku : dejiny, majitelia, prostredie. Bratislava : Historický ústav SAV vo vydavateľstve VEDA, 2016. ISBN 978-80-224-1539-2.

Vplyv kultúry a vzdelania na kognitívnu reflexiu

Centrum spoločenských a psychologických vied SAV

Kognitívna reflexia je schopnosť potlačiť automatickú intuitívnu (a nesprávnu) odpoveď a zapojiť deliberatívne myslenie, aby sme prišli so správnou odpoveďou – a to možno považovať za jeden z aspektov racionality.

Skúmali sme možné kultúrne vplyvy na schopnosť kognitívnej reflexie prostredníctvom metaanalýzy 50 dostupných štúdií z 12 rôznych kultúr, no nenašli sme žiadny významný vplyv kultúry. Výsledky zdôraznili potrebu lepšieho vzdelávania a tréningu ľudí reflektovať svoje presvedčenia a intuície, pretože minimálne na slovenskej vzorke mal na kognitívnu reflexiu významnejší vplyv skôr typ navštevovanej školy než kultúra.

Keďže aj naše ďalšie výskumy ukázali, že zapojenie deliberatívneho mys-

lenia predikuje napr. aj odmietanie rôznych iracionálnych presvedčení, je potrebné zamerať sa oveľa viac na motiváciu k racionálnemu mysleniu práve u študentov vysokých škôl, najmä budúcich pedagógov.

KURINCOVÁ ČAVOJOVÁ, Vladimíra – HANÁK, Róbert: Culture's Influences on Cognitive Reflection. In Modeling Sociocultural Influences on Decision Making: Understanding Conflict, Enabling Stability. United Kingdom : Taylor & Francis Group, 2016, s. 86 – 101. ISBN ISBN-10: 1498736696, ISBN-13: 978-1498736695.

ČAVOJOVÁ, Vladimíra: Anatomia intuície : Psychológia racionálneho myslenia. Bratislava : IRIS, 2016. 132 s. ISBN 9788089726738.

Výskum literárnohistorických období

Ústav slovenskej literatúry SAV

Monografia z projektu GAČR Diskurzivita literatúry 19. storočia v česko-slovenskom kontexte edične nadväzuje na predchádzajúce knižné tituly projektu *České literární romantično a Český a slovenský literární parnasismus*.

Publikácia prezentuje slovenský literárny realizmus ako rôznorodú, procesuálnu a mnohodimenzionálnu literárnu udalosť. Prvá časť *Prolegomena* je zameraná na teoretické východiská problému, druhá časť *Argumentum* ponúka prípadové literárnohistorické a interpretačné štúdie o modifikáciách literárneho realizmu v slovenskej próze a poézii predovšetkým v poslednej tretine 19. storočia, ako aj o jeho dynamických konfiguráciách s prvkami iných literárnoestetických, kultúrnych alebo ideologických diskurzov.

MIKULOVÁ, Marcela – TARANENKOVÁ, Ivana: Konfigurácie slovenského realizmu : synopticko-pulzačný model kultúrneho javu. Brno : Host, 2016. 408 s. ISBN 978-80-7491-546-8.

II.1.3.2 Riešenie problémov pre spoločenskú prax

Archeoskanzen na Martinskom vrchu v Nitre

Archeologický ústav SAV

V roku 2016 po prvýkrát otvoril svoje brány širokej verejnosti archeoskanzen na Martinskom vrchu v Nitre.

Práce trvali od roku 2015, keď bol osadený základný kameň a sprístupnené boli informačné tabule, ako aj náznaková rekonštrukcia základov Kostola sv. Martina. V roku 2016 sa podarilo postaviť tri obytné objekty

Pohľad na
archeoskanzen počas
Dní Nitranov.

a dve pece. Všetky priestory sú plne funkčné. V obydliach sa nachádzajú vykurovacie zariadenia. Počas sezóny sa v keramickej peci v priestore skanzenu uskutočnili dva experimentálne výpaly keramiky. Tie boli zamerané na overenie možností redukčného a oxidačného vypaľovania. Chlebová pec bola využívaná pravidelne pri rôznych príležitostiach a oslavách, keď atmosféru skanzenu dotváral aj sprievodný program, kde vystúpili členovia skupiny Militia portalis s ukážkou bojového umenia a lukostreľby, nechýbali ani dobové kostýmy a hudba.

Ústav etnológie SAV sa zaradil medzi zakladateľov medzinárodnej siete akademických pracovísk v Európe so zameraním na rómske štúdiá

Ústav etnológie SAV

Proaktívna vedná politika Ústavu etnológie SAV prináša ďalšie ovocie. Ústav sa stal súčasťou medzinárodnej siete výskumných pracovísk zameraných na rómsku problematiku Network of Academic Institutions in Romani Studies (NAIRS, <http://www.sh.se/nairs>).

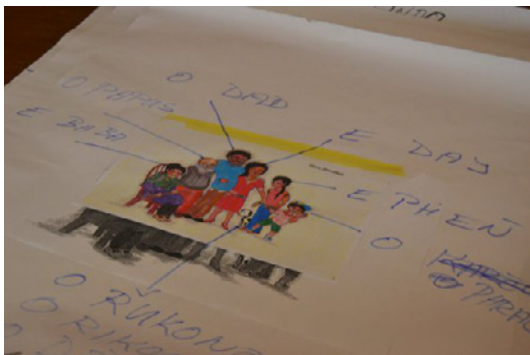
Sieť bola založená 29. februára 2016 v Štokholme a získala na svoje aktivity finančné krytie od švédskej Riksbanken na roky 2016 – 2017. Zakladateľmi tejto významnej siete sú inštitúcie: University of Helsinki a Södertörn University (Kimmo Granqvist), Ústav etnológie SAV (Tatiana Podolinská), Bulharská akadémia vied (Elena Marushiakova, Veselin Popov), Akadémia vied Českej republiky (Zdeněk Uherek). Okrem zakladateľov má NAIRS v súčasnosti 25 členov, akademických a univerzitných pracovísk v Európe.

Dňa 29. júna 2016 bol Ústav etnológie SAV hostiteľským pracoviskom stretnutia zástupcov zakladajúcich členov NAIRS v Bratislave (<http://www.uet.sav.sk/?q=sk/stretnutie-network-academic-institutions-romani->

Pod záštitou Zastúpenia Európskej komisie na Slovensku pripravil Ústav etnológie SAV v rámci Týždňa vedy a techniky druhý ročník podujatia s názvom Akadémia rómskych štúdií.

Podujatie sa uskutočnilo v Bratislave v dňoch 9. – 11. novembra 2016 a ponúklo sériu prednášok pre verejnosť a kurz rómskeho jazyka.

-studies-nairs-na-ustave-etnologie-sav). Na tomto stretnutí bol vypracovaný program spoločných aktivít, okrem iných organizovanie prednášok a seminárov pre doktorandov a študentov so záujmom o rómske štúdiá, výmenné pobyty pre pedagógov, vedeckých pracovníkov a študentov, pravidelné vydávanie newsletteru a pod. Ústav zorganizoval aj prvú letnú európsku školu NAIRS pre doktorandov z oblasti rómskych štúdií na Slovensku (22. – 25. 8. 2016, Senec; <http://www.uet.sav.sk/?q=sk/1-letna-skola-pre-phd-studentov-nairs>).

Metodická podpora inovovaného vzdelávacieho programu pre materské školy

Ústav výskumu sociálnej komunikácie SAV

Riešitelia: B. Pupala, O. Kaščák, O. Zápotočná.

Priebežná aktualizácia metodických materiálov na podporu implementácie novej koncepcie Štátneho vzdelávacieho programu pre predprimárne vzdelávanie v MŠ do praxe materských škôl.

Okrem toho boli vypracované a publikované metodické príručky s osobitným zameraním na nové formy a metódy internej a externej evaluácie materských škôl a metodické postupy rozvíjania jazykovej gramotnosti.

PUPALA, B. – KAŠČÁK, O. (eds.): Evaluácia v materskej škole. Sprievodca evaluačnými procesmi v materskej škole. Bratislava: Raabe. ISBN 978-80-8140-252-4

ZÁPOTOČNÁ, O. – PETROVÁ, Z.: Jazyk a komunikácia : metodická príručka k vzdelávacej oblasti inovovaného Štátneho vzdelávacieho programu pre predprimárne vzdelávanie v materských školách. Bratislava, ŠPÚ, 2016.

KAŠČÁK, O. – PUPALA, B.: Evaluácia v materskej škole. Metodická príručka k štátnemu vzdelávaciemu programu pre predprimárne vzdelávanie v materských školách. Bratislava: ŠPÚ, 2016.

KAŠČÁK, O. – PUPALA, B.: Evaluácia v materskej škole [elektronický zdroj]: metodická príručka k inovovanému štátnemu vzdelávaciemu programu pre predprimárne vzdelávanie v materských školách; Bratislava: Štátny pedagogický ústav, 2016. (VEGA č. 2/0140/15)

II.1.3.3 Významné výsledky medzinárodných vedeckých projektov

Záchranná archeologická misia na lokalite Tell er-Retába

Ústav orientalistiky SAV

Riešitelia: M. Nour el-Din, L. Hulková, A. Šefčáková, J. Hudec, A. Wodzińska.

Vedecká štúdiá prezentuje výsledky dvoch kampaní výskumu na prvej preskúmanej časti rozsiahleho pohrebiska z Druhého prechodného obdobia na lokalite Tell er-Retába.

Štúdiá je jedným z výsledkov vedeckej spolupráce medzi egyptskou záchrannou archeologickou misiou pod vedením M. Núr el-Dína a spoločnou poľsko-slovenskou archeologickou misiou na lokalite Tell er-Retába. Sedemnášť hrobiek, postavených z nepálených tehál a datovaných od polovice do záveru 15. dynastie, bolo objavených v rokoch 2011 – 2012.

V článku je publikovaná architektúra hrobov a pohrebná výbava nájdená s pochovanými jedincami, ako aj antropologický rozbor zachovaného kostrového materiálu a analýza keramiky. Získané údaje poskytujú príležitosť nahliadnuť do pohrebných zvyklostí obyvateľov sídla Tell er-Retába na konci Druhého prechodného obdobia, a taktiež pomáhajú osvetliť

chronológiu osídlenia a hmotnej kultúry tohto stále nedostatočne známeho a mierne kontroverzného obdobia histórie starého Egypta.

Egyptian Mission Rescue Excavations in Tell el-Retaba. Part 2: The Second Intermediate Period Cemetery. In: Ägypten und Levante XXVI, 2016, pp. 75 – 114.

Presadzovanie rodovej rovnosti v krajinách V4

Sociologický ústav SAV

Sociologický ústav SAV bol partnerom projektu Medzinárodného vyše-hradského fondu „Gender Policies and EU Integration: Experience of V4 for EaP Countries“ (Project No.31550123).

Cieľom projektu bolo porovnanie a analýza skúseností a mechanizmov v oblasti presadzovania rodovej rovnosti v krajinách V4, ako aj analýza roly občianskej spoločnosti v tomto procese. Získané poznatky majú slúžiť ako východisko pre posilnenie a implementáciu princípov rodovej rovnosti v krajinách tzv. východného partnerstva, konkrétne v Gruzínsku a na Ukrajine.

Pre projekt sme vypracovali analýzu legislatívnych a nelegislatívnych krokov a iniciatív v oblasti presadzovania rodovej rovnosti na Slovensku po roku 1989. V júni 2016 sa v Tbilisi konala záverečná konferencia projektu za prítomnosti všetkých riešiteľov. Výsledné analýzy boli publikované vo forme odbornej monografie v anglickom jazyku.

GELASHVILI, Meri – KUPARADZE, Elena – KUPRAVA-SHARVASHIDZE, Maia – ARJEVANIDZE, Nargiza – GAMAKHARIA, Ekaterine – COZLOVA, Klara – PAP, Enikő – ZIELINSKA, Katarzyna – PISCOVÁ, Magdalena – MARTSENYUK, Tamara: Gender Equality Policies and EU Integration – Experience of Visegrad for EaP Countries : Collection of Analytic Articles. Tbilisi : Publishing House UNIVERSAL, 2016. 313 s. ISBN 978-9941-22-791-2.

Nový pohľad na literárnu produkciu konfesionalne rozdelenej Európy v 16. – 18. storočí

Slavistický ústav Jána Stanislava SAV

Publikácia prináša nový pohľad na literárnu produkciu konfesionalne rozdelenej Európy v 16. – 18. storočí. V 23 kapitolách od autorov z 13 krajín sa skúma, ako polemicko-teologické myslenie ovplyvňovalo tvorbu v ne-teologických literárnych žánroch – v poézii, dráme, historiografii, vedeckej spisbe a pod.

Spoločným menovateľom všetkých príspevkov je polemicko-teologický interpretačný kľúč, ktorý umožňuje odhaliť také dobovo podmienené aspekty a súvislosti literárnych textov, ktoré inak zostávajú skryté. Pritom ide o aspekty, ktoré v kontexte konfesionalne senzitívneho prostredia novovekej Európy patrili nepochybne k určujúcim.

Špecifikom publikácie je jej široký geografický záber – autori sa venujú textom pochádzajúcim z Británie, Škandinávie, Ukrajiny, Dalmácie i zo strednej Európy. Osobitný prínos pre európske výskumné prostredie spočíva vo vysokom podiele príspevkov týkajúcich sa slovanského prostredia, ktoré v západoeurópskom výskume často absentujú.

ZAVARSKÝ, Svorad – NICHOLAS, Lucyr – RIEDL, Anadrea (eds.): Themes of Polemical Theology Across Early Modern Literary Genres. Lady Stephenson Library, Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing, 2016, xxvi+349 s. ISBN 978-1-4438-8735-9

II.2 Centrá excelentnosti SAV

Program Centier excelentnosti SAV bol vytvorený s cieľom podporiť kvalitný výskum v SAV. Tento program trvajúci vyše 10 rokov sa v súčasnosti utlmuje predovšetkým vzhľadom na program Štipendium SAV a SASPRO. V roku 2016 pokračovali v činnosti dve centrá excelentnosti SAV, *Dejiny slovenskej slavistiky 19.-20. storočia*, ktorého nositeľom je Slavistický ústav Jána Stanislava SAV, a *Hrady na Slovensku*, ktorého nositeľom je Historický ústav SAV.

Dejiny slovenskej slavistiky 19. – 20. storočia (SlovSlav)

Postavy slovenského národného obrozenia (Anton Bernolák, Pavol Jozef Šafárik, Ján Kollár, Ľudovít Štúr, Pavol Dobšinský, Jonáš Záborský) a Ján Stanislav – ich činnosť a dielo v európskom kontexte.

VEDÚCI: prof. PhDr. Ján Doruľa, DrSc.

ZÁKLADNÉ PRACOVISKO CE SAV: Slavistický ústav Jána Stanislava SAV

SPOLUPRACUJÚCE ORGANIZÁCIE: Ústav slovenskej literatúry SAV, Filozofická fakulta Univerzity Komenského, Pedagogická fakulta Univerzity Komenského, Filozofická fakulta UCM Trnava, Pedagogická fakulta Katolíckej univerzity Ružomberok

DOBA RIEŠENIA EXCELENTNÉHO PROJEKTU: 6. 9. 2012 – 31. 12. 2016

Výstupy centra v roku 2016:

1. JÁN STANISLAV A SLOVENSKÁ SLAVISTIKA. Ed. Ján Doruľa a Peter Žeňuch. Bratislava: Slavistický ústav Jána Stanislava SAV a Slovenský komitét slavistov 2016. 272 s.

Publikácia obsahuje príspevky členov CE SlovSlav: Ján Doruľa, *Odkaz diela Jána Stanislava*; Peter Žeňuch, *Ján Stanislav a aktuálne akademické rámce slovenskej slavistiky*; Svetlana Vašíčková, *Ульянские рукописи как источник познания карпатской духовной культуры на рубеже XVII-XVIII вв.*; Ivor Ripka, *Konštanty a premenné Československej mluvnice Jána Stanislava*; Andrej Škoviera, *Slovenské preklady cyrilo-metodských prameňov. S osobitným zreteľom na dielo Jána Stanislava*; Katarína Žeňuchová, *Podnety vedeckého diela Jána Stanislava na pomedzí dialektológie a folklóristiky*; Erika Brtáňová, *Literárna história na stránkach časopisu Slavica Slovaca*.

2. ŽEŇUCHOVÁ, Katarína (ed.): Jozef Ignác Bajza v kultúrnom a literárnom kontexte. 2. doplnené vydanie. Bratislava : Slavistický ústav Jána Stanislava SAV–Slovenský komitét slavistov–Obec Dolné Dubové 2016. 206 s.

Publikácia obsahuje tieto príspevky členov CE SlovSlav: Ján Doruľa, *Bajzova slovenčina v románe René Mlád'enca Príhodi, a Skuseností*; Jana Skladaná, *Jozef Ignác Bajza v dejinách spisovnej slovenčiny*; Katarína Žeňuchová, *Humoristická a zábavná próza v diele J. I. Bajzu medzi literatúrou a folklórom*; Erika Brtáňová, *Inovativnosť Bajzovej umeleckej metódy*; Katarína Žeňuchová, *Súhrn najnovších výskumov o J. I. Bajzovi*.

3. Medzinárodná vedecká konferencia Jazyk a kultúra v slovanských súvislostiach. Kliment Ochridský a jeho prínos pre slovanskú a európsku kultúru (k 1 100. výročiu jeho smrti), 5. – 7. októbra 2016).

Referáty členov CE SlovSlav: Andrej Škoviera, *Úcta sv. Klimenta a jeho spoločníkov a reflexia ich diela v prostredí byzantského obradu na Slovensku*; Katarína Žeňuchová, *Stav a perspektívy etnolingvistického výskumu na Slovensku*; Ján Doruľa, *Niekoľko údajov o názvoch Rusín/Rusnák a Ukrajina v písomnostiach od 17. storočia na Slovensku*; Svetlana Vašíčková, *Cyrilské rukopisy karpatské proveniencie jako zdroj etnolingvistického výskumu*.

Hrady na Slovensku (HnS). Interdisciplinárny prierezový pohľad na fenomén hradov

VEDÚCI: prof. PhDr. Ján Lukačka, CSc.

ZÁKLADNÉ PRACOVISKO: Historický ústav SAV

SPOLUPRACUJÚCE ORGANIZÁCIE: Ústav slovenskej literatúry SAV, Ústav hudobnej vedy SAV, Geografický ústav SAV, Ústav krajinnej ekológie SAV, Ústav stavebníctva a architektúry SAV, Filozofická fakulta Univerzity Komenského, Fakulta humanitných vied UMB Banská Bystrica, Filozofická fakulta UPJŠ Košice, Filozofická fakulta Prešovskej univerzity Prešov.

DOBA RIEŠENIA: 3. 10. 2013 – 2. 10. 2017

Výstupy centra v roku 2016:

DUCHOŇOVÁ, Diana – LENGYELOVÁ, Tünde: Radosti slávností, strasti každodennosti.

Hradné kuchyne a šľachtické stravovanie v ranom novoveku. Bratislava: VEDA 2016

LUKAČKA, Ján: Matúš Čák Trenčiansky. Bratislava : Veda 2016

KUŠNIRÁKOVÁ, Ingrid a kolektív: „Pre blaho nášho ľudu, všetkých našich kráľovstiev a provincií“ Reformná politika Márie Terézie a jej pokus o modernizáciu Uhorska. Bratislava : VEDA 2016

DUCHOŇOVÁ, Diana – FUNDÁRKOVÁ, Anna (ed.): Hrady a hradné panstvá na Slovensku. Dejiny, majitelia, prostredie. Bratislava: Veda 2016

Ústav svetovej literatúry Slovenskej akadémie vied v spolupráci s Katedrou filozofie a aplikovanej filozofie FF UCM v Trnave, Filozofickou fakultou UK v Bratislave a Univerzitnou knižnicou v Bratislave zorganizoval medzinárodnú vedeckú konferenciu na tému *Interdisciplinárne hry, súhry a interakcie v postdigitálnej dobe*. Konferencia sa konala 5 - 6. októbra 2016 v priestoroch bratislavskej Univerzitnej knižnice.

Na otvorení konferencie sa zúčastnil aj predseda Slovenskej akadémie vied prof. Pavol Šajgalík, ktorý ocenil aktuálnu tému a interdisciplinárne zameranie: „Som presvedčený, že na styku vedných disciplín vznikajú tie najzaujímavejšie novosti, ktoré hýbu vedou a vedeckým poznáním. Presne takéto typy stretnutí sú nesmierne dôležité aj preto, aby dokázali zblížovať názory medzi technickými, prírodnými a humanitnými vedami.“

II.3 Projekty SAV

Výskumné tímy SAV sa môžu uchádzať o projekty podporované v nasledujúcich domácich grantových schémach:

VEGA je vedecká grantová agentúra MŠVVaŠ SR a SAV, ktorá je vnútrorezortným koordinovaným systémom na výber a hodnotenie projektov základného výskumu riešených na pracoviskách vysokých škôl a vedeckých ústavov SAV. VEGA je stabilný vnútrorezortný systém, fungujúci bez prerušenia od roku 1995, ktorý sa stal vzorom pri vytváraní iných rezortných systémov v SR. V roku 2016 boli zvolení noví členovia orgánov orgány VEGA, ktoré tak vstúpili do svojho siedmeho funkčného obdobia.

V roku 2016 Predsedníctvo SAV schválilo financovanie 613 projektov z vedeckých ústavov SAV a 55 spoločných projektov s vysokými školami (vedúci projektu je z rezortu školstva a spoluriešitelia sú pracovníci zo SAV). Na riešenie uvedených projektov vyčlenených 4 516 769 €.

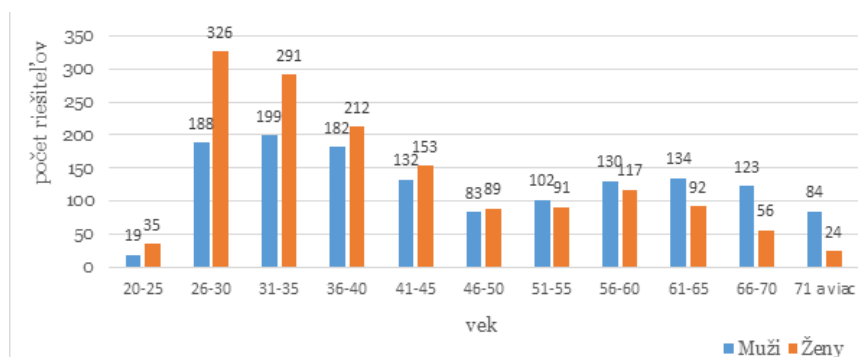
Tab. č. 1 Vekové zloženie riešiteľov projektov VEGA v roku 2016

veková kategória	K VEGA č. 1 – 13			podiel: rok 2016
	muži	ženy	spolu	
20 – 25	19	35	54	1,89
26 – 30	188	326	514	17,96
31 – 35	199	291	490	17,12
36 – 40	182	212	394	13,77
41 – 45	132	153	285	9,96
46 – 50	83	89	172	6,01
51 – 55	102	91	193	6,74
56 – 60	130	117	247	8,63
61 – 65	134	92	226	7,90
66 – 70	123	56	179	6,25
71 a viac	84	24	108	3,77
spolu	1376	1486	2862	100,00

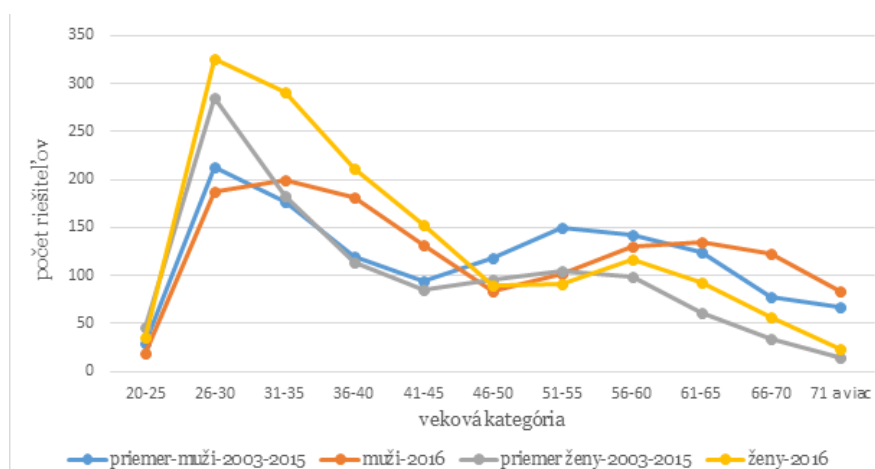
Tab. č. 2 Vekové zloženie riešiteľov projektov VEGA v roku 2016 a priemerné vekové zloženie riešiteľov projektov VEGA za roky 2003 – 2015

vek	muži 2003 – 2015	priemer-muži 2003 – 2015	muži 2016	ženy 2003 – 2015	priemer-ženy 2003 – 2015	ženy 2016	muži a ženy 2003 – 2015	muži a ženy 2016	podiel v percentách 2003 – 2015	podiel v percentách 2016
20-25	388	30	19	604	46	35	992	54	3,14	1,89
26-30	2758	212	188	3710	285	326	6468	514	20,47	17,96
31-35	2299	177	199	2386	184	291	4685	490	14,83	17,12
36-40	1558	120	182	1479	114	212	3037	394	9,61	13,77
41-45	1219	94	132	1101	85	153	2320	285	7,34	9,96
46-50	1530	118	83	1233	95	89	2763	172	8,75	6,01
51-55	1938	149	102	1358	104	91	3296	193	10,43	6,74
56-60	1848	142	130	1274	98	117	3122	247	9,88	8,63
61-65	1604	123	134	784	60	92	2388	226	7,56	7,90
66-70	1006	77	123	450	35	56	1456	179	4,61	6,25
71 a viac	868	67	84	195	15	24	1063	108	3,36	3,77

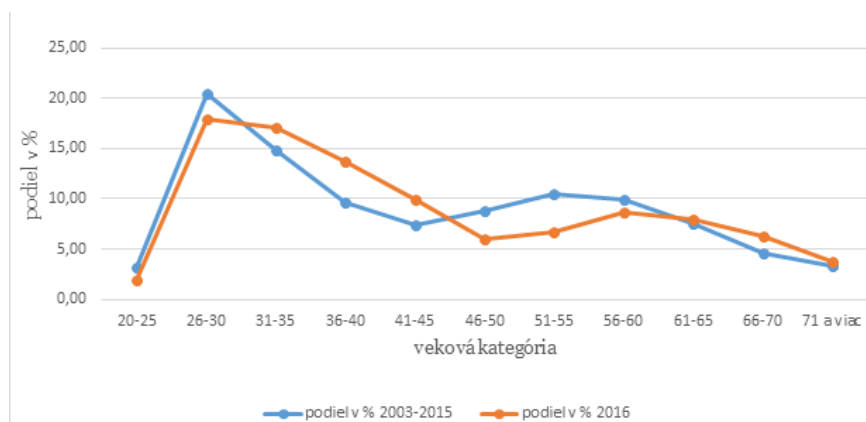
V uvedených tabuľkách a grafoch dokumentujeme vývoj vedecko-výskumného potenciálu SAV za roky 2003 – 2015 a porovnávame ho s rokom 2016. Uvádzame tiež rodové zloženie vedúcich projektov v roku 2016. Vo vekovej kategórii 25 – 40 rokov je výrazný nárast pracovníkov a osobitne žien. (tab. č. 1 a 2, graf č. 1 a graf č. 2). Zníženie počtu pracovníkov vo vekovej kategórii 40 – 50 rokov je prejavom nestabilnej vednej a finančnej politiky voči akadémii, jej prejavy sa veľmi pomaly vyrovnávajú. Graf č. 3 vyjadruje podiel riešiteľov projektov VEGA podľa vekových kategórií. Tabuľka č. 3 a graf č. 4 uvádzajú údaje o rodovom zastúpení vo funkcii vedúci projektu.

Graf č. 1 Vekové zloženie riešiteľov projektov v roku 2016

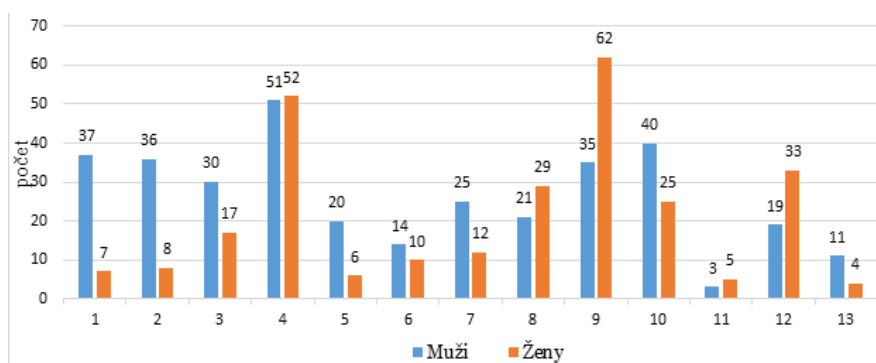
Graf č. 2 Vekové zloženie riešiteľov projektov VEGA v roku 2016 a priemerné vekové zloženie riešiteľov projektov VEGA za roky 2003 – 2015

Graf č. 3 Podiel vekovej kategórie v roku 2016 a za roky 2003 – 2015

Tab. č. 3 Rodové zastúpenie vo funkcii vedúceho projektu v roku 2016

Komisia VEGA	Počet vedúcich		spolu	Zastúpenie v percentách	
	muži	ženy		muži	ženy
č. 1: matematické vedy, počítačové a informatické vedy a fyzikálne vedy	37	7	44	84,09	15,91
č. 2: vedy o Zemi a vesmíre, environmentálne vedy (aj zemské zdroje)	36	8	44	81,82	18,18
č. 3: chemické vedy, chemické inžinierstvo a biotechnológie	30	17	47	63,83	36,17
č. 4: biologické vedy	51	52	103	49,51	50,49
č. 5: elektrotechniku, automatizáciu a riadiace systémy a príbuzné odbory informačných a komunikačných technológií	20	6	26	76,92	23,08
č. 6: stavebné inžinierstvo (stavebníctvo, dopravu a geodéziu) a environmentálne inžinierstvo vrátane baníctva, hutníctva a vodohospodárskych vied	14	10	24	58,33	41,67
č. 7: strojárstvo a príbuzné odbory informačných a komunikačných technológií a materiálové inžinierstvo	25	12	37	67,57	32,43
č. 8: pôdohospodárske, veterinárske a drevárske vedy	21	29	50	42,00	58,00
č. 9: lekárske vedy a farmaceutické vedy	35	62	97	36,08	63,92
č. 10: historické vedy a vedy o spoločnosti (filozofia, sociológia, politológia, teológia)	40	25	65	61,54	38,46
č. 11: pre vedy o človeku (psychológia, pedagogika, vedy o športe)	3	5	8	37,50	62,50
č. 12: vedy o umení, estetiku a jazykovedu	19	33	52	36,54	63,46
č. 13: ekonomické a právne vedy	11	4	15	73,33	26,67
spolu	342	270	612	55,88	44,12

Graf č. 4 Rodové zastúpenie vo funkcii vedúceho projektu v roku 2016

APVV – Agentúra pre podporu výskumu a vývoja je národnou grantovou agentúrou, ktorá podporuje projekty všeobecných výziev a špecifických programov APVV; výskumné tímy z SAV získavajú projekty zo všeobecnej výzvy APVV v priemere 7.800 mil. eur na výzvu.

ERA-NET – SAV zo svojho rozpočtu podporuje účasť výskumných kolektívov vo vybraných schémach ERA-NET.

Program spoločných výskumných projektov je zameraný na rozvoj spolupráce s vyspelými krajinami mimo EÚ.

Projekty SAV pre podporu špičkového výskumu

SASPRO

Projekt SASPRO, realizovaný v SAV od roku 2014 v rámci 7. rámcového programu EÚ – Akcie Marie Curie – schéma Ľudia, je dôležitou súčasťou vednej politiky SAV. Tento projekt je zameraný na získanie talentovaných výskumníkov zo zahraničia (a to nielen slovenských občanov absolvujúcich dlhodobý výskumný pobyt v zahraničí, ale aj pre zahraničných výskumníkov) a reaguje na problém odlivu mozgov. Je to prvý projekt v histórii Slovenska, ktorý sa snaží riešiť reintegráciu talentovaných výskumníkov zo zahraničia. V schéme COFUND sú finančné náklady projektu hrazené spoločne z finančných prostriedkov SAV a Európskej komisie v pomere 60 : 40. Rozpočet na päťročné fungovanie programu je maximálne 7,8 mil. eur.

V troch výzvach sme súťažným spôsobom (s využitím medzinárodných expertov) postupne vybrali 40 najlepších záujemcov o pozície na pracoviskách SAV. Z tohto počtu jeden účastník predčasne ukončil svoj projekt po troch mesiacoch a jeden štipendista odstúpil od zmluvy počas negociácie. V roku 2016 svoje projekty realizovalo 38 štipendistov. Z tohto počtu je 16 občanov Slovenskej republiky, 22 je pôvodom z inej krajiny (Maďarsko, Poľsko, Rakúsko, Nemecko, Rumunsko, Srbsko, Nórsko, Švédsko, India, Ukrajina, Chorvátsko, Grécko, Holandsko a Brazília).

V roku 2016 uplynulo prvé kontrolné obdobie programu SASPRO a prvých 24 mesiacov trvania programu bolo vyhodnotených v priebežnej správe zaslanej na Research Executive Agency.

V októbri 2016 skontrolovali medzinárodné hodnotiace komisie programu SASPRO plnenie vytýčených cieľov a dosiahnutých výsledkov na základe priebežných správ štipendistov. Komisie zhodnotili 20 projektov prijatých v prvej výzve. Na základe predložených priebežných správ a osobných prezentácií štipendistov boli všetky hodnotené projekty odporúčené na ďalšie financovanie. Dosiahnuté výsledky sú v súlade so zámermi a očakávaniami programu SASPRO.

Projektu SASPRO predchádzal program Štipendium SAV, ktorý bol schválený Predsedníctvom SAV v roku 2012 a mal rovnaké zameranie ako súčasný program SASPRO. V prvej výzve sme prijali prvých troch kandidátov, po jednom do každého z troch oddelení vied. V roku 2016 bol financovaný už iba jeden projekt programu Štipendium SAV (Úloha neurosekrečných neurónov a vápnikovej signalizácie v depresii a návykovom správaní: hodnotenie prostredníctvom *in-vivo elektrofyziológie*). Potom, ako SAV získala projekt Marie-Curie COFUND s podobným zameraním, bol program Štipendium SAV pozastavený.

SAV sa zapája do uvedených schém, aby posilnila svoje pracoviská o ľudí so skúsenosťami zo špičkových zahraničných výskumných pracovísk, ktorí prispejú k rozvoju slovenskej vedy v národnom i medzinárodnom kontexte. Predbežné hodnotenia projektov v oboch uvedených schémach poukazujú na správnosť otvárania takýchto programov.

Projekty SAV v programe Horizont 2020

V roku 2016 pokračovalo zapojenie SAV do projektu Horizont 2020 s názvom CIMULACT (Citizen and Multi-Actor Consultation on Horizon 2020

/ Viacúrovňová občianska konzultácia programu Horizont 2020). Cieľom tohto projektu je prispieť k zvyšovaniu významu a zodpovednosti politiky výskumu, vývoja a inovácií tým, že zapája radových občanov a rôzne dotknuté strany do spoločného vytvárania výskumných programov. Projekt má taktiež rozšíriť diskusiu k záležitostiam vedy a výskumu.

Počas stretnutia vo februári 2016 v Paríži sa na základe katalógu 179 občianskych vízií, ktorý vytvorilo spolu viac ako tisíc občanov počas seminárov v roku 2015, identifikovalo 12 spoločenských potrieb.

Na stretnutí občanov, odborníkov a rôznych dotknutých strán v apríli 2016 v Miláne boli vytvorené návrhy výskumných programov, reflektujúce spoločenské potreby v oblasti výskumu a inovácií. Pripomienkovanie týchto návrhov sa uskutočnilo prostredníctvom dotazníkového prieskumu, ktorého sa zúčastnilo 3 458 respondentov (august – október 2016), a druhého kola národných seminárov (na Slovensku sa konali v októbri 2016 v Bratislave) s celkovým počtom približne 900 účastníkov. Dňa 1. decembra 2016 boli výsledky odovzdané predstaviteľom Európskej komisie v Bruseli. Cieľom tohto stretnutia bolo pretaviť čo najviac zo 48 návrhov do výskumných tém financovaných v ďalšom kole programu Horizont 2020 (2017 – 2018), ktorý vo svojom záverečnom texte odkazuje aj na projekt CIMULACT.

Spolupráca s Európskou komisiou

V intenciách projektu *Veda v parlamente* (angl. *Science meets Parliaments*) zorganizovala Slovenská akadémia vied v spolupráci s Výborom Národnej rady SR pre vzdelávanie, vedu, mládež a šport a Spoločným výskumným centrom Európskej komisie (Joint Research Centre) dňa 25. októbra 2016 v NR SR seminár na tému: *Nedostatočná kvalita a úroveň sekundárneho stupňa vzdelávania na Slovensku v porovnaní s inými krajinami EÚ a OECD*.

Cieľom projektu je posilniť dialóg medzi vedeckou komunitou a predstaviteľmi zákonodarnej moci na európskej, národnej a regionálnej úrovni. V dlhodobej perspektíve má tento projekt ambíciu založiť v EÚ tradíciu prijímania politických rozhodnutí na základe vedeckých informácií a poznatkov. Tento projekt sa konal na platforme pre vedecké poradenstvo, ktorá bola vytvorená na pôde SAV.

II.4 Projekty podporené zo štrukturálnych fondov

Riešenie projektov štrukturálnych fondov Európskej únie v programovom období 2007 – 2013 bolo ukončené k 31. 12. 2015 a ich čerpanie uzavreté k 30. 6. 2016.

SAV a jej organizácie SAV boli v tomto programovom období zapojené do riešenia projektov štrukturálnych fondov Európskej únie v Operačnom programe Výskum a vývoj a v Operačnom programe Vzdelávanie. Všetky projekty po svojom ukončení pokračujú štádiom udržateľnosti a sú monitorované po dobu piatich rokov od skončenia doby riešenia. Toto programové obdobie významným podielom prispelo k získaniu modernej infraštruktúry na pracoviskách SAV, čím sa skvalitnil vedecký výskum a vývoj, vytvorili sa kvalitnejšie podmienky pre prácu výskumných tímov, zlepšili sa podmienky pre vzdelávací proces a zvýšila sa miera spolupráce výskumno-vývojových inštitúcií so spoločenskou a hospodárskou praxou prostredníctvom prenosu poznatkov a technológií investíciami do technického zhodnocovania a podporou projektov aplikovaného výskumu.

Operačný program Výskum a vývoj

V programovom období 2007 – 2013 bola SAV a jej organizácie zapojené do riešenia 141 projektov štrukturálnych fondov EÚ. K 30. 6. 2016 bol na tieto projekty zazmluvnený celkový nenávratný finančný príspevok v objeme 523 191 325,32 eur a celkovo sa vyčerpali finančné prostriedky v sume 484 429 909,83 eur, čo predstavuje čerpanie vo výške 92,59 %.

Operačný program Vzdelávanie

V Operačnom programe Vzdelávanie boli organizácie SAV zapojené do riešenia siedmich projektov. Celkovo zazmluvnili nenávratný finančný prí-

Na pozvanie predsedu SAV prof. Pavla Šajgalíka navštívil dňa 18. júla 2016 Slovenskú akadémiu vied predseda Rakúskej akadémie vied prof. Anton Zeilinger s manželkou. Na oficiálnom stretnutí obidve strany potvrdili záujem o hlbšiu spoluprácu a informovali sa nielen o štruktúre vedeckých ustanovizní, ale aj o praktických problémoch, na ktoré vo vedeckej a výskumnej činnosti narážajú.

spevok v objeme 4 875 250,19 eur a vyčerpali sumu 3 351 049,09 eur, čo predstavuje čerpanie vo výške 68,74 %.

Operačný program Výskum a inovácie

V roku 2014 schválila Európska komisia pre nové programové obdobie 2014 – 2020 Operačný program Výskum a inovácie. Operačný program Výskum a inovácie tvorí spoločný programový dokument Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky a Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky pre poskytnutie podpory z Európskych štrukturálnych a investičných fondov v programovom období 2014 – 2020 v oblasti zameranej na vytvorenie stabilného prostredia priaznivého pre inovácie pre všetky relevantné subjekty a podporu zvýšenia efektívnosti a výkonnosti systému výskumu, vývoja a inovácií ako základného piliera pre zvyšovanie konkurencieschopnosti, udržateľného hospodárskeho rastu a zamestnanosti. Pre tento operačný program Výskum a inovácie sú alokované finančné zdroje vo výške 2 266 776 537 eur.

V roku 2016 Výskumná agentúra MŠVVaŠ SR ako Sprostredkovateľský orgán vyhlásila výzvy v uvedenom operačnom programe na fázované projekty univerzitných vedeckých parkov a výskumných centier (II. fáza), na podporu priemyselných výskumno-vývojových centier v oblastiach špecializácie RIS3 SK, ako aj na podporu dlhodobého strategického výskumu a vývoja v oblastiach špecializácie RIS3 SK z hľadiska dostupných vedeckých a výskumných kapacít SR. Do týchto výziev sa zapojila SAV a jej organizácie ako žiadateľ, resp. partner. Hodnotenie uvedených výziev nebolo v priebehu r. 2016 ukončené.

Vzhľadom na to, že v r. 2016 sa ešte nezačali realizovať projekty štrukturálnych fondov EÚ v programovom období 2014 – 2020, SAV a jej organizáciám chýbali zdroje pre získanie modernej výskumnej infraštruktúry. Navyše SAV a jej organizácie zapojené do projektov ŠF EÚ v programovom období 2007 – 2013 mali vzhľadom na nedostatok prostriedkov vyčlenených na prevádzku zo zdrojov štátneho rozpočtu problémy s dodržaním podmienky udržateľnosti týchto projektov. Ak nedôjde k zmene, tieto problémy budú v ďalšom období ešte výraznejšie.

III. VZDELÁVACIA ČINNOSŤ

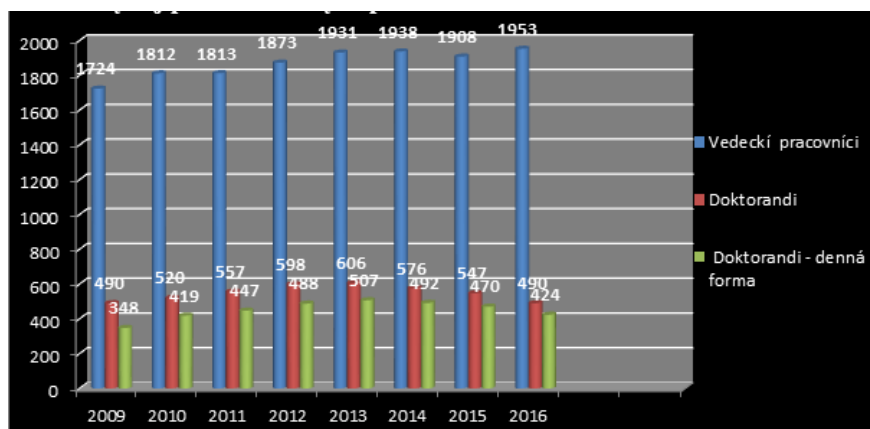
Doktorandské štúdium a pedagogická činnosť

Mladí adepti vedy sa naďalej úspešne vzdelávajú v organizáciách SAV formou doktorandského štúdia. Ako externé vzdelávacie inštitúcie sa organizácie SAV podieľajú na uskutočňovaní doktorandských študijných programov na 11 univerzitách. V zmysle zákona č.131/2002 Z. z. o vysokých školách v znení neskorších predpisov priznalo MŠVVaŠ SR právo školiť v doktorandských študijných programoch 48 organizáciám SAV v 64 študijných odboroch. Novoprijatých doktorandov na štúdium s témou zadanou SAV bolo 109.

Počet doktorandov v porovnaní s minulým rokom poklesol. Pracoviská SAV mali spolu 490 doktorandov, z toho 424 doktorandov v dennej forme a 66 doktorandov v externej forme doktorandského štúdia. Doktorandské štúdium ukončilo obhajobou 119 doktorandov. Okrem toho zamestnanci SAV pôsobili ako hlavní školitelia pre 219 doktorandov na univerzitách, čo poukazuje na ďalšiu vedecko-pedagogickú kapacitu pracovísk SAV.

Vzdelávanie a vedecká práca doktorandov a postdoktorandov v SAV má štandardne vysokú kvalitu. SAV podporuje mladých vedeckých pracovníkov aj prostredníctvom Podporného fondu Štefana Schwarza. V roku 2016 získalo príspevok do mzdového fondu 18 ústavov pre 24 postdoktorandov.

V spolupráci s vysokými školami a univerzitami sa zamestnanci SAV najviac podieľali na prednáškovej činnosti vysokých škôl – 342 zamestnancov odprednášalo doma 12 075 hodín a 38 zamestnancov 920 hodín v zahraničí. Cvičenia a semináre viedlo doma 253 zamestnancov (15 924 hodín) a v zahraničí 17 zamestnancov (953 hodín). Dôležitou súčasťou pedagogickej aktivity je vedenie diplomových a bakalárskych prác (464 zamestnancov SAV viedlo 1 110 diplomových prác a bakalárskych prác), 265 zamestnancov oponovalo 437 dizertačných a habilitačných prác. V úlohe hlavných školiteľov doktorandov pôsobilo 424 školiteľov, ktorí školiť aj

Vývoj počtu vedeckých pracovníkov a doktorandov

Veronika Némethová, doktorandka Ústavu polymérov SAV, sa stala absolútnou laureátkou dvanásteho ročníka národnej súťaže Študentská osobnosť roka Slovenska za akademický rok 2015/2016. Organizátorom projektu je Junior Chamber International – Slovakia. Projekt sa uskutočňuje pod záštitou prezidenta SR a jeho garantmi sú Rektorská konferencia Slovenska a Slovenská akadémia vied. Z celkového počtu 79 nominácií z vysokých škôl na Slovensku a vedeckých organizácií SAV vybrala odborná komisia dvanásť laureátov zo všetkých oblastí vedy, kultúry a športu. Z toho sú tri laureátky – nositeľky titulu Študentská osobnosť roka 2015/2016 – z vedeckých ústavov Slovenskej akadémie vied: Mgr. Petra Bullová, PhD. z Virologického ústavu BMC SAV (kategória lekárske vedy a farmácia), Mgr. Angelika Herucová z Historického ústavu SAV (kategória filozofia, politológia, sociológia, teológia) a Mgr. Veronika Némethová z Ústavu polymérov SAV (kategória prírodné vedy, chémia).

Foto: Štúdio eNet

pre iné inštitúcie, spolu školili 709 doktorandov. Zamestnanci SAV pracovali ako členovia komisií pre obhajoby PhD. (285), komisií pre obhajobu doktorských dizertačných prác (59), ako členovia komisií, resp. oponenti v inauguračnom alebo habilitačnom konaní na vysokých školách (89), ako členovia vedeckých rád univerzít, správnych rád univerzít a fakúlt (263). V roku 2016 získali vedeckú hodnosť DrSc. desiat zamestnanci SAV a vedecko-pedagogickú hodnosť šiesti zamestnanci SAV. Organizácie SAV majú s vysokými školami a univerzitami 48 spoločných pracovísk a združení zameraných na využívanie prístrojov a zariadení pre výučbu a spoločné riešenie projektov.

K 31. 12. 2016 pôsobilo na pracoviskách SAV 1 953 vedeckých pracovníkov, z toho 260 doktorov vied a 1 693 CSc. a PhD. (kmeňový stav). V porovnaní s minulým rokom klesol počet vedeckých pracovníkov s vedecko-pedagogickou hodnosťou. V SAV pôsobí 140 profesorov a 150 docentov. Podľa kvalifikačnej štruktúry v SAV pracovalo 308 vedúcich vedeckých pracovníkov a 880 samostatných vedeckých pracovníkov.

Vedecká rada SAV v roku 2016 udelila 13 vedeckých hodností doktora vied a jednu vedeckú hodnosť doktor honoris causa.

Komisia SAV pre posudzovanie vedeckej kvalifikácie zamestnancov dostala 108 návrhov na priznanie vedeckých kvalifikačných stupňov, z nich bolo 63 návrhov zo Slovenskej akadémie vied a 45 návrhov z MŠ SR a iných rezortov SR. Komisia prerokovala 12 návrhov na priznanie vedeckého kvalifikačného stupňa I a 96 návrhov na priznanie vedeckého kvalifikačného stupňa IIa.

IV. SAV V MEDZINÁRODNOM KONTEXTE

Rozvoj medzinárodnej spolupráce je stabilnou súčasťou činnosti SAV. V roku 2016 sa zintenzívnilo zapojenie SAV do projektov ERA-NET. Nielenže sa zvýšil počet konzorcií s aktívnou účasťou SAV, ale rozšírilo sa aj spektrum disciplín tak, aby sa umožnilo zapojenie výskumníkov a výskumných tímov z väčšieho počtu organizácií SAV. Rozširuje sa aj zastúpenie SAV v projektoch COST, ktoré môžeme pokladať za prvý krok k medzinárodnej projektovej spolupráci v rámci Horizontu 2020. Oproti roku 2015 sa v roku 2016 zvýšila účasť v projektoch Horizontu 2020, a to tak v počte účastí tímov z SAV na podaných projektoch, ako aj na úspešných projektoch.

Napriek tomuto nárastu, ktorý v zásade kopíruje stav z prechodu zo 6. RP na 7. RP, ostáva zapojenie SAV do projektov programu Horizont 2020 neuspokojivo nízke. Rovnako neuspokojivé je zapájanie sa SAV do projektov ERC. V záujme zmeniť tento nepriaznivý stav Predsedníctvo SAV schválilo vytvorenie referátu, ktorého úlohou je podpora účasti SAV v projektoch ERC a Horizont 2020. Referát by mal začať pracovať v roku 2017, pričom jeho úlohou by mala byť cielená informovanosť organizácií SAV a vedeckých tímov o možnostiach uchádzania sa o zdroje z programu Horizont 2020, pomoc pri tvorbe návrhov projektov, vyhľadávanie potenciálnych partnerov a ďalšie úlohy súvisiace s riadením projektov.

IV.1 SAV v Európskom výskumnom priestore

V roku 2016 SAV aktívne rozvíjala svoje vzťahy v rámci ERA vo všetkých oblastiach medzinárodnej spolupráce – činnosťou v medzinárodných združeniach, rozvíjaním bilaterálnej a multilaterálnej spolupráce na báze výmeny vedeckých pracovníkov, ale aj projektovej spolupráce.

Aktivity v medzinárodných vedeckých organizáciách

SAV aktívne a cieľavedome buduje vzťahy s medzinárodnými vedeckými inštitúciami a združeniami na vládnej úrovni, z ktorých najvýznamnejšie sú EÚ, UNESCO, CERN, ESA; aj na mimovládnej úrovni, napr. ICSU, ISSC, ALLEA, EASAC a iné. Vo viacerých z týchto organizácií SAV zastupuje aj ostatné vedecké inštitúcie zo Slovenska.

Významnou udalosťou roka 2016 bola návšteva generálnej tajomníčky UNESCO Iriny Bokovej na pôde SAV dňa 6. mája 2016. Za jej účasti a účasti ďalších predstaviteľov UNESCO sa konal okrúhly stôl pod názvom „Kreativita a inovácie v teórii a v praxi.“ Na stretnutí odovzdal predseda SAV prof. Pavol Šajgalík generálnej riaditeľke UNESCO Irine Bokovej najvyššie vyznamenanie SAV – Zlatú medailu SAV.

ICSU (International Council for Science) združuje medzinárodné vedecké spoločnosti, ale členmi sú tiež štáty zastúpené vedeckými organizáciami. SAV v ICSU zastupuje Slovenskú republiku. ICSU sa zaoberá všeobecnými otázkami vedeckého výskumu, predovšetkým z hľadiska riešenia závažných problémov ekosystému a ľudskej spoločnosti. Na tento účel formuluje interdisciplinárne výskumné programy, ktorým poskytuje administratívnu podporu a propaguje ich závery na medzinárodných fórach typu UNESCO, OSN. V roku 2016 sa konalo spoločné zasadnutie ICSU a ISSC (International Council for Social Sciences), na ktorom sa rozhodlo o procese zlúčenia týchto dvoch združení do jedného celku. Podrobnosti tohto procesu budú predmetom ďalších rokovaní.

ALLEA (All European Academies) je federáciou všetkých európskych akadémií. Členmi ALLEA je v súčasnosti 56 akadémií zo 41 krajín. Medzi jej ciele a zámery patrí vypracovávanie „politiky pre vedu“, aby sa zlepšili podmienky pre vedeckú prácu, ako aj zvyšovanie excelentnosti a vysokých etických štandardov vedy v Európe. Podpredsedníčkou ALLEA je členka Predsedníctva SAV prof. Daniela Ježová.

EASAC (European Academies Science Advisory Council) tvoria národné akadémie členských štátov EÚ. Cieľom je rozvoj vzájomnej spolupráce akadémií, vytvorenie spoločnej platformy pre vyjadrenie sa k naliehavým otázkam rozvoja vedy a spoločnosti, ako aj poradenská činnosť pri príprave dokumentov v súlade s legislatívou EÚ. EASAC poskytuje vysoko odborné stanoviská k aktuálnym problémom, posudzuje európsku legislatívu, organizuje semináre pre tvorcov európskych predpisov a vydáva stanoviská k témam prerokovávaným v Európskej komisii.

SE (Science Europe) je združenie organizácií financujúcich európsky výskum a organizácií realizujúcich výskum. Cieľom SE je presadzovať spoločné záujmy na financovanie výskumu v Európe. Ďalším cieľom SE mala byť podpora členských organizácií v ich úsilí o podporu európskeho výskumu. Skúsenosti SAV však ukazujú, že SE nie je schopná plniť tieto ciele, čo potvrdil aj spoločný workshop zástupcov SE a akadémií V4, ktorý sa konal v dňoch 26.—27. októbra 2016 v Budapešti. Vzhľadom na neuspokojivý stav činnosti SE a jej reálnych možností plniť stanovené ciele sa SAV rozhodla ukončiť svoje členstvo v SE k najbližšiemu možnému termínu, t. j. k 31. 12. 2017.

ESA (European Space Agency) je medzivládna organizácia 18 členských štátov pre výskum vesmíru založená v roku 1974. Výskum sa zameriava na monitorovanie životného prostredia, meteorológiu, aeronómiu a geoinformatiku, výskum slnečnej sústavy a na navigačné a bezpečnostné systémy. V roku 2010 bola podpísaná dohoda medzi SR a ESA o vstupe Slovenska do prvej z troch etáp spolupráce vo výskume a využívaní vesmírneho priestoru na mierové účely. SAV sa aktívne podieľala na aktivitách ESA najmä v oblastiach kozmickej vedy, výskumu mikrogravitácie (kozmickej biológie a medicíny) a spracovania materiálov, vrátane vývoja pokročilých zliatin a materiálových architektúr vhodných na použitie v kozmickom priestore. V roku 2016 pokračovalo riešenie dvoch projektov s účasťou SAV (údaje o projektoch sú uvedené v prílohe 5).

Činnosť národných komitétov

SAV koordinuje aktivity 21 národných komitétov, ktoré zabezpečujú koordináciu činností slovenských vedcov v medzinárodných úniách združujúcich vedcov podľa odborov. Na základe správ o činnosti jednotlivých komitétov SAV uhradila v roku 2016 členské príspevky a ďalšie náklady spojené s činnosťou komitétov v celkovej výške 41 841 eur. Zoznam komitétov je v prílohe 5.

Bilaterálna vedecká spolupráca

SAV má uzatvorených 44 bilaterálnych dohôd o vedeckej spolupráci (MAD) s vedeckými inštitúciami v 34 krajinách, ktoré umožňujú vyslať pracovníkov SAV a prijímať zahraničných pracovníkov v celkovom rozsahu 4 700 osobodní ročne. Na základe týchto dohôd sa riešili bilaterálne projekty, realizovali sa krátkodobé pobyty pracovníkov SAV na zahraničných pracoviskách, pobyty zahraničných pracovníkov na pracoviskách SAV, cesty na odborné konferencie a iné podujatia, ako aj cesty s cieľom získať nové kontakty alebo pripraviť spoločné projekty. Na základe bilaterálnej vedeckej spolupráce riešili pracoviská SAV projekty najmä s Českom (32 projektov s AV ČR), s Poľskom (24 projektov s PAV), s Ukrajinou (22 projektov s NAVU), s Bulharskom (18 projektov s BAV), s Maďarskom (8 projektov s HAS), s Nemeckom (tri projekty s DAAD) a s Talianskom (7 CNR).

V súlade s uzatvorenými dohodami vycestovalo v roku 2016 do zahraničia 184 vedeckých pracovníkov z organizácií SAV. Na pracoviská SAV bolo na základe dohôd prijatých 129 zahraničných vedeckých pracovníkov. V počte vyslaní aj prijatí na základe centrálnych dohôd pokračoval trend poklesu nielen v počte osôb, ale aj osobodní. Z celkového rozsahu 4 700 osobodní, ktorý umožňujú platné dohody, sa v roku 2016 realizovala výmena vo výške 2 003 osobodní, teda ani nie 50 percent z celkovej kvóty. Počas roka 2016 došlo aj k ďalším zmenám obmedzujúcim tento typ spolupráce – ukončenie zo strany CNRS v súvislosti s prechodom CNRS na nový typ projektovej spolupráce v oblasti vedeckej výmeny, zníženie počtu výmennej kvóty zo strany Bulharskej akadémie vied atď. Tieto zmeny, klesajúci podiel výmen realizovaných na základe centrálnych dohôd a nespokojivý stav projektovej mobilitej spolupráce vyžadujú prehodnotenie chápania bilaterálnej spolupráce v oblasti vedeckej výmeny aj zo strany SAV. Prehľad o vyslaniach a prijatiach v rámci medziakademických dohôd za rok 2016 uvádzame prílohe 5.

Multilaterálna vedecká spolupráca

Projekty 7. rámcového programu a Horizontu 2020

Multilaterálna vedecká spolupráca tvorila ťažisko medzinárodnej spolupráce SAV aj v roku 2016. V roku 2016 pokračovalo riešenie zostávajúcich projektov 7. RP a zároveň sa organizácie SAV uchádzali o projekty v programe H 2020. Organizácie SAV sa zúčastnili na riešení 31 projektov 7. RP a 33 projektov H 2020 (prehľad projektov je v prílohe 5). Tímy z SAV v tomto roku participovali na príprave 62 návrhov projektov H 2020, z toho v šiestich návrhoch v pozícii koordinátora.

Projekty COST

Program COST (European Collaboration in Science and Technology) je najstarší európsky prierezový program pre vedecko-technickú spoluprácu členských štátov EÚ a krajín EFTA. Spolupráca sa uskutočňuje prostredníctvom koordinácie národných výskumných projektov, pričom projekty sú financované na národnej úrovni. Podstatou programu COST je vytváranie sietí okolo výskumných projektov v tých oblastiach, ktoré tvoria spoločný záujem účastníkov najmenej z piatich krajín. Účasť v projektoch COST je dôležitá z hľadiska budovania potenciálnych partnerstiev pre uchádzanie sa o projekty H 2020, ako aj z hľadiska zapojenia mladých vedeckých pracovníkov.

Aj v roku 2016 pokračovala vysoká účasť vedcov z SAV v projektoch COST (spolu 84 účastí). Keďže projekty COST slúžia ako platforma na nadviazanie spolupráce, vysoká účasť v projektoch tohto typu by sa postupne mala prejavovať v raste účasti v projektoch H2020, prípadne v iných typoch projektov. Prehľad projektov je uvedený v prílohe 5.

Projekty ERA-NET

Program ERA-NET je osobitným nástrojom EÚ pre koordináciu národných programov výskumu prostredníctvom národných agentúr (príslušných ministerstiev, resp. organizácií) na podporu vedy a výskumu. Program má dve fázy: prvou je vytvorenie konzorcia agentúr podporujúcich výskum, ktoré navrhne koordinačný projekt. Po schválení projektu Európskou komisiou môžu konzorciá vyhlasovať výzvy na podávanie výskumných projektov (druhá fáza). Kým činnosť konzorcia je hradená z prostriedkov EÚ, riešenie výskumných projektov hradia agentúry z vlastných zdrojov. Program ERA-NET pokračuje aj v rámci H 2020 s jednou významnou zmenou – program ERA-NET je súčasťou schémy COFUND, čo znamená, že časť prostriedkov, ktoré agentúry vynaložia na riešenie projektov (až do výšky 30 percent v závislosti od konzorciálnej zmluvy), bude uhradených z prostriedkov EÚ.

V roku 2016 SAV rozšírila svoje partnerstvá v programe ERA-NET tak, aby bolo pokryté čo najširšie spektrum disciplín vrátane spoločenských a humanitných vied. SAV sa aktívne podieľala na príprave viacerých nových konzorciálnych projektov. Zoznam konzorcií je v prílohe 5.

Účasť SAV v koordinačných projektoch umožňuje tímom z organizácií SAV participovať na podávaní výskumných projektov. V roku 2016 sa organizácie SAV podieľali na riešení 12 výskumných projektov ERA-NET (prehľad projektov je prílohe 5).

Ostatné projekty

K ďalším programom s účasťou organizácií SAV patrí Medzinárodný vyšehradský fond (IVF), kde SAV riešilo 13 projektov a UNESCO (šesť projektov). V spolupráci s UNESCO sa SAV zúčastnila na programe Medzinárodný hydrologický program (IHP). Pracovníci SAV boli zastúpení aj v ďalších významných medzinárodných programoch ako napr. IAEA, NATO, IEA, CERN a EMPR.

IV.2 Spolupráca s ekonomickými a výskumne vyspelými krajinami

Taiwan

Program spoločných výskumných projektov (Joint research project – JRP) je výsledkom dohody o bilaterálnej vedeckej spolupráci medzi SAV a MOST (Ministry of Science and Technology, predtým National Science Council) Taiwan. Spolupráca nie je tematicky obmedzená, výzvy, ktoré sú spravidla formulované všeobecne, sú otvorené pre všetky organizácie SAV. V roku 2016 bola vyhlásená 8. výzva na podávanie výskumných projektov, výsledky a schválenie projektov na financovanie sa očakáva začiatkom roka 2017. Organizácie SAV riešili spoločne so svojimi taiwanskými partnermi osem výskumných projektov (príloha 5).

Dňa 27. 6. 2016 sa v Bratislave konal spoločný workshop slovenských a taiwanských výskumníkov v oblastiach Cyber Security, Automation a Smart City. Cieľom workshopu bolo rozšírenie spolupráce v týchto oblastiach, aj v oblasti výmeny doktorandov a postdoktorandov.

Turecko

SAV má zmluvnú spoluprácu s Tureckom na základe dohody s TÜBITAK (Turecká rada pre vedecký a technologický výskum). Podľa dohody s touto inštitúciou existujú dva typy projektov:

- **Projekty na podporu mobility.** Projekty sa podávajú priebežne počas roka. V súčasnosti sa riešia dva projekty.
- **Program spoločných výskumných projektov (JRP).** Program bol spustený v roku 2013. V dňoch 16. – 18. marca 2016 sa v Smoleniciach konalo

Spoločné vedecké fórum SAV – TÜBITAK. Výsledkom bolo podpísanie Memoranda o vzájomnom porozumení a zároveň bola vyhlásená výzva na predkladanie návrhov projektov. Jej vyhodnotenie sa posunulo až na začiatok roka 2017. V roku 2016 pokračovalo riešenie **šiestich** projektov (príloha 5).

Japonsko

V roku 2016 pokračovalo riešenie projektov na základe Memoranda o vedecko-technickej spolupráci medzi krajinami Vyšehradskej skupiny (International Visegrad Fund, Ministerstvo školstva, mládeže a telovýchovy Českej republiky, Národné centrum pre výskum a vývoj z Poľska, Slovenská akadémia vied, a Japonska (Japan Science and Technology Agency) uzavretého v roku 2014. Cieľom memoranda je zintenzívniť spoluprácu vedcov z krajín V4 (Česká republika, Maďarsko, Poľsko a Slovensko) a Japonska.

Čínska ľudová republika

V dňoch 21. – 22. júna 2016 sa v Kongresovom centre v Smoleniciach konal workshop na tému pokročilých materiálov, na ktorom sa zúčastnili vedci z SAV a Northwestern Polytechnical University. V dňoch 6. – 11. novembra 2016 sa za účasti SAV v Nankingu (Čína) konala konferencia The 1st China-CEEC Conference on Innovation Cooperation, nadväzujúca na 3rd High-Level Think Tanks Symposium of China and Central and East European Countries (Peking, 2015). Cieľom konferencie bolo prehĺbenie vedecko-technickej spolupráce medzi Čínou a krajinami strednej a východnej Európy.

IV.3 Aktivity SAV pri rozvíjaní medzinárodnej spolupráce

Spolupráca akadémií krajín V4

V dňoch 26. – 27. októbra 2016 sa v Budapešti konalo stretnutie predstaviteľov akadémií vied krajín V4. Súčasťou stretnutia bol spoločný workshop so zástupcami Science Europe, ktorého hlavnou témou bolo zaostávanie krajín EÚ 13 pri získavaní projektov z Rámcových programov EÚ, analýza jeho príčin a hľadanie spôsobov prekonania narastajúceho rozdielu medzi krajinami EÚ 15 a EÚ 13. Na druhý deň sa konalo stretnutie predstaviteľov akadémií V4, ktoré sa okrem výmeny skúseností z posledného obdobia venovalo najmä otázkam postavenia žien vo výskume v akadémiách jednotlivých krajín. Vystúpenia zástupcov akadémií ukázali podobnosť situácie a problémov. Relatívne vysoké zastúpenie žien vo výskume sa len s ťažkosťami prenáša na úroveň riadenia a získavania vyšších vedeckých hodností.

Tradičnou súčasťou stretnutia bola prezentácia mladých vedcov, laureátov Ceny pre mladého výskumného pracovníka, tentoraz z oblasti technických vied. SAV reprezentoval Martin Fabian z Ústavu geotechniky SAV.

Účasť delegácií SAV na stretnutiach

a) v zahraničí:

- účasť na workshope „Exchange of experiences on simplification of programme implementation“, 12. 1. 2016, Brusel (Belgicko),
- oficiálna návšteva Rakúskej akadémie vied (ÖAW) a stretnutie s prezidentom ÖAW A. Zellingerom, 13. 1. 2016, Viedeň (Rakúsko),
- účasť na stretnutí „Widening European participation in frontier research“, 4. 3. 2016, Krakov (Poľsko),
- stretnutie predsedov akadémií vied V4 s predstaviteľmi JRC, stretnutie s pracovníkmi styčnej kancelárie SR 29. 2. – 2. 3. 2016, Brusel (Belgicko),
- účasť na oslavách 150. výročia založenia Rumunskej akadémie, 3. – 6. 4. 2016, Bukurešť (Rumunsko),
- účasť na 1 100. výročí úmrtia sv. Klimenta Ochridského, 7. – 10. 8. 2016, Ochrid (Macedónsko),
- účasť na 7. konferencia Dunajských akadémií, 12. – 13. 5. 2016, Ľubľana (Slovinsko),
- účasť na seminár v oblasti transferu technológií, 13. – 18. 6. 2016, Tokio (Japonsko),
- účasť na podujatí „Science meets Parliaments“, 8. 11. 2016, Brusel (Belgicko),
- návšteva Spolkového technologického inštitútu (ETH), 20. – 21. 10. 2016, Zürich (Švajčiarsko),
- účasť na „7th EU – Japan Science Policy Forum 2016“ a „STS Forum 13th Annual Meeting“, 29. 9. – 5. 10. 2016, Kyoto (Japonsko),
- stretnutie akadémií vied V4, 26. – 27. 10. 2016, Budapešť (Maďarsko),
- účasť na „The 1st China-CEEC Conference on Innovation Cooperation“, 6. – 11. 11. 2016, Nanking (Čína),
- návšteva Northwestern Polytechnical University, 28. 11. – 5. 12. 2016, Xi'an (Čína),

- účasť na podujatí „Spreading Excellence and Crossing the Innovation Divide“, 22. – 24. 11. 2016, Brusel (Belgicko).

b) na pôde SAV:

- prijatie oficiálnej delegácie Spojených arabských emirátov vedenej šejkom Mohamedom Ebrahimom Almuallom dňa 3. 1. 2016,
- stretnutie s veľvyslancom Singapuru v SR J. E. Chay Wai Chuenom dňa 5. 9. 2016,
- rokovanie s mimoriadnym a splnomocneným veľvyslancom Japonska v SR J. E. Junom Shimmihom dňa 17. 5. 2016 o spolupráci medzi SAV a Japonskom v oblasti vedy a výskumu,
- návšteva generálnej riaditeľky UNESCO Iriny Bokovej,
- stretnutie s veľvyslankyňou Slovenskej republiky v Mexiku Alenou Gažúrovou dňa 23. 3. 2016,
- stretnutie s predstaviteľmi Tureckých výskumných inštitúcií (TÜBİTAK) za účasti mimoriadnej a splnomocnenej veľvyslankyne Tureckej republiky J. E. Gülhan Ulutekin, 17. – 18. 3. 2016,
- prijatie mimoriadneho a splnomocneného veľvyslanca Izraela J. E. Zvi Avinera Vapniho dňa 24. februára 2016.

Prof. Ján Vilček s manželkou Maricou a podpredsedom SAV pre 2. oddelenie vied prof. Karolom Marholdom.

Vedeckú hodnosť doktora biologických vied honoris causa v roku 2016 udelila Vedecká rada SAV prof. MUDr. Jánovi Vilčekovi, PhD. Slávnosť odovzdania diplomu sa konala 25. augusta 2016 na pôde Virologického ústavu BMC SAV v Bratislave. Vo virologickom ústave strávil známy vedec sedem rokov na začiatku svojej vedeckej kariéry, pred emigráciou do USA.

V. SAV V KONTEXTE SR

V.1 Výstupy výskumu SAV pre aplikácie v praxi

V.1.1 Prínos činnosti SAV pre hospodársky rast krajiny

Základom pre udržanie a zvýšenie konkurencieschopnosti podnikov je zapojenie a stála spolupráca s výskumom a vývojom. Slovenská akadémia vied je v tomto procese súčinná.

Spolupráca s podnikateľskou sférou v operačných programoch síce nedokáže priniesť okamžitý efekt, avšak v strednodobom a dlhodobom horizonte podporuje ozdravenie hospodárstva, príchod nových investícií na Slovensko, vyššiu inovatívnu činnosť podnikov, rast produktivity práce, reálnej mzdy, a tým aj rast dopytu a zamestnanosti. Rovnako dôležité je zapojenie sa do medzinárodných projektov s využitím podnikateľskej a vedeckej základne, ktoré vytvára vhodné podmienky pre tvorbu pilierov HDP.

Výskumné projekty s participáciou SAV, ktoré priniesú inovácie a podporia ozdravenie hospodárstva, sú zamerané na výskum a vývoj materiálov a technológií pre multisektorové využitie (napr. jadrový reaktor IV. generácie), využitie surovinového potenciálu Slovenska (magnezit, mas-tenec, zeolit), výrobu inovatívnych produktov s vysokou pridanou hodnotou (syntetický zafír, smart textílie, nové magnetické materiály, organická fotovoltaika). Veľký význam pre spoločnosť má bezpochyby biomedicínsky výskum a aplikácia jeho výsledkov, rozvoj elektromobility, ako aj využitie kultúrneho dedičstva. Jednotlivé projekty by mali v konečnom dôsledku prispieť k zapojeniu sa aj do vedecko-výskumných štruktúr v rámci EÚ.

V.1.2 Spolupráca s aplikačnou a hospodárskou sférou

Slovenská akadémia vied pokračovala v rozširovaní a posilňovaní spolupráce s aplikačnou a hospodárskou sférou na Slovensku aj v zahraničí.

Intenzívna spolupráca s aplikačnou a hospodárskou sférou sa realizovala v roku 2016 napr. prostredníctvom kontraktových - zmluvných výskumov mnohých organizácií SAV.

K významným kontraktom realizovaným v roku 2016 patria napríklad:

- Kontrakty realizované Ústavom materiálov a mechaniky strojov SAV: spoločný výskum zameraný na materiály pre energetické zariadenia, komponenty a zariadenia jadrových elektrární (partner: VUJE a. s. Trnava); výroba prototypových častí z penového hliníka pre automobily BMW (partner: Havel metal foam GmbH, Nemecko) a ďalšie.
- Kontrakty realizované Ústavom experimentálnej farmakológie a toxikológie SAV: projekt priemyselného výskumu – Biomin (partner: BIOMIN, a. s. Cífer); projekt priemyselného výskumu – BioVendor (partner: BioVendor, s. r. o., Brno, ČR) a ďalšie.
- Kontrakty realizované Ústavom polymérov SAV: stanovenie rýchlostných konštánt a modelovanie súčasných v budúcnosti študovaných polymerizačných procesov a systémov v BASF (Kinetic coefficients and

models for existing and future polymerization processes and systems at BASF) (partneri: BASF SE Ludwigshafen (Nemecko), Queen's University, Kingston (Kanada)); New materials for adhesive polymers in dental composites (partner: IVOCLAR VIVADENT, AG. Schaan, Liechtenstein) a ďalšie.

Rovnako dôležité boli činnosti spoločných pracovísk s aplikačnou sférou, či už založených v roku 2016, alebo v predchádzajúcich rokoch.

V roku 2016 Biomedicínske centrum SAV vybudovalo Spoločné pracovisko BMC SAV a CVTI SR. Pracovisko je zamerané predovšetkým na funkčné prepojenie základného a aplikovaného výskumu v onkológii a rádiobiológii, zefektívnenie prenosu výsledkov výskumu do praxe, zvyšovanie odbornosti a zručností zamestnancov oboch pracovísk a spoluprácu pri vzdelávaní v oblasti onkológie a rádiobiológie formou priamej účasti na vzdelávacích aktivitách.

K významným spoločným pracoviskám s aplikačnou sférou, založeným v predchádzajúcich rokoch, patria napr.:

- Výskumno-vývojové centrum Sapa Profily a. s. a Ústavu materiálov a mechaniky strojov SAV na lisovanie nových materiálov s výnimočnými vlastnosťami (založené v roku 2013). Výskumné aktivity na pracovisku v roku 2016 sa venovali najmä možnosti predĺženia životnosti lisovacích nástrojov a možnostiam zvyšovania pevnostných vlastností lisovaných profilov pomocou tepelného spracovania.
- Spoločné pracovisko Parazitologického ústavu SAV a Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR pre diagnostiku parazitózo (založené v roku 2014). V decembri 2015 sa uskutočnila reakreditácia tohto pracoviska, ktorá je platná do roku 2020. Predmetom činnosti spoločného pracoviska je monitorovanie výskytu trichinelózy u voľne žijúcich zvierat, druhová špecifikácia a genotypizácia izolátov *Trichinella* spp. a *Echinococcus* spp., diagnostika parazitózo u zvierat (echinokokóza, toxokaróza, trichinelóza, toxoplazmóza a kliešťami prenášané nákazy).

SAV odborne podporuje a podľa možností aj finančne zabezpečuje rozvoj patentovej činnosti vo svojich organizáciách. Súpis patentov a prihlášok je v prílohe č. 7.

Vyššie uvedené aktivity sú vo významnej miere realizované v súčinnosti s Kanceláriou pre transfer technológií SAV (KTT SAV), ktorá poskytovala pre organizácie SAV aj v roku 2016 komplexné služby v oblasti prenosu výsledkov vedeckej činnosti do praxe.

V rámci ochrany duševného vlastníctva vykonávali pracovníci KTT SAV v roku 2016 predovšetkým podávanie národných patentových prihlášok, v niektorých prípadoch vypracovávali v súčinnosti s pôvodcom a patentovým zástupcom stanoviská na tzv. *office actions* UPV SR, EPO, ako aj iných národných patentových úradov a mnohé ďalšie aktivity.

V rámci komercializácie DV realizovali pracovníci KTT SAV v roku 2016 predovšetkým oslovenia firiem s ponukou licencie (konkrétne pre štyri predmety priemyselného vlastníctva), ktoré vo všeobecnosti zahŕňajú prípravu súvisiacich marketingových a biznis listov, vyhľadanie vhodných kontaktov na oslovenie, komunikáciu s potenciálnymi záujemcami a manažovanie stretnutí s potenciálnymi záujemcami. Dôležitou súčasťou komercializácie sú aj popularizačné aktivity pracovníkov KTT SAV.

Obnovenou a mimoriadne dôležitou aktivitou KTT SAV bolo v roku 2016 zvyšovanie povedomia o transfere technológií medzi vedeckými pracovníkmi SAV formou prednášok (seminárov) spojených s diskusiou a prípad-

nou konzultáciou (realizovaných v jednom prípade v spolupráci s Úradom priemyselného vlastníctva SR).

KTT SAV intenzívne spolupracovala v roku 2016 s ostatnými centrami transferu technológií v SR, a to najmä so združením Národné centrum transferu technológií SR, ako aj s Úradom priemyselného vlastníctva SR.

V.1.3 Aktivity SAV pre lepšie spravovanie spoločnosti a krajiny

Slovenská akadémia vied odovzdáva výsledky výskumu do praxe aj prostredníctvom aktívnej účasti vedeckých pracovníkov v poradných orgánoch a pracovných komisiách orgánov a organizácií štátnej správy SR a medzinárodných organizácií, ktorých je Slovenská republika členom. Prispieva tak k inteligentnejšiemu spravovaniu verejných vecí, lepšej starostlivosti o zdravie, bezpečnosť obyvateľov a životné prostredie. V roku 2016 sa v SAV na tejto forme výskumu pre prax podieľalo 194 vedeckých pracovníkov 346 členstvami a prácou pre orgány štátnej správy SR a medzinárodné organizácie.

Vedeckí pracovníci SAV pôsobili v radách vlády SR a výboroch pri úrade vlády SR (napr. v Legislatívnej rade vlády SR, Rade vlády SR pre kultúru, vo Výbore pre výskum, vzdelávanie a výchovu v oblasti ľudských práv pri Úrade vlády SR, v Rade vlády SR pre znalostnú spoločnosť, v Rade vlády SR pre vedu a výskum, v Rade vlády SR pre mimovládne neziskové organizácie, v Rade vlády SR pre podporu exportu a investícií, v Rade vlády SR pre protidrogovú politiku štátu, v Rade vlády SR pre prevenciu kriminality), pracovali v monitorovacích a koordinačných výboroch pre dohľad nad čerpaním štrukturálnych fondov (CKO pre EF pri Úrade vlády SR, OP Ľudské zdroje, OP Veda a výskum), v pracovných komisiách takmer všetkých ministerstiev s osobitne výraznou angažovanosťou v pracovných komisiách ministerstiev kultúry a životného prostredia SR.

Vedeckí pracovníci SAV poskytujú expertízy pre viaceré riaditeľstvá Európskej komisie, Európsky úrad pre bezpečnosť potravín (EFSA), OECD a NATO. Jeden pracovník SAV pôsobil vo funkcii štátneho tajomníka (Ministerstvo financií SR), ďalší ako štátny radca na Ministerstve spravodlivosti SR a poradcovia ministrov (Ministerstvo financií SR, ministerstvo spravodlivosti SR, Ministerstvo životného prostredia SR). V zbore poradcov predsedu vlády SR pôsobili štyria vedeckí pracovníci SAV.

V.2 Výskumná spolupráca s VŠ

Vedecké organizácie SAV spolupracujú s viacerými univerzitami a vysokými školami na celom Slovensku. Spolupráca sa realizuje na základe zmluvy o spolupráci alebo na neformálnej báze. Spolupráca jestvuje v celom diaľpazóne aktivít: doktorandské štúdium, iná pedagogická činnosť, členstvo v obhajobných komisiách, spolupráca pri riešení domácich a zahraničných projektov (VEGA, APVV, Rámcové programy EÚ – 7. RP EÚ, program Horizont 2020, spolupráca na spoločných pracoviskách, štrukturálne fondy), čoho dôkazom sú spoločné publikácie, organizovanie konferencií a pod. SAV spolupracuje s univerzitami aj pri realizácii výsledkov výskumu.

Vedecké organizácie SAV spolupracujú taktiež s vyše sto zahraničnými univerzitami. Spoluprácu dokladujú vybrané výsledky, ktoré sú uvedené v druhej kapitole tejto správy.

V.3 Spoločné pracoviská

SAV vo svojej prioritě budovania excelentnej vedy vytvára spoločné pracoviská so vzdelávacími inštitúciami a univerzitami v regiónoch SR, ako aj s mnohými subjektmi v rôznych oblastiach vedy, výskumu a usiluje sa o implementácie do každodenného života v pôsobnosti celej Slovenskej republiky.

K spoluprácam SAV pristupuje na základe zmluvných vzťahov, ale často aj na neformálnej, kolegiálnej báze v celom rade aktivít.

Prinášame prehľad najvýznamnejších spoločných pracovísk SAV:

1. oddelenie vied

Radónová stanica Modra-Piesok je spoločným pracoviskom Geofyzikálneho ústavu SAV a Fakulty matematiky, fyziky a informatiky Univerzity Komenského v Bratislave.

Stanica slúži na meranie objemovej aktivity izotopov radónu v prírodnom prostredí a v pobytových priestoroch, meranie exhalačnej rýchlosti a emanačného koeficientu radónu z hornín.

Seizmická stanica Modra-Piesok je spoločným pracoviskom Ústavu vied o Zemi SAV a Fakulty matematiky, fyziky a informatiky Univerzity Komenského v Bratislave. Seizmická stanica je súčasťou Národnej siete seizmických staníc (NSSS).

Inštitút biológie a geológie v Banskej Bystrici je spoločné pracovisko Ústavu vied o Zemi SAV, Botanického ústavu SAV a Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici (Fakulta prírodných vied UMB). Zameriava sa na systematiku vyšších rastlín, vegetačnú ekológiu, populačnú biológiu a aplikácie týchto disciplín v ochrane prírody a krajinnom plánovaní.

Inštitút matematiky a informatiky v Banskej Bystrici je spoločné pracovisko Matematického ústavu SAV a Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici.

Spoločné ílové laboratórium je spoločným pracoviskom Ústavu vied o Zemi SAV a Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave.

Laboratórium geovied so zameraním na energetiku – Energy and Geoscience Laboratory je spoločným pracoviskom s Energy Geoscience Institute pri Univerzite Utah v Salt Lake City (USA). Výskum sa zameriava na ložiská uhľovodíkov, paleofaciálny výskum sedimentárnych paniev, tektonický a štruktúrny výskum kontinentálnych okrajov oceánov.

Centrum fyziky veľmi nízkych teplôt v Košiciach ako Centrum excelentnosti SAV je spoločným pracoviskom Ústavu experimentálnej fyziky SAV a Prírodovedeckej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach so zameraním na využívanie experimentálnej techniky.

Centrum fyziky veľmi nízkych teplôt a materiálového výskumu v extrémnych podmienkach v Košiciach je spoločným pracoviskom Ústavu

experimentálnej fyziky SAV, Prírodovedeckej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Ústavu materiálového výskumu SAV a Ústavu geotechniky SAV.

Centrum excelentnosti progresívnych materiálov s nano a submikrónovou štruktúrou v Košiciach je spoločným pracoviskom Ústavu materiálového výskumu SAV, Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Ústavu experimentálnej fyziky SAV a Ústavu geotechniky SAV.

Výskumno-vývojové centrum progresívnych materiálov pre súčasné a budúce aplikácie PROMATECH v Košiciach je spoločné pracovisko Ústavu experimentálnej fyziky SAV, Ústavu materiálového výskumu SAV, Ústavu geotechniky SAV a Ústavu materiálov a mechaniky strojov SAV, pracoviska INOVAL v Žiari nad Hronom, Prírodovedeckej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach a TUKE v Košiciach.

Spoločné laboratórium skenovania buniek v Bratislave je spoločným pracoviskom Elektrotechnického ústavu SAV a Lekárskej Fakulty Univerzity Komenského v Bratislave zamerané na skenovanie biosystémov, prípravu hrotov na skenovanie buniek.

Spoločné laboratórium výskumu a vývoja špeciálnych kovových materiálov v Bratislave je spoločným pracoviskom Ústavu materiálov a mechaniky strojov SAV a Materiálovo technologickej fakulty STU v Trnave, zamerané na vákuové tavenie a izostatické lisovanie.

Spoločné laboratórium prieskumu historických a umeleckých diel v Bratislave je spoločným pracoviskom Ústavu merania SAV a Vysokej školy výtvarných umení v Bratislave zamerané na fyzikálny nedeštruktívny prieskum historických a umeleckých artefaktov.

Spoločné laboratórium vývoja meracích prístrojov v Bratislave je spoločné pracovisko Ústavu merania SAV a Katedry geodézie Stavebnej fakulty STU v Bratislave zamerané na návrh a vývoj nových meracích prístrojov pre aplikácie v inžinierskej geodézii.

Spoločné laboratórium rastrovacej a transmisnej elektrónovej mikroskopie v Košiciach je spoločným pracoviskom Ústavu materiálového výskumu SAV a Hutníckej fakulty TUKE v Košiciach a Prírodovedeckej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach.

Spoločné laboratórium analýzy obrazu v Košiciach je spoločným pracoviskom Ústavu experimentálnej fyziky SAV a Fakulty elektrotechniky a informatiky TUKE v Košiciach.

Centrá excelentnosti pre keramiku, sklo a silikátové materiály (CEKSIM) sú spoločným pracoviskom Trenčianskej univerzity Alexandra Dubčeka v Trenčíne a Ústavu materiálového výskumu SAV.

Spoločné pracovisko Elektrotechnického ústavu SAV a Drexel University a tiež Temple University, Philadelphia, USA, zamerané na výskum 2D materiálov, skenovacie techniky, nízke teploty, UHV systémy.

2. oddelenie vied

Národné taxonomické laboratórium (NaTaF) v Bratislave je spoločné pracovisko Oddelenia taxonómie vyšších rastlín Botanického ústavu SAV, Katedry botaniky a Katedry zoológie Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave, Ústavu biologických a ekologických vied Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košociach, Slovenského národného múzea a Ústavu zoológie SAV. Spoločné pracovisko bolo založené s cieľom koordinovať výskum špičkových pracovísk SR v oblasti taxonómie a štúdia diverzity rastlín a živočíchov. V spolupráci s Ministerstvom životného prostredia SR pripravuje NaTaF podklady pre pripojenie Slovenskej republiky k Nagojskému protokolu Konvencie o biologickej diverzite.

Národné centrum nukleárnej magnetickej rezonancie v Bratislave je spoločné pracovisko Chemického ústavu SAV, Ústavu merania SAV, Fakulty chemickej a potravinárskej technológie STU v Bratislave, Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave, Fakulty elektrotechniky a informatiky TU v Košiciach, Ústavu chemických vied Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach. Národné centrum NMR (NC NMR) bolo vytvorené za účelom zabezpečovania potrieb NMR služieb najmä v oblasti základného a aplikovaného výskumu, spolupráce s výrobnými organizáciami na Slovensku, zvyšovania vedomostného potenciálu.

Združené laboratórium Fourier Transform Infrared Spectroscopy v Bratislave, založené v roku 1995, je spoločným pracoviskom Ústavu anorganickej chémie SAV, Chemického ústavu SAV, Fakulty chemickej a potravinárskej technológie STU v Bratislave a Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave.

Centrum kompetencie skla Vitrum Laugaritio (VILA) v Bratislave je spoločné výskumné laboratórium Ústavu anorganickej chémie SAV, Fakulty priemyselných technológií TU A. Dubčeka v Trenčíne, RONA, a. s. v Lednickom Rovnom a Fakulty chemickej a potravinárskej technológie STU v Bratislave.

Centrum experimentálnej medicíny v Bratislave je spoločné pracovisko Ústavu normálnej a patologickej fyziológie SAV a Lekárskej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave.

Centrum biodegradovateľných plastov a kompozitných materiálov v Bratislave je spoločné pracovisko Ústavu polymérov SAV a Ústavu polymérnych materiálov Fakulty chemickej a potravinárskej technológie STU v Bratislave. Zameriava sa na aktivity pre zlepšenie húževnatosti zmesí biodegradovateľných plastov a zníženie ich ceny.

Centrum excelentnosti pre výskum mozgu je spoločné pracovisko, ktoré združilo popredné pracoviská v SR – Neurobiologický ústav SAV, Biomedicínske centrum SAV, Jesseniova Lekárska fakulta UK v Martine, Lekárska fakulta UK v Bratislave, Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach a Centrum Memory, s cieľom vybudovať integrovanú platformu excelentných výskumných a klinických pracovísk zameraných na jednu z najväčších vedeckých výziev 21. storočia – na výskum mozgu – špecificky zameraný na neurodegeneračné ochorenia (Alzheimerova choroba, Parkinsonova choroba) a neurovývinové ochorenia ľudské-

ho mozgu (Aspergerov syndróm, autizmus), ako aj na moderné liečebné postupy traumatických poranení miechy.

Laboratórium biomedicínskej mikrobiológie a imunológie (CMBI) v Košiciach je spoločné pracovisko Neuroimunologického ústavu SAV a Univerzity veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach. Slúži pre štúdium polymorfizmu génov ľudí determinujúcich citlivosť na zoonózy atakujúce CNS (štúdium procesu prechodu neuroinvazívnych patogénov cez hematoencefalickú bariéru).

Spoločné pracovisko Ústavu normálnej a patologickej fyziológie SAV a Charité-University Medicine, Berlín zamerané na spoluprácu pri analýze mechanizmov renín-angiotenzín-aldosterónovej dráhy.

Laboratórium genetiky v Bratislave je spoločné pracovisko Ústavu molekulárnej fyziológie a genetiky SAV a Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave.

Laboratórium pre výskum bioterapeutických metód v Bratislave je spoločné pracovisko Ústavu zoológie SAV a Slovenskej zdravotníckej univerzity v Bratislave.

Spoločné pracovisko – Združená tkanivová banka v Košiciach je spoločné pracovisko Neurobiologického ústavu, Lekárskej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach a Fakultnej nemocnice v Košiciach. Jeho cieľom je venovať sa výskumu a predklinickému testovaniu progresívnych možností liečby poškodenia mozgu a miechy.

Spoločné pracovisko pre epidemiológiu parazitozoonóz je spoločné pracovisko Parazitologického ústavu SAV a Vysokej školy zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Bratislave.

Spoločné pracovisko pre prírodné ohniskové nákazy Parazitologického ústavu SAV a Pedagogickej fakulty Katolíckej univerzity v Ružomberku.

Spoločné pracovisko Parazitologického ústavu SAV, Ústavu fyziológie hospodárskych zvierat SAV, Neurobiologického ústavu SAV a Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach zamerané na realizáciu spoločných vedeckých projektov, organizovanie spoločných vedeckých podujatí, terénny a experimentálny výskum, vzdelávanie študentov magisterského štúdia.

Spoločné pracovisko Parazitologického ústavu SAV a Prešovskou univerzitou v Prešove zamerané na realizáciu spoločných výskumných projektov, terénny a experimentálny výskum v súvislosti s ekológiou parazitov.

Spoločné pracovisko zamerané na traumatické poškodenie miechy v Košiciach Neurobiologického ústavu SAV a Univerzity veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach.

Spoločné pracovisko MediPark – Neurobiologický ústav SAV je súčasťou Univerzitného vedeckého parku založeného v roku 2013. Biomedicínsky univerzitný vedecký park prepája špičkové výskumné tímy z Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Univerzity veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach, Neurobiologického ústavu SAV a TUKE v Košiciach.

Spoločné pracovisko výskumu posudzovania kvality a bezpečnosti surovín a potravín na úrovni metabolizmu nutrične významných rastlín s využitím moderných analytických metód a unikátnej prístrojovej techniky, je pracoviskom Chemického ústavu SAV a Fakulty biotechnológie a potravinárstva SPU v Nitre.

Spoločné pracovisko zamerané na mechanizmy interakcie malých molekúl s DNA aptamérmi Ústavu biochémie a genetiky živočíchov SAV a Fakulty matematiky, fyziky a informatiky Univerzity Komenského v Bratislave.

Spoločné pracovisko živočíšnej fyziológie a etológie Ústavu biochémie a genetiky živočíchov SAV a Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave. Zamerané na štúdium bunkových membrán a ich funkcie u jednobunkových eukaryotov.

Spoločné pracovisko metabolizmu lipidov u kvasiniek Ústavu biochémie a genetiky živočíchov SAV s Fakultou chemickej a potravinárskej technológie STU v Bratislave.

Spoločné vedecko-výskumné pracovisko Parazitologického ústavu, Ústavu fyziológie hospodárskych zvierat, Neurobiologického ústavu SAV a Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach.

Spoločné pracovisko CE SPECTRA je spoločné pracovisko Ústavu ekológie lesa SAV a STU v Bratislave, zamerané na transdisciplinárny výskum v oblastiach strategického environmentálneho hodnotenia a plánovania.

Spoločné pracovisko Ústavu krajinnej ekológie SAV a Fakulty prírodných vied Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre.

Spoločné pracovisko Ústavu ekológie lesa SAV a Fakulty prírodných vied UKF v Nitre. Spolupráca pri výučbe, spoločné projekty, spoluorganizovanie odborných a vedeckých podujatí.

Spoločné pracovisko Ústavu ekológie lesa SAV a FCHTP STU Bratislava. Spolupráca pri riešení spoločných vedeckých projektov, ako aj v pedagogickom procese v oblastiach biotechnológie, biochémie, potravinárstva a výživy.

3. oddelenie vied

Laboratórium experimentálnych spoločenských vied – experimentálne virtuálne laboratórium (VEEL) v Bratislave je spoločné pracovisko Centra spoločenských a psychologických vied SAV, Ústavu ekológie lesa SAV, Ústavu manažmentu STU v Bratislave a Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave.

Koordináčne a organizačné centrum slavistických výskumov v Bratislave je spoločné pracovisko Slavistického ústavu Jána Stanislava SAV a Slovenského komitétu slavistov.

Medzinárodné centrum ortodoxných štúdií predstavuje sieť medzinárodných vedeckovýskumných pracovísk, ktoré realizujú výskum v oblasti dejín duchovnej kultúry. Výskum sa realizuje na základe projektovej spolupráce medzi zúčastnenými inštitúciami v medzinárodnom kontexte a prezentácia výsledkov výskumu sa uskutočňuje prostredníctvom vydávania periodických i neperiodických publikácií, propagácie a výstav. Sieť pracovísk vstupuje do výchovy mladých vedeckých pracovníkov prostredníctvom podpory ich doktorandských vedeckovýskumných aktivít. V centre sa prepájajú slavistické vedeckovýskumné inštitúcie v Srbsku, Bulharsku, Poľsku, Rusku, Grécku, Taliansku, Švajčiarsku, Gruzínsku a pod. Slavistický ústav Jána Stanislava SAV sa stal členom siete v roku 2016.

VI. SAV A VEREJNOSŤ

Rozšírenie, zrýchlenie a skvalitnenie komunikácie SAV v mediálnom priestore aj v celospoločenskom kontexte je základnou charakteristikou postupného naplňovania koncepcie efektívnejšieho popularizovania činnosti a výsledkov SAV v roku 2016 v našej verejnosti. Druhý rok po sebe pokračoval trend rastúceho počtu mediálnych výstupov a zvyšovania kreditu Slovenskej akadémie vied a jej vedeckých pracovníkov. Prejavilo sa to okrem iného vo vnímaní SAV ako naj dôveryhodnejšej inštitúcie na Slovensku v roku 2016.

SAV si udržala v roku 2016 priestor v „klasických“ médiách na úrovni roku 2015 a zvýšila svoj záber v tzv. nových médiách. V plnej miere propagovala nielen vlastné témy a akcie, ale propagovala aj všetky podujatia z pozície spoluorganizátora. Využívala všetky osvedčené komunikačné prostriedky a tradičné formy informovania verejnosti v podobe tlačových správ, tlačových konferencií, „flešie“, aktualít na webovej stránke, tlačového časopisu Správy SAV, rozhovorov a reportáží v elektronických médiách, ako aj v podobe osobných kontaktov so zástupcami jednotlivých médií. SAV pokračovala aj v roku 2016 v stratégii propagácie a popularizácie vedy na Slovensku organizovaním stretnutí s verejnosťou formou vedeckých kaviarní v Bratislave aj v Košiciach (pričom úspešnejšie a popularizačne efektívnejšie boli v Košiciach) realizovala ďalší ročník popularizačno-vzdelávacieho cyklu Petržalskej superškoly, ako aj rôznorodých prednášok v rámci spolupráce s Bratislavským samosprávnym krajom. Rozšírila a aktívnejšie využívala priestor na sociálnych sieťach, ktoré sú najmä pre mladú generáciu súčasťou každodennej komunikácie.

Mediálny obraz

Podľa štatistiky z monitoringu médií sme v roku 2016 zaznamenali 4 514 mediálnych výstupov. V roku 2015 ich bolo 4 578, v roku 2014 len 3 891, a v roku 2013 ešte o deväťsto menej. Medializácia vedy a výskumu na Slovensku v súvislosti so SAV bola alokovaná nasledovne: elektronické médiá 829, agentúrne spravodajstvo a internet 2 219 a printové médiá 1 466. Z časového hľadiska SAV zaznamenala najviac mediálnych výstupov v máji (534) a v mesiacoch júl a august vďaka cielene pripravovaným tlačovým informáciám o vedeckých projektoch a osobnostiach SAV. Len pre porovnanie, v roku 2015 sme zaznamenali najnižší počet mediálnych výstupov práve v auguste (297). Nárast v roku 2016 svedčí o tom, že prijaté opatrenia aktívnejšieho ponúkajú a využívajú nadčasových tém sa v tomto období osvedčili. Na jeseň stúpila medializácia tradične s Týždňom vedy a techniky a Noci výskumníkov.

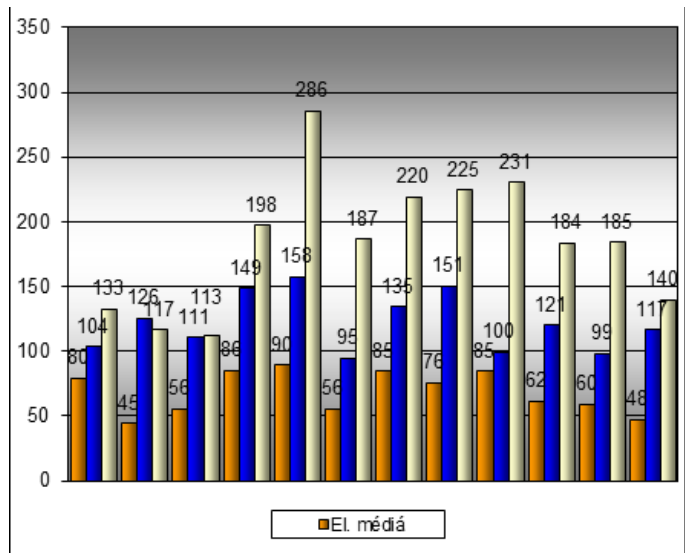
Okrem štatistických čísiel sa osobnosti SAV priebežne počas celého roka objavovali vo vysielaní najmä RTVS a TA3 v súvislosti s rôznymi odbornými reakciami na aktuálne celospoločenské, ekonomické, politické, sociologické a ďalšie témy, ako aj v profilových reláciách typu Nočná pyramída, Portrét a podobne na širšom časovom priestore. Pozitívne ohlasy sú potvrdením, že v tomto trende musí SAV pokračovať aj v roku 2017. Základom môže byť podpísané Memorandum o spolupráci medzi SAV a RTVS

a realizovanie projektu Veda SK vo vysielaní Slovenského rozhlasu od januára 2017.

Prehľad počtu mediálnych výstupov SAV v roku 2016:

mesiac	počet	mesiac	počet
01/2016	317	07/2016	440
02/2016	288	08/2016	452
03/2015	280	09/2016	416
04/2016	433	10/2016	367
05/2016	534	11/2016	344
06/2016	338	12/2016	305

Z obsahového hľadiska dominovali v medializácii SAV témy, ktoré reflektovali transformáciu ústavov SAV, meškajúci zákon o SAV a hodnotenia ústavov SAV zahraničným panelom expertov. Popri polemických materiáloch našli médiá priestor aj na pozitívne hodnotenia a popularizáciu konkrétnych výsledkov jednotlivých ústavov, resp. odborníkov v SAV. Osobitný ohlas malo spoločné vyhlásenie Predsedníctva SAV, Výboru Snemu SAV a Odborového zväzu SAV na tému „O čo všetko prichádza naša spoločnosť a SAV neprijatím zákona o verejnej výskumnej inštitúcii?“ Podobne našli médiá dostatok priestoru aj na ďalšie závažné témy, ktoré súviseli so SAV. Celkovo bol mediálny obraz SAV prezentovaný priaznivo, prispel k dôveryhodnosti SAV, pričom niektoré sporné otázky sa dalo vysvetľovať vecne, bez znižovania kreditu akadémie. Stále je však priestor na aktívnejšie nastoľovanie vlastných tém, ich ponúkание médiám a aj na operatívnejšie reagovanie odborných útvarov pri konkrétnych požiadavkách zo strany médií.

Správy SAV a Aktuality SAV

V priebehu roku 2016 SAV vydala päť čísiel Správ SAV (záverečné bolo dvojčíslo) s kvalitným obsahom, reprezentujúcim poslanie a význam akadémie. Názov však nekorešpondoval so žánrovou skladbou a obsahom nadčasových tém. Aj preto v roku 2017 pristupuje redakcia k zmene názvu na Akadémia s podtitulom, ktorý zachováva kontinuitu, Správy SAV. Inovo-

vaná grafika, modernejší trend a zvýšenie nákladu majú ambíciu výraznejšieho „zásahu“ vo vedeckej komunite aj decíznej sfére.

Webová stránka, ako hlavný „nosič“ informácií pre členov SAV a inšpirácia pre médiá a ďalšiu verejnosť priniesla v roku 2016 nárast publikovaných správ, riportov a zaujímavostí. Počet publikovaných aktualít stúpol v roku 2016 na 362, vrátane sviatkov v priemere na jednu denne (oproti 2015 plus 72), pričom najsilnejšie mesiace boli november (47) a apríl, máj, jún (zhodne po 39). Potešujúce je výrazné zvýšenie sledovanosti webovej stránky SAV s historicky najvyššími číslami. Až 38 materiálov (viac než desatina) malo sledovanosť viac než tisíc čitateľov. Najviac materiálov z 9. decembra zo Sociologického ústavu SAV o vnímaní požiadaviek zvýšenia plátov učiteľov vo verejnosti (7 028 otvorení). Výzva historikov z 12. mája 2016 si našla 4 026 čitateľov. Stanovisko Predsedníctva SAV k vyhláseniu Národného parku Podunajsko malo 2 079 otvorení, udeľovanie Cien SAV 2 003 otvorení.

V roku 2016 pokračovalo dopĺňanie anglickej verzie webovej stránky, na ktorej sa prekladajú zásadnejšie správy SAV. V priebehu roku bolo však publikovanie v angličtine nevyvážené a potrebuje stabilizáciu.

Tabuľka výstupov v Aktualitách SAV na webovej stránke:

Rok 2016		Rok 2015	
január	18	január	16
február	14	február	20
marec	25	marec	25
apríl	39	apríl	24
máj	39	máj	31
jún	39	jún	25
júl	28	júl	17
august	17	august	7
september	30	september	21
október	34	október	29
november	47	november	49
december	32	december	26

Popularizačné a vzdelávacie akcie pre verejnosť

Aj v roku 2016 SAV pokračovala v organizovaní mnohých prednášok, besied, exkurzií, workshopov a ďalších popularizačných aktivít, na mnohých sa podieľala ako spoluorganizátor. Podobne ako v predchádzajúcich rokoch boli najsledovanejšie 10. ročník Noci výskumníkov 30. septembra (súbor prednášok, diskusií s vedcami či iných podujatí, ktoré prezentujú slovenskú vedu a vedcov širokej verejnosti, aj vďaka výstavným stánkom SAV v priestoroch Starej tržnice, kde mladí vedci a doktorandi prezentovali svoju prácu naživo) a Týždeň vedy a techniky (7. – 13. novembra 2016), počas ktorého ústav SAV otvorili dvere svojich laboratórií a prezentovali svoje aktivity.

Smerom k decíznej sfére sa zintenzívnili rokovania predstaviteľov SAV so zástupcami štátnej správy a rozbehol sa nový projekt Veda v parlamente.

Úspešné boli aj tzv. vedecké kaviarne SAV v Košiciach a v Bratislave s ambíciou popularizácie vedy a vedeckých výsledkov nenásilnou atrak-

tívnou formou. Osobitne úspešné s vysokou návštevnosťou boli kaviarne v Košiciach, kde majú tieto podujatia lepšie vybrané priestory aj stabilné zázemie. V Bratislave sa SAVinci kaviarne konali v Malom kongresovom centre vydavateľstva Veda na Štefánikovej ulici 3, no napriek zvýšenému úsiliu o ich propagáciu sa nestretli s dostatočnou diváckou účasťou. Ak chceme zachovať formát SAVinci kaviarní, SAV musí nájsť spôsob ich účinnejšej propagácie, resp. zvážiť iné miesto jej konania, aby bola prístupnejšia pre verejnosť, ktorej je tento projekt určený.

SAV v spolupráci s Bratislavským samosprávnym krajom organizovala prednášky vedcov pre študentov stredných škôl patriacich pod BSK. V podobnom smere pokračoval aj projekt Petržalská super škola, určený pre žiakov základných škôl v Bratislave – Petržalke. V decembri prišiel do Petržalky prednášať študentom na hodinu fyziky aj predseda SAV prof. Pavol Šajgalík. Akcia bola spojená s predvianočným darovaním vyradeného materiálu niektorých ústavov SAV na rozšírenie didaktických pomôcok pre žiakov.

Za dobrú možno považovať spoluprácu s mediálnou komisiou SAV a úspech mal dvojdnový seminár o mediálnej komunikácii a možnostiach popularizácie vedy v Starej Lesnej aj výjazdové rokovanie komisie v Košiciach. V roku 2017 bude SAV pokračovať v organizovaní seminárov zameraných na popularizáciu vedy.

Rozbehla sa aj spolupráca s Akadémiou vied Českej republiky, ktorá má podstatne širšie komunikačné aj marketingové zázemie a pripravujú sa aj spoločné projekty.

Referát pre komunikáciu a médiá realizoval v intenciách ročného plánu aj publikačnú činnosť. Vydal propagačný bulletin SAV s titulkom Veda je budúcnosť v anglickej verzii a na začiatku roka 2017 pripravil ďalší v slovenskej verzii, rovnako tak osobitné materiály Otvorená akadémia, na ktoré nadväzuje samostatná webová podstránka. Pripravuje sa aj Newsletter SAV, ktorý bude vychádzať v elektronickej podobe raz týždenne.

Nové médiá

SAV v roku 2016 zaznamenala výrazný nárast sledovanosti svojich informácií a správ na tzv. sociálnych sieťach. Aj bez platenej reklamy stúpol počet pravidelných záujemcov o informácie SAV o viac než dvesto percent. Nepodarilo sa identifikovať administrátora na Twitteri a do budúcnosti chce SAV využívať aj obrazové správy v sekcii na svojej webstránke aj na YouTube.

Vedec roka Ján Tkáč (prvý zľava) pri odovzdávaní ocenenia Vedec roka v Zrkadlovej sieni.

Referát pre komunikáciu a médiá SAV zabezpečoval v roku 2016 informačný servis pre médiá aj popularizačné a slávnostné akcie smerom dovnútra akadémie (Ceny SAV, Osobnosti SAV, prípravy Vedca roka a podobne). V roku 2017 posilní operatívnosť výstupov a prehľadov cez tzv. webreport, začne vydávať týždenné Newslettery a pripravuje projekt videosekcie.

VII. SAV VO VNÚTORNÝCH PROCESOCH

VII.1 Transformácia SAV

Transformácia SAV na modernú verejnoprávnu vedeckú inštitúciu prinesie viacero výhod pre všetky ústavy SAV. Od jednoduchšej formulácie a napĺňania personálnej a vednej politiky ústavu (jeden typ finančných prostriedkov), cez jednoduchší prístup k zdrojom Európskej únie (kompatibilita právnej formy s partnermi v EÚ), až po spoluprácu s hospodárskou a štátnou sférou.

Napriek tomu, že vláda v roku 2016 nerokovala o návrhu zákona o verejnej výskumnej inštitúcii, ktorý je základom transformácie organizácií SAV na novú právnu formu, pokračovala vnútorná reštrukturalizácia SAV. Integráciou vedeckých organizácií SAV klesol k 31. 12. 2016 ich počet z pôvodných 57 na 49.

Rokovanie medzinárodného hodnotiaceho metapanelu dňa 17. augusta 2016 v Bratislave. Predseda SAV prof. RNDr. Pavol Šajgalík, DrSc. pri príhovore k medzinárodným expertom a členom Akreditačnej komisie SAV.

VII.2 Akreditácia SAV 2016

Pravidelné hodnotenie vedeckých organizácií SAV vyhlasuje a zabezpečuje Predsedníctvo SAV v zmysle ustanovenia § 10 ods. 5 písm. d) zákona č. 133/2002 Z. z. o Slovenskej akadémii vied. Podmienky pravidelného hodnotenia vedeckých organizácií SAV, ukazovatele pravidelného hodnotenia vedeckých organizácií a postup pravidelného hodnotenia vedeckých organizácií SAV sú definované v dokumente Zásady pravidelného hodnotenia vedeckých organizácií SAV za obdobie 2012 – 2015, ktoré nadobudli účinnosť v marci 2016.

Uskutočnilo sa historicky prvé nezávislé hodnotenie SAV zahraničnými expertmi, ktoré bolo zároveň historicky prvým medzinárodným hodnotením inštitúcií vedy a výskumu na Slovensku. Jeho ambíciou bolo získať profesionálny, korektný a objektívny pohľad na súčasný stav a vízie vedy na vedeckých ústavoch SAV najmä z pohľadu ich medzinárodného postavenia.

Proces začal výberom hlavného hodnotiteľa, ktorým sa na návrh Predsedníctva SAV stala prof. Marja Makarow, v tom čase podpredsedníčka Fínskej akadémie vied. Prof. Makarow vybrala predsedov panelov pre každé oddelenie vied. Panel pre prvé oddelenie vied viedol švédsky fyzik profesor Pär Omling. Vedecké ústavy z druhého oddelenia hodnotil päťčlenný panel, ktorý viedol estónsky biológ profesor Toivo Maimets. A tretí, rovnako päťčlenný panel zahraničných expertov viedla chorvátska profesorka lingvistiky Milena Žic Fuchs. Expertov, ktorí sa stali členmi ich hodnotiacich panelov, si predsedovia panelov vybrali v spolupráci s prof. Makarow. Predsedníctvo SAV schválilo zloženie panelov po preverení prípadného konfliktu záujmov. Na návrh prof. Makarow sa vytvoril metapanel, v ktorom boli okrem predsedov panelov aj špecialista na kultúrnu históriu náboženstva v Európe profesor Sijbolt Noorda z Holandska a profesor John Wood, expert na materiálové inžinierstvo zo Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska. Prvé stretnutie metapanelu sa konalo 18. júla. 2016 v Bratislave.

Hodnotenie prebiehalo na základe dotazníka, ktorý vyplnila každá organizácia SAV, návštevy pracovísk a diskusie s akademickou obcou organizácií (súčasťou bolo osobitné zasadnutie každého panelu s doktorandmi a mladými vedeckými pracovníkmi príslušnej organizácie) a v niektorých prípadoch aj na základe stanoviska externého posudzovateľa. Hodnotili sa tieto oblasti:

1. vedecká kvalita a produktivita,
2. spoločenský, kultúrny alebo ekonomický vplyv a
3. vyhliadky do budúcnosti.

Kategórie hodnotenia v stupnici od A až D boli definované nasledovne:

A: výborná/-ý resp. mimoriadna/-ý;

B: veľmi dobrá/-ý;

C: dobrá/-ý;

D: slabá/-ý.

Členovia metapanelu špecifikovali celkové hodnotenie vedeckej organizácie týmto slovným vyjadrením:

- Výskum patrí k medzinárodnej špičke v európskom kontexte. Organizácia preukázala významné príspevky v danej oblasti a dosiahla medzinárodné uznanie v Európe.
- Výskum je viditeľný na európskej úrovni. Organizácia dosiahla hodnotné príspevky v danej oblasti v rámci Európy.
- Výskum má pevné základy a prispel k poznaniu v danej oblasti na európskej úrovni. Organizácia je viditeľná na národnej úrovni.
- Výskum nemá pevné základy alebo stagnuje, prípadne má nedostatky z vedeckého alebo technického hľadiska.

Panel pre prvé oddelenie vied navštívil všetky vedecké pracoviská od 7. do 11. novembra 2016. Panel pre druhé oddelenie vied sa stretol s vedeckými obcami hodnotených ústavov od 21. do 30. novembra 2016. Tretie oddelenie vied navštívil panel od 10. do 14. októbra 2016.

Výsledky hodnotenia budú známe v prvom polroku roku 2017.

PRÍLOHY

PRÍLOHA I

1. Vyznamenania a ocenenia v roku 2016

1.1 Vyznamenania a ceny udelené SAV

Čestný doktorát: Doktor Mrityunjay Singh preberá čestný doktorát z rúk predsedu SAV prof. Pavla Šajgalíka. Doktor Mrityunjay Singh je vedeckou kapacitou v oblasti materiálového výskumu. Pracuje v NASA ako vedúci výskumnej časti Glenn Research Center. Svoje skúsenosti prináša aj na vedeckej ústave Slovenskej akadémie vied. Dr. Mrityunjay Singh bude poradcom pri príprave projektov v oblasti materiálového výskumu.

Zlatá medaila SAV

doc. PhDr. Dilbar Alieva, CSc.
prof. PhDr. Viera Bačová, DrSc.
PhDr. Mojmír Benža, PhD.
Irina Bokova
prof. Ing. Eberhard Borsig, DrSc.
doc. PhDr. Dušan Čaplovič, DrSc.
prof. Ing. Jiří Drahoš, DrSc., Dr.h.c.
prof. PhDr. Slavomír Ondrejovič, DrSc.
prof. PhDr. Peter Zajac, DrSc.

Medaila SAV za podporu vedy

PhDr. Božena Filová, CSc.
Ing. Peter Gemeiner, DrSc.
RNDr. Dalma Gyepesová, CSc.

RNDr. Jana Madejová, DrSc.
Dr. Oľga Malkin, DrSc.
Dr. Vladimír Malkin, DrSc.
MUDr. Tatiana Ravingerová, DrSc.
Ing. Jozef Šesták, PhD.

Čestná plaketa SAV Dionýza Ilkoviča za zásluhy vo fyzikálno-chemických vedách

RNDr. Marián Krajčí, DrSc. Gordon Videen, Ph.D.

Čestná plaketa SAV Ľudovíta Štúra za zásluhy v spoločenských vedách
PhDr. Marcela Mikulová, CSc.

Čestná plaketa SAV Jána Jessenia za zásluhy v lekárskejších vedách
RNDr. Ľudmila Okruhlicová, CSc.

Čestná plaketa SAV Dionýza Štúra za zásluhy v prírodných vedách
Ing. Zdenka Hromádková, PhD.

Čestná plaketa SAV za zásluhy v biologických vedách

RNDr. Viera Banášová, CSc.
RNDr. Helena Oľahelová, CSc.
RNDr. Milan Valachovič, CSc.

Čestná plaketa SAV Juraja Hronca za zásluhy v matematických vedách
RNDr. Marián Vajteršic, DrSc.

Pamätná plaketa SAV

RNDr. Miriam Feretová

Ďakovný list P SAV

Samuel Štefánik

Cena SAV v roku 2016

Cena SAV v oblasti medzinárodnej vedecko-technickej spolupráce

RNDr. Marián Janák, DrSc. (Ústav vied o Zemi SAV) a spoluriešitelia Ing. Martin Nosko, PhD. (Ústav materiálov a mechaniky strojov SAV) a RNDr. Vlasta Sasinková (Chemický ústav SAV);
Doc. RNDr. Oľga Pecháňová, DrSc. (Ústav normálnej a patologickej fyziológie SAV).

Cena za vedecko-výskumnú činnosť

Kolektív pracovníkov Laboratórium environmentálnej a potravinovej mikrobiológie: RNDr. Mária Bučková, PhD., Mgr. Lucia Kraková, PhD., a Mgr. Andrea Puškárová, PhD. pod vedením Dr. Domenica Pangalla, PhD. (Ústav molekulárnej biológie SAV);
Dr. h. c. prof. MVDr. Michal Novák, DrSc. (Neuroimunologický ústav SAV);
Mgr. Peter Bystrický, PhD. (Historický ústav SAV).

Cena SAV za budovanie infraštruktúry pre vedu

RNDr. Ján Mucha, CSc. a Ing. Vladimír Pätoprstý, PhD. (Chemický ústav SAV)

Cena SAV pre mladého vedeckého pracovníka

Mgr. Juraj Lieskovský, PhD. (Ústav krajinnej ekológie SAV)

Cena SAV za popularizáciu vedy

PhDr. Slavomír Michálek, DrSc. a kolektív autorov (Historický ústav SAV)

RNDr. Mária Zentková, CSc. (Ústav experimentálnej fyziky SAV)

Ing. Ján Baláž, PhD. (Ústav experimentálnej fyziky SAV)

Ing. Pavol Farkaš, PhD. (Chemický ústav SAV) a Ing. Miroslav Ferko, PhD. (Ústav pre výskum srdca SAV)

Peter Turčík (Rozhlas a televízia Slovenska)

1.2. Významné vyznamenania, ocenenia a ceny udelené pracovníkom SAV

Vedec roka SR 2015 (CVTI, ZSVTS a SAV)

Vedec roka: Ing. Ján Tkáč, DrSc. (Chemický ústav SAV)

Osobnosť vedy a techniky: RNDr. Imrich Barák, DrSc. (Ústav molekulárnej biológie SAV).

Celoživotné zásluhy v oblasti vedy a techniky: PhDr. Karol Pieta, DrSc. (Archeologický ústav SAV).

Popularizátor vedy: doc. RNDr. Ján Svoreň, DrSc. (Astronomický ústav SAV).

Literárny fond

Cena za vedeckú a odbornú literatúru za rok 2016

- **v kategórii spoločenské vedy** získali:
doc. Peter Šoltés, PhD. a László Vörös, PhD. (Historický ústav SAV) s kolektívom za dielo *Korupcia* (vyd. VEDA).
- **v kategórii prírodné a technické vedy** získal
prof. RNDr. Ignác Capek, DrSc. (Ústav polymérov SAV) za dielo *DNA Engineered Noble Metal Nanoparticles: Fundamentals and State-of-the-Art of Nanobiotechnology* (vyd. Wiley&Sons, Scrivener Publishing, USA).

Prémia za vedeckú a odbornú literatúru

- **v kategórii spoločenské vedy:**
PhDr. Elena Londáková, CSc. (Historický ústav SAV) za dielo *Slovenská kultúra v rokoch 1968 – 70* (vyd. HÚ SAV);
- **v kategórii biologické a lekárske vedy:**
RNDr. František Kristek, DrSc. a RNDr. Soňa Čačányiová, PhD. (Ústav normálnej a patologickej fyziológie SAV) za dielo *Štruktúra a funkcia cievnej steny v normotenzii a hypertenzii* (vyd. ÚNPF SAV)
- **v kategórii prírodné a technické vedy:**
RNDr. Vojtech Rušin, DrSc. (Astronomický ústav SAV) za dielo *eXtrémy* (vyd. Neografia Martin),
Ing. Milan Gomboš, CSc. (Ústav hydrológie SAV) – v kolektíve spoluautorov (doc. Ing. Jana Skalová, PhD., RNDr. Dana Kotorová, PhD., doc. Ing. Dušan Igaz, PhD., RNDr. Katarína Nováková, PhD. - za dielo *Regionalizácia pedotransférových funkcií vlhkostných retenčných kriviek pôd Slovenska* (Nakladateľstvo STU);
RNDr. Stanislav Dubnička, DrSc. (Fyzikálny ústav SAV) a doc. RNDr. Vladimír Ilkovič, CSc. za dielo *Profesor Dionýz Ilkovič, Svetová osobnosť modernej fyziky* (vyd. Perfekt).

Prémia za trojročný vedecký ohlas za rok 2016

- **v kategórii spoločenské vedy:**
II. miesto – doc. PhDr. Matej Ruttkay, CSc. (Archeologický ústav SAV);
- **v kategórii technické vedy a geovedy:**
II. miesto – Ing. **Mária Omastová**, DrSc. (Ústav polymérov SAV).

Prémia za výnimočný vedecký ohlas na jedno dielo za rok 2016

- **v kategórii spoločenské vedy:**
I. miesto – PhDr. Karol Pieta, DrSc. (Archeologický ústav SAV) na dielo *Karol Pieta: Keltské osídlenie Slovenska: mladšia doba laténska* (Archeologický ústav SAV, 2008),
III. miesto – PhDr. Daniela Dvořáková, CSc. (Historický ústav SAV) na dielo *Daniela Dvořáková: Stibor zo Stiboríc a Žigmund Luxemburský* (1. vyd., Vydavateľstvo Rak, 2003);
- **v kategórii prírodné a lekárske vedy:**
III. miesto – Mgr. Marta Gaburjaková, PhD. (Ústav molekulárnej fyziológie a genetiky SAV) a kolektív na dielo *S. O. Marx, J. Gaburjaková, M. Gaburjaková, Ch. Henrikson, K. Ondrias, A. R. Marks: Coupled gating between cardiac calcium release channels (ryanodine receptor)*, (Circulation Research, 2001);
- **v kategórii technické vedy a geovedy:**
I. miesto – Ing. Ján Kuzmík, DrSc. (Elektrotechnický ústav SAV) na dielo *J. Kuzmík: Power electronics on InAlN/(In)GaN: Prospect for a record performance* (IEEE Electron Device Letters 2001);
III. miesto – prof. RNDr. Vladimír Šepelák, DrSc. (Ústav geotechniky SAV) a kolektív na dielo *V. Šepelák, D. Baabe, D. Schultze, F. Krumreich, F. J. Lierst, K. D. Becker: Evolution of structure and magnetic properties with annealing temperature in nanoscale high-energy milled nickel ferrite*, (Journal of Magnetism and Materials, 2003);
III. miesto – RNDr. Vladimír Britaňák, DrC. (Ústav informatiky SAV) a kolektív na dielo *V. Britaňák, P. Yip and K. R. Rao : Discrete Cosine and Sine Transforms: General Properties, Fast Algorithms and Integer Approximations* (Academic Press, Amsterdam 2007).

Cena Mateja Bela za rok 2015

V kategórii lexikografických diel: Oľga Kovačičová a Mária Kusá (Ústav svetovej literatúry SAV) za zostavenie diela *Slovník slovenských prekladateľov umeleckej literatúry 20. storočia (A - K)*.

Iné ocenenia

Danubius Young Scientist Award 2016 (udeľuje Austrian Federal Ministry for Science, Research and Economy a Institute for the Danube Region and Central Europe, Rakúsko):

Ing. Tomáš Bertók, PhD. (Chemický ústav SAV) za mimoriadne výsledky vo vedeckých aktivitách a výstupoch vo vzťahu k Dunajskému regiónu.

PRÍLOHA 2

Samosprávne orgány SAV

Činnosť Snemu SAV

Snem SAV sa v roku 2016 zišiel na rokovaníach štyrikrát a výbor Snemu SAV štrnásťkrát. Na zasadnutiach snemu a jeho výboru sa podľa potreby zúčastňovali predseda akadémie a ďalší členovia jej predsedníctva, predkladali materiály na diskusiu a schvaľovanie a podávali informácie o aktuálnych témach života akadémie. Niekoľkokrát sa na pracovných stretnutiach zišli aj jednotlivé komory Snemu SAV.

Ťažiskovou témou marcového zasadnutia Snemu SAV bolo prerokovanie Zásad pravidelného hodnotenia organizácií SAV. Návrh zásad, ktorý prvýkrát v histórii SAV zavádzal hodnotenie panelom zahraničných expertov, mali členovia Snemu SAV vopred na pripomienkovanie. Schválené pripomienky sa týkali najmä zadefinovania oblastí hodnotenia, formy hodnotiaceho materiálu vypracovaného panelom a spôsobu odvolania sa organizácie proti rozhodnutiu P SAV o výsledkoch hodnotenia. Ďalším dokumentom predloženým na toto zasadnutie snemu bola Analýza dopadov vzťahu k majetku po transformácii organizácií SAV na v. v. i. Po konštruktívnej diskusii k tejto téme snem doplnil podmienky, za ktorých v nadväznosti na uznesenie Snemu SAV zo dňa 23. 3. 2011 súhlasí so zámerom transformácie SAV, o nutnosť zachovania samosprávneho charakteru a celistvosti SAV a o potrebu prevodu majetku štátu v správe SAV a jej organizácií do vlastníctva novovzniknutých v. v. i.

Aprílové zasadnutie Snemu SAV bolo už tradične venované prerokovaniu a schváleniu Výročnej správy o činnosti Slovenskej akadémie vied za rok 2015. Snem sa venoval aj novelizácii Štatútu Snemu SAV, ktorá bola v zmysle základných téz schválených Snemom SAV 16. decembra 2015 vypracovaná na Ústave štátu a práva SAV a vopred predložená na pripomienkovanie. Najrozsiahlejšia diskusia bola venovaná zadefinovaniu postupu pri kreovaní Snemu SAV zo zástupcov akademických obcí organizácií SAV. Rozšírenie tejto časti vychádzalo najmä z potreby zachovania zastúpenia v sneme pre tie ústavy SAV, ktoré sa v poslednom období spojili do väčších organizačných celkov.

Na septembrovom zasadnutí Snem SAV schválil predsedníctvom akadémie predloženú novelu Štatútu Slovenskej akadémie vied, ktorá bola vyvolaná vznikom nového odborového zväzu na pôde SAV. Pôvodné znenie štatútu sa totiž vznikom ďalšieho odborového subjektu na pôde SAV dostalo do konfliktu s vyššími právnymi normami. Ďalšie rokovanie sa nieslo v znamení informatívnych bodov týkajúcich sa prípravy volieb členov Predsedníctva SAV pre funkčné obdobie 2017 – 2021, ekonomických otázok a bol tiež predstavený návrh zásad výkonového financovania.

Informácia o postupe príprav volieb nového predsedníctva zaznela aj na decembrovom zasadnutí Snemu SAV. Snem ďalej zvolil v doplňovacích voľbách do Vedeckej rady SAV prof. P. Sováka, rektora UPJŠ, schválil návrh Zásad tvorby rozpočtu rozpočtových organizácií a určenia výšky príspevku príspevkovým organizáciám Slovenskej akadémie vied na rok 2017 a zoberal na vedomie odpočet činnosti predsedníctva akadémie za rok 2016 spolu s informáciou o aktuálnom dianí v SAV.

Výbor Snemu SAV sa pravidelne schádzal medzi zasadnutiami snemu a zaoberal sa aktuálnymi otázkami života SAV. Jeho členovia pracova-

li v poradných orgánoch akadémie, v rámci svojej príslušnosti k oddeleniam vied boli zapojení do každoročnej evaluácie vedeckých organizácií akadémie a predsedníčky komôr boli členkami akreditačnej komisie. Zástupcovia výboru snemu sa pravidelne zúčastňovali na zasadnutiach Predsedníctva SAV a Vedeckej rady SAV, komunikácia medzi samosprávnymi orgánmi SAV sa udržiavala na veľmi dobrej úrovni. Na mimoriadnom zasadnutí výboru snemu, ktoré bolo zvolané v súvislosti s viazaním výdavkov rozpočtovej kapitoly SAV, prijal výbor vyhlásenie, ku ktorému sa v ten istý deň pripojilo aj Predsedníctvo SAV. Počas prebiehajúceho hodnotenia organizácií SAV panelom zahraničných expertov sa členovia výboru Snemu SAV zúčastňovali ako pozorovatelia na stretnutiach členov panelov s akademickými obcami. Koniec roka sa v činnosti výboru snemu niesol najmä v znamení príprav volieb nového Predsedníctva SAV.

Zloženie výboru snemu v roku 2016:

RNDr. Katarína Gmucová, CSc.
predsedníčka Snemu SAV, predsedníčka 1. komory Snemu SAV
Fyzikálny ústav SAV

doc. RNDr. Ľubica Lacinová, DrSc.
predsedníčka 2. komory Snemu SAV (do 15. 12. 2016)
Ústav molekulárnej fyziológie a genetiky SAV

Mgr. Ľuboš Kľučár, PhD.
predseda 2. komory Snemu SAV (od 15. 12. 2016)
Ústav molekulárnej biológie SAV

PhDr. Zuzana Kusá, CSc.
predsedníčka 3. komory Snemu SAV
Sociologický ústav SAV

Mgr. Zuzana Bartošová, PhD.
Ústav dejín umenia SAV

RNDr. Ján Gálik, CSc.
Neurobiologický ústav SAV

doc. Ing. Fedor Gömöry, DrSc.
Elektrotechnický ústav SAV

RNDr. Ľubor Košťál, CSc.
Ústav biochémie a genetiky živočíchov SAV (od 15. 12. 2016)

doc. RNDr. Karol Nemoga, CSc.
Matematický ústav SAV

PhDr. Ján Palkovič
Encyklopedický ústav SAV

Mgr. Radoslav Passia, PhD.
Ústav slovenskej literatúry SAV

Činnosť Vedeckej rady SAV

V súlade s ustanoveniami § 9 ods. 8 Zákona o SAV Vedecká rada SAV aj v roku 2016 zamerala svoju činnosť predovšetkým na riešenie otázok súvisiacich s koncepciou vednej politiky, vyhodnocovaním vedeckej činnosti akadémie, udeľovaním vedeckých hodností DrSc., Cien SAV a ďalších oceňovaní vedeckých výsledkov a spolupráce so SAV.

V roku 2016 zasadala štyrikrát – 9. 2. 2016, 10. 5. 2016, 13. 9. 2016 a 15. 11. 2016. V jednom prípade rozhodovala per rollam.

S cieľom vytvoriť programy na podporu spolupráce medzi SAV a výskumnými univerzitami a súťažným spôsobom koncentrovať vedecký potenciál prerokovala VR SAV materiál Programy na lepšie prepojenie univerzít a SAV.

Na svojom zasadnutí dňa 13. 9. 2016 VR SAV zobrala na vedomie *Prehľad vybraných kvantitatívnych a kvalitatívnych údajov uchádzača o preraďovanie do vedeckého kvalifikačného stupňa (VKS) IIa*. Osobitnú pozornosť venovala problematike hodnotenia a financovania výskumných organizácií na Slovensku. Zároveň prijala uznesenie, ktorým vyjadrila svoje stanovisko k pripravovaným zmenám v hodnotení kvality vedy a vzdelávania. VR SAV odporúčala:

- neoddeľovať hodnotenie vedy od hodnotenia vzdelávania. Vzdelávanie univerzitného typu nemôže byť kvalitné bez súčasného vykonávania špičkového výskumu.
- ponechať nutnosť externej akreditácie študijných programov 3. stupňa. Zvyšovanie kvality vedy, ktoré Slovensko tak veľmi potrebuje, nie je možné bez výskumnej práce kvalitných doktorandov, ktorých vzdelávajú uznávaní vedeckí pracovníci.

Toto stanovisko odporúčila zohľadniť aj pri vypracovaní Národného programu výchovy a vzdelávania, ktorý pripravuje MŠVVaŠ SR.

VR SAV udelila v roku 2016 spolu 13 vedeckých hodností doktorov vied, z toho:

3 vedecké hodnosti doktorov biologických vied,
3 vedecké hodnosti doktorov chemických vied,
3 vedecké hodnosti doktorov historických vied,
2 vedecké hodnosti doktora technických vied,
1 vedeckú hodnosť doktora fyzikálnych vied,
1 vedeckú hodnosť doktorov lekárskeho vied.

VR SAV udelila čestnú vedeckú hodnosť doktora technických vied Dr. Mrityunay Singh.

Vynikajúce vedecké výsledky a spoluprácu so SAV ocenila aj udelením ôsmich Medailí SAV za podporu vedy a deviatich Zlatých medailí SAV významným osobnostiam vedy (konkrétne údaje o vyznamenaniach a cenách udelených SAV sú uvedené v prílohe 1.)

V roku 2016 udelila VR SAV šesť Cien SAV ako najvyššiu formu ocenenia tvorivej činnosti a výsledkov vedeckovýskumnej práce. Z toho jednu cenu získal mladý vedecký pracovník.

VR SAV prerokovala Výročnú správu o činnosti SAV za rok 2015.

V roku 2016 došlo k zmene zloženia Vedeckej rady SAV, nakoľko prof. MUDr. Ladislav Mirossay, DrSc. z osobných dôvodov abdikoval na členstvo vo VR SAV. Na jeho miesto Predsedníctvo SAV navrhlo prof. RNDr. Pavla Sováka, CSc., rektora Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach. Snem SAV na svojom zasadnutí dňa 15. 12. 2016 tajnou voľbou po komorách zvolil za nového člena Vedeckej rady SAV vo funkčnom období 2013 – 2017 prof. RNDr. Pavla Sováka, CSc.

V súčasnosti pôsobí Vedecká rada SAV v tomto zložení:

prof. RNDr. Pavol Šajgalík, DrSc. – predseda Vedeckej rady SAV
Ústav anorganickej chémie SAV

prof. RNDr. Karol Mičieta, PhD. – podpredseda Vedeckej rady SAV
rektor UK Bratislava

Členovia:

Dr.h.c. prof. Ing. Peter Bielik, PhD.
rektor SPU v Nitre

prof. RNDr. Ján Dusza, DrSc.
Ústav materiálového výskumu SAV

Ing. Karol Fröhlich, DrSc.
Elektrotechnický ústav SAV

PhDr. Dušan Gálik, CSc.
Filozofický ústav SAV

prof. PharmDr. Daniela Ježová, DrSc.
Ústav experimentálnej endokrinológie SAV

doc. MVDr. Juraj Koppel, DrSc.
Ústav fyziológie hospodárskych zvierat SAV

Ing. Juraj Lapin, DrSc.
Ústav materiálov a mechaniky strojov SAV

Ing. Peter Magvaši, CSc., host'. prof.
za Zväz strojárskoho priemyslu SR a Zväz automobilového priemyslu

prof. RNDr. Karol Marhold, CSc.
Botanický ústav SAV

RNDr. Eva Majková, DrSc.
Fyzikálny ústav SAV

Mgr. Juraj Marušiak, PhD.
Ústav politických vied SAV

RNDr. Miroslav Morovics, CSc.
Historický ústav SAV

Ing. Mária Omastová, DrSc.
Ústav polymérov SAV

PhDr. Dagmar Podmaková, CSc.
Ústav divadelnej a filmovej vedy SAV

prof. Ing. Robert Redhammer, PhD.
rektor STU Bratislava

RNDr. Pavol Siman, PhD.
Ústav vied o Zemi SAV

prof. Ing. Rudolf Sivák, PhD.
rektor EU Bratislava

prof. Ing. Viktor Smieško, PhD.
za Radu vysokých škôl SR

prof. RNDr. Pavol Sovák, CSc.
rektor Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach

prof. PhDr. Emil Višňovský, CSc.
Ústav výskumu sociálnej komunikácie SAV

PRÍLOHA 3

Učená spoločnosť SAV

Po predchádzajúcich intenzívnych prípravách súvisiacich s procesom transformácie SAV očakávala Učená spoločnosť SAV rok 2016 ako rok, ktorý mal okrem prepotrebnej reformy systému riadenia výskumu a vývoja (nielen) v SAV priniesť aj zmenu v zákone o SAV, a tou by členstvo v Učenej spoločnosti prestalo byť limitované pre „vedcov akademie“. Toto obmedzenie do značnej miery ovplyvňuje i celospoločenskú akceptáciu Učenej spoločnosti SAV, ktorá by mala mať celonárodnú pôsobnosť. I keď sa podarilo túto zmenu presadiť v rámci *Návrhu zákona o verejnej výskumnej inštitúcii a o zmene a doplnení niektorých zákonov* (ako vyvolanej zmeny zákona o SAV), tento návrh napokon vo vláde SR v roku 2016 nebol prerokovaný.

Učená spoločnosť SAV sa v roku 2016 zišla na dvoch riadnych zasadnutiach valného zhromaždenia a okrem operatívnej e-mailovej komunikácie v medziobdobiach zasadala Rada Učenej spoločnosti SAV štyrikrát.

V období pred prvým valným zhromaždením sa Rada Učenej spoločnosti SAV zišla dvakrát. Dňa 25. 1. 2016 sa konalo operatívne stretnutie k organizácii hodnotenia kandidátov do Učenej spoločnosti SAV podľa platného volebného poriadku. Zasadnutie Rady dňa 15.3. 2016 bolo venované najmä organizácii nadchádzajúcich volieb do Učenej spoločnosti SAV a príprave programu volebného valného zhromaždenia.

Od začiatku roka členovia Rady intenzívne komunikovali kvôli príprave Výzvy Rady Učenej spoločnosti SAV k tvorbe Programového vyhlásenia vlády SR na volebné obdobie 2016 – 2020. Táto výzva bola distribuovaná ešte pred parlamentnými voľbami predsedom relevantných politických strán s cieľom nasmerovať Programové vyhlásenie vlády SR pre obdobie 2016 – 2020 v oblasti vednej politiky SR na podporu špičkového výskumu. Vo výzve sa tiež zdôraznila urýchlenná potreba transformácie organizácií SAV na verejné výskumné inštitúcie, potreba posilniť postavenie vedeckej špičky, ako i potreba vytvorenia nástrojov pre motiváciu mladých kvalitných odborníkov pôsobiť vo výskume v Slovenskej republike.

Prvé Valné zhromaždenie sa uskutočnilo 30. 3. 2016 a zúčastnilo sa na ňom 31 riadnych (66 %) a 19 emeritných členov (37 %). Hlavným bodom programu boli voľby nových členov Učenej spoločnosti SAV. Okrem toho odznela informácia predsedu SAV prof. Šajgalíka o podmienkach pre výskum v krajinách V4. Vo svojej prezentácii vychádzal z analýzy Jean-Pierre Bourguignona, prezidenta ERC, o stave podpory vedy, vedeckých výstupoch a úspešnosti v získavaní grantov ERC v krajinách V4. Z analýzy vyplynulo nelichotivé postavenie SR a akútna potreba zmeny podpory vedy a špičkového výskumu zvlášť. Prof. Šajgalík zdôraznil predovšetkým veľmi slabú úspešnosť v získavaní ERC grantov priamo súvisiacich s inovatívnym špičkovým výskumom. K tomuto bodu sa rozprúdila rozsiahla diskusia, nakoľko vedecké kritériá, ktoré sa očakávajú pre uchádzačov o takéto projekty (najmä seniorské), je za súčasných podmienok financovania vedy v SR **veľmi ťažké splniť. V tejto súvislosti predseda SAV apeloval** na členov Učenej spoločnosti SAV, aby všemožne podporovali svojich mladých kolegov-vedcov pri snahe získať granty ERC a boli im nápomocní najmä prostredníctvom svojich vedeckých kontaktov alebo know-how pri písaní projektov.

Do volieb nových členov bolo zaradených 16 návrhov (15 na riadne a jedno na emeritné členstvo), z toho tri návrhy boli opakované

z predchádzajúcich volieb so súhlasom navrhovaných kandidátov. Všetky návrhy získali garanciu aspoň od dvoch členov Učenej spoločnosti SAV, a teda všetky sa kvalifikovali do hodnotiaceho procesu.

Samotnému volebnému valnému zhromaždeniu predchádzalo hodnotenie každého návrhu piatimi vylosovanými členmi Učenej spoločnosti SAV, pričom do samotnej voľby na valnom zhromaždení postúpilo 11 návrhov na riadne členstvo a jeden návrh na emeritné členstvo. Zvyšných päť návrhov nezískalo volebným poriadkom stanovenú limitnú podporu.

Na valnom zhromaždení Učenej spoločnosti SAV boli za riadnych členov zvolení:

prof. PhDr. Mária Bátorová, DrSc.
Ústav svetovej literatúry SAV, Bratislava

prof. RNDr. Alexander Feher, DrSc.
Prírodovedecká fakulta UPJŠ, Košice

doc. RNDr. Ján Feranec, DrSc.
Geografický ústav SAV, Bratislava

Ing. Matej Jergel, DrSc.
Fyzikálny ústav SAV, Bratislava

RNDr. Anton Krištín, DrSc.
Ústav ekológie lesa SAV, Zvolen

Ing. Ján Kuzmík, DrSc.
Elektrotechnický ústav SAV, Bratislava

Ing. Juraj Lapin, DrSc.
Ústav materiálov a mechaniky strojov SAV, Bratislava

MUDr. Táňa Ravingerová, DrSc.
Ústav pre výskum srdca SAV, Bratislava

a za emeritného člena:
prof. PhDr. Peter Zajac, DrSc.
z Ústavu slovenskej literatúry SAV v Bratislave.

Medzi jarým a jesenným valným zhromaždením sa uskutočnilo zasadnutie Rady dňa 15. 8. 2016. Jeho hlavnou náplňou bola príprava programu jesenného valného zhromaždenia. V tejto súvislosti Rada tiež rozhodla o uskutočnení ankety medzi členmi Učenej spoločnosti SAV, týkajúcej sa transformácie organizácií SAV na v. v. i., výkonnosti výskumu v SR, súťaže o projekty vrátane projektov EÚ, a tiež niektorých aktuálnych otázok riadenia SAV. Táto anketa bola distribuovaná v dostatočnom predstihu pred konaním valného zhromaždenia. Ankety sa zúčastnilo 20 respondentov a jej výsledky boli čiastočne prezentované na valnom zhromaždení. Z odpovedí k prvej téme bol zrejmý najmä vysoký rozptyl predstáv o očakávaných výhodách transformácie o v. v. i. ; zhoda na potrebe pridelenia majetku, ktorý SAV v súčasnosti spravuje, ako dôležitej podmienky transformácie, a väčšinovo kompromisná atmosféra v súvislosti s potenciálnym zlučovaním inštitúcií. Z odpovedí k druhej téme respondenti za hlavnú

príčinu dlhodobého zaostávania SR považujú „nezáujem exekutívy o vedu“ nasledovaný „nedostatočným financovaním zo štátneho rozpočtu“ a „únikom mladej generácie do zahraničia“. „Zvýšenie náročnosti súťaže o prostriedky H2020“ považujú respondenti za menej významnú príčinu.

Jesenné valné zhromaždenie sa uskutočnilo 27. 9. 2016 za účasti 29 riadnych (57 %) a 18 emeritných členov (33 %). Hlavným bodom programu bola diskusia na tému „Medzinárodné porovnanie kvality výkonu vedných odborov na Slovensku, metodiky hodnotenia vo výskume a vývoji“. Tento bod bol do programu zaradený vzhľadom na aktuálnu akreditáciu SAV, ale i hľadanie nového modelu pre hodnotenie vedy či akreditačného procesu pre rezort vysokých škôl.

V prvej časti E. Majková prezentovala výsledky medzinárodného porovnania kvality výkonu vedných odborov v SR, ktoré boli publikované ako výsledok projektu Národohospodárskeho ústavu AV ČR, v. v. i. V štúdii je SR porovnávaná v súbore 11 krajín (Rakúsko, Estónsko, Fínsko, ČR, Maďarsko, Izrael, Nový Zéland, Poľsko, Slovinsko, SR a Švédsko), pričom jednotlivé ukazovatele výkonu a kvality výskumu sa porovnávali s priemerom z týchto krajín s váhovaním na populáciu. Výsledky ukazujú, že na Slovensku nie je jediný vedný odbor, ktorý by vynikal nadpriemerným excelentným publikačným výkonom. Takmer všetky vedné odbory vrátane tých najväčších za priemerom hlboko zaostávajú a typicky dosahujú menej než polovičný počet článkov v špičkových časopisoch odboru oproti priemeru ostatných krajín.

V druhej časti E. Majková zhrnula metodiky hodnotenia a výkonového financovania výskumných organizácií v rôznych, najmä európskych krajinách, vychádzajúc z rozsiahlej štúdie uskutočnenej pod vedením Technopolis Group z Veľkej Británie, ktorej cieľom bolo vytvoriť nové metódy hodnotenia a zásad financovania vedy a výskumu v Českej republike. Vzhľadom na vysokú podobnosť inštitucionálnych prostredí sú závery odporúčané pre Českú republiku inšpiratívne aj pre Slovenskú republiku.

P. Moczo zhrnul predstavy MŠVVaŠ SR o pripravovanom modeli hodnotenia, ktorého podstatu má tvoriť britský model REF (Research Excellence Framework), a o vytvorení pracovnej skupiny pod jeho vedením, ktorej úlohou je navrhnúť implementáciu vhodnú pre SR.

V závere tohto bloku M. Urban podrobnejšie predstavil najmä dva britské modely hodnotenia za ostatné zhruba dve dekády – RAE (Research Assessment Exercise) a REF. Vo svojom vystúpení zdôraznil, že treba klásť vyššie nároky na PhD. štúdium, čo by malo viesť k redukcii počtu VŠ s akreditáciou na 3. stupeň vysokoškolského štúdia. V krátkosti predstavil projekt identifikácie špičkových tímov na VŠ uskutočnený Akreditačnou komisiou SR. Projekt identifikácie špičkových tímov pokračuje každoročnou výzvou na predkladanie návrhov. Status špičkového tímu sa priznáva na dobu šiestich rokov.

V diskusii k tomuto bloku odznali komentáre o potrebe nezávislého auditu, ktorý by identifikoval problémy, ako i o potrebe výrazného navýšenia prostriedkov rozdeľovaných v súťažnom prostredí cez grantové agentúry. Rovnako sa zdôraznil význam preferovaného financovania excelentného výskumu. Tiež odznalo, že výsledky akéhokoľvek hodnotenia sa musia progresívnejšie odzrkadľovať v inštitucionálnom financovaní.

Valné zhromaždenie tiež rozhodlo o konaní volieb do Učenej spoločnosti SAV v termíne od 15. 3. do 30. 4. 2017 a stanovilo maximálny limit 10 nových riadnych členov.

Posledné zasadnutie Rady v r. 2016 sa uskutočnilo dňa 22. 11. 2016. Venovalo sa najmä príprave volieb do Učenej spoločnosti SAV, príprave

výročnej večere Učenej spoločnosti SAV, ako aj diskusii o iniciatívach Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR smerom k reforme akreditačného a evaluačného procesu vysokých škôl. Predseda tiež informoval o nadviazaní kontaktov s Učenou spoločnosťou Českej republiky. Pozvanie na neformálne stretnutie na výročnej večeri Učenej spoločnosti SAV prijal predseda Učenej spoločnosti ČR, RNDr. Zdeněk Havlas, DrSc.

Dňa 29. 11. 2016 sa uskutočnila výročná večera Učenej spoločnosti SAV za účasti 50 riadnych a emeritných členov. Hostom podujatia bol predseda Učenej spoločnosti ČR, RNDr. Zdeněk Havlas, DrSc., ktorý predniesol tradičnú reč po večeri (after dinner speech). Vo svojom vystúpení informoval o aktivitách a postavení tejto spoločnosti v Českej republike. Súčasne tlmočil pozvanie pre predsedu Učenej spoločnosti SAV na valné zhromaždenie Učenej spoločnosti ČR v máji 2017.

Aj v roku 2016 bola Učená spoločnosť SAV prizvaná k účasti na vyhodnocovaní súťaže Vedec roka. V komisii, ktorá posudzovala návrhy na laureátov súťaže, pracovali nasledujúci členovia Učenej spoločnosti SAV: RNDr. Eva Majková, DrSc., ktorá bola zvolená za predsedníčku hodnotiacej komisie, prof. RNDr. Jozef Masarik, DrSc. a prof. RNDr. Jozef Noga, DrSc. Tento ročník súťaže sa konal pod záštitou prezidenta SR Andreja Kisku. Slávnostné vyhlásenie výsledkov súťaže sa uskutočnilo dňa 10. mája 2016 o 10.00 hod. v Zrkadlovej sieni Primaciálneho paláca v Bratislave za účasti ministra školstva, vedy, výskumu a športu SR Petra Plavčana, generálneho riaditeľa Centra vedecko-technických informácií SR prof. RNDr. Jána Turňu, CSc., predsedu Slovenskej akadémie vied a člena Učenej spoločnosti SAV prof. RNDr. Pavla Šajgalíka, DrSc. a prezidenta Zväzu slovenských vedeckotechnických spoločností prof. Ing. Dušana Petráša, CSc. ako štatutárnych zástupcov vyhlasovateľov súťaže. Učenú spoločnosť SAV reprezentovali predseda prof. Jozef Noga, DrSc. a podpredseda prof. RNDr. Peter Moczo, DrSc.

Ako každoročne aj v roku 2016 sa členovia Učenej spoločnosti SAV aktívne zapájali do rôznych aktivít na podporu a propagáciu vedy ako napríklad rozhovory v dennej tlači, stĺpčeka a články v dennej tlači či iných periodikách, vystúpenia v televízii, resp. v krátkych televíznych dokumentoch o vede a osobnostiach vedy. Popri tomto vystupovali s popularizačnými prednáškami pred širokou verejnosťou (Noc výskumníka, Veda v Centre, Festival vedeckých filmov FVF 2016, sprievodné akcie počas Týždňa vedy a techniky, a p.), alebo na akciách organizovaných rezortnými ministerstvami.

Ku koncu roka 2016 mala Učená spoločnosť SAV 51 riadnych, 53 emeritných a 9 čestných členov.

Činnosť vedeckých spoločností SAV

Širokú paletu vedeckej a vedecko-popularizačnej činnosti akadémie obohacujú aj vedecké spoločnosti, ktoré historicky vznikli na pôde SAV, prípadne boli k nej asociované v neskoršom období. V súčasnosti evidujeme 53 takýchto spoločností z celého spektra vedných odborov, pričom členskú základňu tvoria odborníci a záujemcovia nielen z SAV, ale aj z vysokých škôl, múzeí a iných vedecko-výskumných a kultúrnych inštitúcií. Nezanedbateľný je aj podiel odborníkov na dôchodku. V roku 2016 evidovali spoločnosti viac ako 8 000 členov. Z hľadiska perspektív vývoja by mohol byť problémom vysoký vekový priemer členov vedeckých spoločností.

Činnosť vedeckých spoločností pri SAV najmä v informačnej rovine zastrešuje Rada slovenských vedeckých spoločností vytvorená ako združenie ich predsedov. Asi dve tretiny spoločností aktívne spolupracujú s ústavmi SAV formou spoločných projektov, ktoré akadémia aj finančne podporuje, ak ide o podujatia a iniciatívy v súlade s vedeckým zameraním jej organizácií. Komunikáciu spoločností s organizáciami a Predsedníctvom SAV zabezpečuje Komisia SAV pre spoluprácu s vedeckými spoločnosťami.

Ťažisko činnosti vedeckých spoločností asociovaných k SAV je v príprave vedeckých, odborných a vedecko-popularizačných podujatí. Typické je aj organizovanie prednášok pre verejnosť, v niektorých špecifických prípadoch aj exkurzií, výstav a pod. V nadväznosti na tieto podujatia alebo nezávisle od nich majú spoločnosti aj pomerne bohaté publikačné aktivity. Vedecké spoločnosti asociované k SAV v roku 2016 zorganizovali – samostatne alebo v spolupráci s inými subjektmi – 246 rozličných vedeckých podujatí (konferencií, seminárov, sympózií atď.), medzi nimi aj desiatky s nezanedbateľnou zahraničnou účasťou. Počet odborných a vedecko-popularizačných podujatí organizovaných spoločnosťami bol za daný rok 264, do čoho neboli započítané stovky samostatných popularizačných prednášok pre školy a verejnosť. Spoločnosti vydali alebo sa podieľali na vydaní 47 knižných publikácií, väčšinou konferenčných zborníkov, zároveň zastrešili vydávanie 30 periodických publikácií, najmä časopisov a bulletinov s vedeckými príspevkami. Valné zhromaždenia spoločností sú spravidla spojené s vedeckým programom. Na viacerých z nich, najmä na celoštátnych zjazdoch väčších spoločností, sa často prerokovávajú aj aktuálne priority vývoja disciplíny, resp. jej ďalšie smerovanie. Celý rad vedeckých spoločností má obzvlášť aktívne pracovné vzťahy s českými spoločnosťami príbuzného zamerania. Premieta sa to okrem iných do organizovania spoločných vedeckých podujatí, ktoré sú pokračovaním tradície založenej ešte počas existencie spoločného štátu a spoločných výskumných inštitúcií.

Vedecké spoločnosti spolupracujú aj s vysokými školami a okrem výskumných aktivít sa zameriavajú na riešenie terminologických, didaktických a metodologických otázok, na organizovanie a gesciu odborových olympiád a iných študentských súťaží. Celý rad spoločností sa pravidelne podieľa na programoch Týždňa vedy a techniky na Slovensku, ako aj festivalu Noc výskumníkov. Významná je sprostredkovateľská funkcia spoločností v rámci spolupráce s múzeami, rôznymi kultúrnymi inštitúciami, samosprávnymi orgánmi a organizáciami tretieho sektora. Viaceré zo spoločností majú aktívne medzinárodné kontakty, ktoré sa realizujú formou členstva v nadná-

rodných združeníach a výboroch, alebo spolupráce pri organizovaní medzinárodných podujatí. Národné komitety alebo iné orgány medzinárodného zastúpenia danej disciplíny sú často nominované vedeckými spoločnosťami. Opätovne upozorňujeme na pretrvávajúci problém nedostatku financií pri úhrade členských príspevkov vedeckých spoločností v nadnárodných združeníach. Výrazne to limituje medzinárodnú spoluprácu spoločností, s negatívnym dopadom na rozvoj niektorých disciplín.

Výber významnejších podujatí zorganizovaných vedeckými spoločnosťami v roku 2016 – podľa vedných oblastí

Oblasť matematicko-fyzikálnych vied je zastúpená najmä tromi veľkými spoločnosťami – Jednotou slovenských matematikov a fyzikov, Slovenskou fyzikálnou spoločnosťou a Slovenskou astronómickou spoločnosťou. Okrem každoročne organizovaných celoštátnych konferencií aj v minulom roku zastrešili tradičné podujatia ako Vanovičove, Murgašove, Šoltésove dni, ako aj celý rad regionálnych seminárov zameraných na aktuálne otázky matematického, fyzikálneho a astronómického výskumu. Jednota slovenských matematikov a fyzikov okrem pravidelných medzinárodných konferencií o problematike grafov, algoritmov, o nových trendoch vo výučbe matematiky a fyziky zorganizovala aj konferenciu o moderných vedeckých a technických aplikáciách matematiky. Slovenská fyzikálna spoločnosť bola spoluorganizátorkou medzinárodných konferencií o fyzikálnych aplikáciách v elektronike a fotonike, o otázkach termofyziky, o aplikovanej fyzike moderných materiáloch atď. Z podujatí Slovenskej astronomickej spoločnosti môžeme spomenúť populárne pozorovacie programy s názvom S ďalekohľadom na cestách, ale aj medzinárodnú konferenciu o premenných hviezdach, podujatie k 100. výročiu úmrtia zakladateľa observatória v Hurbanove M. Konkolyho-Thege. Spoločnosť sa už tradične angažovala aj v medzinárodných programoch na ochranu pred svetelným znečistením oblohy.

Bohatá bola aj činnosť Slovenskej chemickej spoločnosti, ktorá je podľa počtu členov našou najväčšou spoločnosťou. V roku 2016 zorganizovala takmer 40 vedeckých, 24 odborných a vedecko-popularizačných podujatí, včítane podielu na príprave tradičného zjazdu chemických spoločností, ktorý sa konal v Prahe. Spoločnosť spolu so slovenskou Spoločnosťou pre dejiny vied a techniky pokračovala aj vo vydávaní edície mapujúcej dejiny chemického priemyslu na Slovensku. Slovenská ílová spoločnosť zorganizovala v Košiciach viacdňovú medzinárodnú konferenciu, ktorá patrí medzi najvýznamnejšie podujatia odboru v Európe.

Slovenská geologická spoločnosť, ktorá patrí k najaktívnejším vedeckým spoločnostiam pri SAV, začala vlani vydávať novú edíciu odborného spravodajcu pod názvom *Mente et Malleo* (MeM – Rozumom a kladivom). Pokračovala tiež v organizovaní celoštátnych konferencií z tejto oblasti, ústredného podujatia slovenských geológov aj s medzinárodnou účasťou, ale veľkému záujmu sa tešia aj geologické exkurzie spoločnosti a prednášky pre verejnosť.

O nových výzvach v geografickom výskume zorganizovala medzinárodnú konferenciu Slovenská geografická spoločnosť, ktorá viacerými podujatiami a zborníkom pripomenula aj 100. výročie narodenia zakladateľskej osobnosti slovenskej geografie Michala Lukníša. Najexotickejším z týchto podujatí bol „slovenský národný výstup“ na najvyšší vrch Afriky Kilimandžáro. Asociácia slovenských geomorfológov obohatila odbor vý-

sledkami medzinárodnej vedeckej konferencie o geomorfologických procesoch a zmenách krajiny.

Slovenská botanická spoločnosť je vo verejnosti známa a populárna exkurziami, floristickými poradňami a kurzami. V roku 2016 spolu so Slovenskou limnologickou spoločnosťou pripravili tradičné algologické a limnologické semináre, ale aj rad iných podujatí zastrešujúcich rôzne oblasti botanického výskumu. Pozoruhodná bola aj výstava venovaná prvej slovenskej botaničke Izabele Textorisovej, na ktorej sa tiež podieľala botanická spoločnosť. Slovenská mykologická spoločnosť zorganizovala výstavy húb na viacerých miestach Slovenska, odborne zastrešila populárnu hubársku poradňu v Slovenskom národnom múzeu v Bratislave, ale pokračovala aj vo výskume biodiverzity húb a mykoflóry – v úzkej spolupráci s českými odborníkmi. Slovenská zoologická spoločnosť bola spoluorganizátorkou vrcholného celoštátneho vedeckého podujatia Zoológia 2016, ale aj tradičného lepidopterologického kolokvia.

Slovenská ekologická spoločnosť spolu s ďalšími inštitúciami iniciovala nový transdisciplinárny seminár s medzinárodnou účasťou EthnoEco o tradičných ekologických poznatkoch a prezentovala sa aj na výstavách a veľtrhoch ako CONECO - RACIOENERGIA a Agrokomplex. V stredobode pozornosti Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárne vedy bola najmä bezpečnosť a kvalita potravín, ale aj aktuálne otázky pedológie.

Slovenská Alzheimerova spoločnosť patrí už tradične k najaktívnejším z hľadiska oslovovania a aktivizovania verejnosti. Svedčia o tom početné prednášky, letáky, brožúry a iné aktivity zamerané na neurodegeneratívne ochorenia, resp. ich liečbu. Spoločnosť pokračovala aj v sérii medzinárodných vedeckých konferencií o aktivizácii seniorov a o nefarmakologických prístupoch v liečbe Alzheimerovej choroby. Tejto chorobe a iným formám demencie sa venovali odborníci aj na medzinárodnej vedeckej konferencii venovanej problematike regenerácie centrálného nervového systému v máji 2016 v Smoleniciach. Spoluorganizátorkou podujatia okrem Alzheimerovej spoločnosti bola aj Slovenská spoločnosť pre neurovedy. Konferencia bola významná nielen účasťou špičkových zahraničných a domácich odborníkov, ale aj prijatím národného programu v tejto oblasti. Najdôležitejším podujatím, ktorú spoluorganizovala Slovenská imunologická spoločnosť, bolo sympóziu Biologická liečba v teórii a praxi III., zamerané na problematiku biomarkerov a biologik v klinickej praxi. Slovenská parazitologická spoločnosť vytvorila novú webovú stránku www.parazity.sk a pokračovala v príprave tradičných podujatí odboru.

Viacere podujatia spoluorganizované Slovenskou archeologickou spoločnosťou vytvorili priestor pre vzájomnú komunikáciu odborníkov z viacerých inštitúcií, čo je dôležité pre ďalšie smerovanie výskumu. Jedným z nich bolo aj valné zhromaždenie spoločnosti spojené s konferenciou, organizované pri príležitosti 60. výročia založenia spoločnosti. Z tém ďalších podujatí spoločnosti môžeme spomenúť problematiku keltského osídlenia (na ktorú nadväzovala aj úspešná výstava v Perugii), archeológie pod vodou, histórie skla, historických fajok a pod. Slovenská historická spoločnosť zorganizovala alebo sa podieľala na príprave 21 vedeckých konferencií a seminárov, z ktorých takmer polovica bola medzinárodná. Rezonovali na nich napr. tieto témy: etika v historiografii, historická pamäť a jej inštrumentalizácia, manipulácia s ňou v 19. a 20. storočí, Podkarpatská Rus a etnoidentifikačné procesy v prvej polovici 20. storočia, migračné pohyby v dejinách Európy, rekatolizácia v 17. a 18. storočí, cestovanie za poznáním v rovnakom období, písomníctvo a vzdelanosť v stredoveku

a ranom novoveku, dejiny remesiel a cechov, katastrofy a nešťastia v dejinách našich miest, bitka pri Moháči ako historický medzník atď. Veľký ohlas vyvolala výzva účastníkov 15. zjazdu Slovenskej historickej spoločnosti, ktorá poukázala na viaceré negatívne spoločenské javy (napr. extrémizmus, rasová a národnostná neznášanlivosť) a v tejto súvislosti aj na pozíciu, úlohy a zodpovednosť humanitných a spoločenských vied.

Národopisná spoločnosť Slovenska skúmala na svojich podujatiach problematiku identity vo vzťahu ku kultúrnemu dedičstvu, kultúrno-ekologické perspektívy agrárneho a pastierskeho života v Európe a otázky kalendárovej obyčajovej kultúry v mestskom a vidieckom prostredí v súčasnosti. Slovenská numizmatická spoločnosť pokračovala v tradícii bohatej prednáškovej a výstavnej činnosti, taktiež v konferenciách a vo vydávaní bohato ilustrovaného časopisu Numizmatika. Slovenská orientalistická spoločnosť sa okrem prednášok sústredila na podujatia k životnému jubileu významnej osobnosti odboru PhDr. Viktora Krupu, DrSc., najmä však na vydanie zborníka vedeckých štúdií v angličtine k tejto príležitosti. Z podujatí Slovenskej jazykovednej spoločnosti môžeme vyzdvihnúť najmä medzinárodnú vedeckú konferenciu k aktuálnym otázkam sociolingvistiky a tradičné kolokvium mladých jazykovedcov.

Slovenské filozofické združenie pripravilo niekoľko medzinárodných vedeckých konferencií na skúmanie vplyvu byzantskej filozofie na formovanie obrazu modernej Európy, na štúdium otázok modálnej metafyziky, na tému filozofických súvislostí kultúry, civilizácie a normativity. Spoločnosť pokračovala aj v organizovaní tradičných a úspešných konferencií mladých filozofov. Slovenská spoločnosť pre štúdium náboženstiev sa sústredila na prednáškovú činnosť a na vydanie ďalších čísel časopisu Axis Mundi.

Medzi najaktívnejšie vedecké spoločnosti asociované k SAV patrí Slovenská sociologická spoločnosť. V roku 2016 sa zapojila do organizovania 16 vedeckých konferencií, seminárov a workshopov, takmer polovica z nich bola medzinárodná. Na týchto podujatiach skúmali spoločensky aktuálne a závažné otázky, napr. ľudský a sociálny kapitál v podmienkach globálnych rizík, zdravotnícki pracovníci v systéme zdravotníctva a spoločnosti, otázky rodovej rovnosti a elít v ozbrojených silách, šance a limity seniorov v komunikácii modernými prostriedkami, alternatívne tresty na Slovensku v súčasnosti, otázky dobrovoľníctva, mládežníckej politiky vo vzťahu k vzdelávaniu, rurálny rozvoj a udržateľné poľnohospodárstvo atď. Spoločnosť vydala aj niekoľko zborníkov a iných publikácií z týchto podujatí. Viaceré významné konferencie pripravila aj Slovenská štatistická a demografická spoločnosť. Každoročné „Pohľady na ekonomiku Slovenska“ tentoraz skúmali aktuálne vplyv európskej hospodárskej politiky na Slovensko v kontexte slovenského predsedníctva v Rade EÚ, ďalšie zase štatistický výskum v krajinách V4 a problematiku kvantitatívnych metód pri rozhodovaní vo vedecko-výskumnej a hospodárskej praxi.

Zoznam vedeckých spoločností pri SAV

Asociácia slovenských geomorfológov
Jednota slovenských matematikov a fyzikov
Národopisná spoločnosť Slovenska
Slovenská akustická spoločnosť
Slovenská Alzheimerova spoločnosť
Slovenská antropologická spoločnosť

Slovenská archeologická spoločnosť
Slovenská astronomická spoločnosť
Slovenská bioklimatologická spoločnosť
Slovenská biologická spoločnosť
Slovenská botanická spoločnosť
Slovenská dopravná spoločnosť
Slovenská ekologická spoločnosť
Slovenská entomologická spoločnosť
Slovenská fyzikálna spoločnosť
Slovenská geografická spoločnosť
Slovenská geologická spoločnosť
Slovenská histo- a cytochemická spoločnosť
Slovenská historická spoločnosť
Slovenská chemická spoločnosť
Slovenská ílová spoločnosť
Slovenská imunologická spoločnosť
Slovenská jazykovedná spoločnosť
Slovenská jednota klasických filológov
Slovenská limnologická spoločnosť
Slovenská literárnovedná spoločnosť
Slovenská meteorologická spoločnosť
Slovenská mineralogická spoločnosť
Slovenská muzikologická spoločnosť
Slovenská mykologická spoločnosť
Slovenská numizmatická spoločnosť
Slovenská orientalistická spoločnosť
Slovenská parazitologická spoločnosť
Slovenská pedagogická spoločnosť
Slovenská psychologická spoločnosť
Slovenská sociologická spoločnosť
Slovenská spoločnosť pre biochémiu a molekulárnu biológiu
Slovenská spoločnosť pre dejiny vied a techniky
Slovenská spoločnosť pre kybernetiku a informatiku
Slovenská spoločnosť pre medzinárodné právo
Slovenská spoločnosť pre mechaniku
Slovenská spoločnosť pre neurovedy
Slovenská spoločnosť pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske
a veterinárne vedy
Slovenská spoločnosť pre regionálnu politiku
Slovenská spoločnosť pre štúdium náboženstiev
Slovenská štatistická a demografická spoločnosť
Slovenská teatrologická spoločnosť
Slovenská zoologická spoločnosť
Slovenské filozofické združenie
Slovenské združenie pre politické vedy
Spoločnosť pre vedy a umenia
Umeleckohistorická spoločnosť
Vedecká spoločnosť pre náuku o kovoch

PRÍLOHA 5

Projekty medzinárodnej spolupráce

Zoznam národných komitétov

	Skratka angl/fr. (slov.)	Názov Národného komitétu Anglicky/francúzsky, slovensky	Meno reprezentanta v SR, funkcia, pracovisko
1	CISH/ ICHHS (SNKH)	Comité Internationale des Sciences Historiques/Int.Committe of Hist.Sciences <i>Slovenský národný komitét historikov</i>	PhDr. B. Ferenčuhová, DrSc. predsedníčka Historický ústav SAV
2	COSPAR	Committee on Space Research	prof. Ing. K. Kudela, DrSc.predseda Ústav experimentálnej fyziky SAV
3	IALE	International Association for Landscape Ecology <i>Slovenská asociácia pre krajinnú ekológiu</i>	doc. RNDr. E. Pauditšová, PhD. tajomníčka-poverená vedením, Katedra krajinnej ekológie, PRIF UK
4	IAU	International Astronomical Union <i>Slovenský národný komitét pre Medzinárodnú astronómickú úniu</i>	RNDr. A. Kučera, CSc. predseda Astronomický ústav SAV
5	IGU (SNGK)	International Geographical Union <i>Slovenský národný geografický komitét</i>	prof. RNDr. V. Ira, CSc. predseda Geografický ústav SAV
6	IHP UNESCO	International Hydrological Programme UNESCO <i>NK pre Medzinárodný hydrologický program UNESCO</i>	RNDr. P. Miklánek, CSc. predseda Ústav hydrológie SAV
7	INC (NNK)	International Numismatic Commission <i>Národný numizmatický komitét SR</i>	PhDr. J. Hunka, CSc. predseda Archeologický ústav SAV
8	IUCr (RKČSK)	International Union of Crystallography <i>Regionálny komitét českých a slovenských kryštaloграфov</i>	prof. Ing. M. Koman, DrSc. podpredseda Fakulta chemickej a potravinárskej technológie STU v Bratislave
9	IUGG (SNKGG)	International Union of Geodesy and Geophysics <i>Slovenský národný komitét pre geodéziu a geofyziku</i>	prof. RNDr. M. Bielik, DrSc. predseda Katedra aplikovanej a environmen- tálnej geofyziky, PRIF UK
10	IUGS (NGK)	International Union of Geological Sciences <i>Národný geologický komitét SR</i>	doc. RNDr. J. Michalík, DrSc. predseda Geologický ústav SAV
11	IUPAC	International Union of Pure and Applied Chemistry <i>Slovenský národný komitét pre chémiu Medzinárodnej únie pre čistú a aplikovanú chémiu</i>	doc. RNDr. M. Drábik, PhD. predseda PrIF UK a Ústav anorganickej chémie SAV
12	IUPAP	International Union of Pure and Applied Physics	prof. Ing. J. Cirák, CSc. predseda Fakulta elektrotechniky a informatiky STU
13	SCOPE	Scientific Committee on Problems of Environment	prof. RNDr. P. Eliáš, CSc. Katedra ekológie, Fakulta európskych štúdií SPU Nitra
14	SCOSTEP	Scientific Committee on Solar – Terrestrial Physics	Mgr. M. Revallo, PhD. predseda Geofyzikálny ústav SAV

15	IFTOMM	International Federation for the Promotion of Mechanism and Machine Science	doc. Ing. S. Žiaran, CSc. predseda Strojnícka fakulta STU Bratislava
16	URSI	Union Radio Scientifique Internationale International Union of Radio Science	doc. Ing. V. Štofanič, PhD. predseda Fakulta elektrotechniky a informatiky STU v Bratislave
17	Future Earth (do r. 2015 DIVERSITAS)	International Programme on Biodiversity Science	Ing. J. Oszlányi, CSc. predseda Ústav krajínnej ekológie SAV
18	IBRO	International Brain Research Organization	RNDr. N. Lukáčová, DrSc. predseda Neurobiologický ústav SAV
19	IMU	International Mathematical Union	prof. RNDr. A. Dvurečenskij, DrSc. predseda Matematický ústav SAV
20	IUFRO	International Union of Forest Research Organizations	Ing. J. Váľka, CSc. predseda Ústav ekológie lesa SAV
21	IUHPS	International Union of the History and Philosophy of Science	Doc. RNDr. J. Šebesta, PhD. predseda FMFI UK

Údaje o mobilite pracovníkov SAV v rámci medzinárodnej vedeckej spolupráce na základe MAD

Štát	Počet vyslaní/ prijatí		Osobodni		Finančné náklady (€)	Počet projektov
	Vyslania	Prijatia	Vyslania	Prijatia		
Argentína	0	1	0	15	1 052	3
Belgicko	2	0	32	0	0	0
Bielorusko	3	0	21	0	0	0
Bulharsko	24	15	185	107	4 327	18
Česko	32	27	122	148	32 269	32
Čína	3	6	25	40	1 483	0
Egypt	0	3	0	43	2 110	0
Estónsko	1	2	7	21	648	0
Chorvátsko	0	1	0	5	129	0
Izrael	2	0	38	0	0	0
Lotyšsko	1	0	4	0	0	0
Macedónsko	1	0	7	0	0	0
Maďarsko	7	11	39	43	3 423	8
Nemecko	16	5	192	42	1 975	3
Poľsko	50	44	280	235	9 899	24
Rumunsko	10	5	53	35	1 986	0
Slovinsko	0	2	0	7	276	0
Srbsko	1	1	11	3	128	0
Švédsko	1	2	16	7	463	0
Taliano	10	5	83	33	1 484	7
Taiwan	0	0	0	0	0	0
Turecko	2	1	14	15	721	2
Ukrajina	7	9	55	63	1 205	22
Spolu EÚ	156	109	1 009	635	56 750	89
Ostatné spolu	17	22	175	184	5 776	27
Spolu	173	129	1 184	819	62 526	116

Prehľad projektov 7. RP EÚ s účasťou SAV

Organizácia SAV	Názov projektu
1. oddelenie vied SAV	
Astronomický ústav SAV	Topológia a fyzikálne parametre magnetických polí slnečných filamentov
Astronomický ústav SAV	SOLARNET- Sieť slnečnej fyziky s veľkým rozlíšením
Elektrotechnický ústav SAV	Vývoj supravodivých pások v Európe: Nové materiály a architektúry pre zníženie nákladov silnoprúdových aplikácií a magnetov
Elektrotechnický ústav SAV	Supravodivá, spoľahlivá, ľahká a výkonnejšia veterná turbína umiestnená mimo pobrežia
Fyzikálny ústav SAV	Simulátory a rozhrania s kvantovými systémami
Fyzikálny ústav SAV	Kvantové technológie pre Európu
Ústav geotechniky SAV	Čistenie vôd a pôd od zmiešaných kontaminantov
Ústav hydrologie SAV	Detekcia znečistenia v rieke použitím siete senzorov
Ústav informatiky SAV	Globálny bezpečnostný manažment riadenia letovej prevádzky (Global ATM security management (GAMMA))
Ústav informatiky SAV	Systém pre dátovú interoperabilitu záchranných zložiek (REDIRNET)
Ústav informatiky SAV	Virtuálne podniky zosieťované navzájom prepojenými službami
Ústav materiálového výskumu SAV	Inovatívne materiálové riešenia pre oblasť dopravy, energie a biomedicíny pomocou posilnenia integrácie a zvýšenia dynamiky výskumu v KMM-VIN
2. oddelenie vied SAV	
Botanický ústav SAV	Budovanie siete na sledovanie európskej biodiverzity
Chemický ústav SAV	Integrovaná infraštruktúra pre štrukturálnu biológiu
Chemický ústav SAV	Diagnostika rakoviny: Paralelná analýza biomarkerov rakoviny prostaty
Chemický ústav SAV	Elektrochemické lektínové a glykánové biočipy integrované s nanoštruktúrami
Chemický ústav SAV	Výskumná infraštruktúra mikrobiálnych zdrojov
Chemický ústav SAV	Štúdium reakčného mechanizmu glykozylntransferáz použitím ab initio molekulovej dynamiky ako pomôcky pri návrhu inhibítorov
Parazitologický ústav SAV	Zhodnotenie a monitoring vplyvu geneticky modifikovaných rastlín na agroekosystémy
Ústav anorganickej chémie SAV	Pokrok vo vývoji a aplikáciách balíka NMR spektroskopie pre paramagnetické systémy. Kominovaný experimentálno-teoretický prístup (pNMR)
Ústav anorganickej chémie SAV	Nitridové materiály s funkčnými vlastnosťami pre aplikácie v energetike
Biomedicínske centrum SAV (Ústav experimentálnej endokrinológie)	Integrovaná infraštruktúra pre štrukturálnu biológiu
Ústav genetiky a biotechnológií rastlín SAV	Adaptácia rastlín na znečistenie ťažkými kovmi a rádioaktivitou

Ústav krajiny ekológie SAV	Funkčnosť prírodných kapitálov a ekologických služieb: od konceptu k reálnej aplikácii – OpenNESS
Ústav molekulárnej biológie SAV	Nové prepojenie bunkovej továrne Streptomyces pre efektívnu produkciu biomolekúl
Ústav molekulárnej fyziológie a genetiky SAV	Klinický vývoj Nitisinonu pre Alkaptonúriu
Ústav molekulárnej fyziológie a genetiky SAV	Funkčné prepojenie mitochondrií a endoplazmatického retikula u Wolframovho syndrómu: predpokladaný význam pre ochranu mozgu a srdca
Ústav polymérov SAV	Molekulárne a atomické prôbovanie série elastomérov vo vzťahu k relaxačnej dynamike z široko-pásmovej dielektrickej spektroskopie
Ústav zoológie SAV	Biológia a kontrola vektormi prenášaných infekcií v Európe
Biomedicínske centrum SAV (Virologický ústav)	Proti-kliešťové vakcíny na prevenciu kliešťami prenášaných ochorení v Európe
Biomedicínske centrum SAV (Virologický ústav)	Biomedicínske inžinierstvo pre vývoj diagnostiky a terapie nádorových a mozgových chorôb
Biomedicínske centrum SAV (Virologický ústav)	Nové liečivá cielené voči polymeráze vírusu chrípky
3. oddelenie vied SAV	
Ekonomický ústav SAV	Zamestnanosť 2025: Vplyv transformačných procesov na európsky trh práce
Ekonomický ústav SAV	WWWforEurope – Blahobyť, bohatstvo a práca pre Európu
Ústav výskumu sociálnej komunikácie SAV	Budovanie platformy pre rozšírený sociálno-vedný výskum vzťahujúci sa k jadrovej energii v strednej a východnej Európe
Prognostický ústav SAV (Centrum spoločenských a psychologických vied SAV)	Úloha vedy v strategickom plánovaní ekonomického rastu a udržateľnej spotreby: Vytváranie prepojení medzi výskumom a tvorbou verejných politík
Prognostický ústav SAV (Centrum spoločenských a psychologických vied SAV)	Mobilita mladých : maximalizácia príležitostí pre jednotlivcov, trhy práce a regióny v Európe
Prognostický ústav SAV (Centrum spoločenských a psychologických vied SAV)	Celoživotné vzdelávanie, inovácie a ľudský kapitál v Európe
Sociologický ústav SAV	Médiami umožnená e-participácia na Slovensku

Prehľad projektov H2020 s účasťou SAV

Organizácia SAV	Názov projektu
1. oddelenie vied SAV	
Elektrotechnický ústav SAV	Uskutočňovanie aktivít popísaných v Ceste k fúzii počas Horizon2020 cestou spoločného programu členov konzorcia EUROfusion
Fyzikálny ústav SAV	Hybridný integrovaný klaster pre generovanie elektrickej energie vrátane obnoviteľných palív
Ústav informatiky SAV	Zapojenie EGI spoločenstva smerom k otvorenej vede
Ústav materiálov a mechaniky strojov SAV	Vytvorenie centra excelencie pre aplikáciu pokročilých materiálov

Ústav vied o Zemi SAV	Ramenonožce ako senzitivní stopári morského prostredia: postrehy z pomerov alkalických kovov, kovov alkalických zemín a stopových prvkov a izotopových systémov
2. oddelenie vied SAV	
Neuroimunologický ústav	Coordination Action in support of the sustainability and globalisation of the Joint Programming Initiative on Neurodegenerative Diseases
Ústav ekológie lesa SAV	Európska infraštruktúra pre dlhodobý ekosystémový a socioekologický výskum
Ústav ekológie lesa SAV	Integrované priestorové plánovanie, využitie územia a manažment pôdy
Ústav krajinskej ekológie SAV	Európska infraštruktúra pre dlhodobý ekosystémový a socioekologický výskum – eLTER
Ústav krajinskej ekológie SAV	Integrované priestorové plánovanie, využitie územia, manažment krajiny – INSPIRATION
Virologický ústav SAV	Európsky vírusový archív sa stáva globálnym
3. oddelenie vied SAV	
Centrum spoločenských a psychologických vied SAV	Mobilita mladých: maximalizácia príležitostí pre jednotlivcov, trhy práce a regióny v Európe
Ekonomický ústav SAV	FIRSTRUN - Fiscal Rules and Strategies under Externalities and Uncertainties
Sociologický ústav SAV	Strengthening and widening the European infrastructure for social science data archives
Ústav výskumu sociálnej komunikácie SAV	Občianska viacúrovňová konzultácia Horizontu 2020

Prehľad medzinárodných projektov COST s účasťou SAV

Organizácia SAV	Názov projektu
1. oddelenie vied SAV	
Astronomický ústav SAV	Pôvod a evolúcia života na Zemi a vo vesmíre
Astronomický ústav SAV	Polarizácia ako prostriedok k štúdiu Slnecnej sústavy a ďalej
Elektrotechnický ústav SAV	Hybridné zariadenia na uskladňovanie energie v mobilných a stacionárnych aplikáciách
Elektrotechnický ústav SAV	Koloidné aspekty nanovedy pre inovatívne procesy a materiály
Elektrotechnický ústav SAV	Pokročilá röntgenová priestorová a časová metrológia
Elektrotechnický ústav SAV	Výmena poznatkov o iónových kvapalinách
Elektrotechnický ústav SAV	Moderné rtg zobrazovacie a tomografické metódy využívajúce fázový kontrast
Elektrotechnický ústav SAV	Supravodivosť na nanoškále: Nové funkcionality prostredníctvom optimalizovaného ohraničenia kondenzátu a polí
Elektrotechnický ústav SAV	Zachytenie spoločného európskeho výskumu v nanášaní po atomárnych vrstvách
Fyzikálny ústav SAV	Termodynamika v kvantovom režime

Fyzikálny ústav SAV	Pokročilá rentgenová priestorová a časová metrológia
Fyzikálny ústav SAV	Stable Next-Generation Photovoltaics: Unravelling Degradation Mechanisms of Organic Solar Cells by Complementary Characterization Techniques
Fyzikálny ústav SAV	Pokročilá rekonštrukcia v RTG tomografii: Experiment, Modelovanie a Algoritmy
Fyzikálny ústav SAV	Nanoscale Quantum Optics
Fyzikálny ústav SAV	Koloidné aspekty nanovied pre inovatívne procesy a materiály
Fyzikálny ústav SAV	Fundamentálne problémy kvantovej fyziky
Geografický ústav SAV	Spojenie európskeho výskumu konektivity
Ústav experimentálnej fyziky SAV	Multifunkcionalizované nanočastice pre magnetickú hypertermiu a nepriamu radiačnú
Ústav experimentálnej fyziky SAV	Supravodivosť na nanoškále: Nové funkcionality prostredníctvom optimalizovaného ohraničenia kondenzátu a polí
Ústav experimentálnej fyziky SAV	Neglobulárne proteíny - od sekvencie ku štruktúre, funkcii a aplikácii v molekulárnej fyziopatológii
Ústav experimentálnej fyziky SAV	Koloidné aspekty nanovedy pre inovatívne procesy a materiály
Ústav merania SAV	Európska sieť pre inovatívne využitie elektro-magnetických polí v biomedicínskych aplikáciach
Ústav merania SAV	Európska sieť pre fyziku a metodológiu hyperpolarizácie v NMR a MRI
Ústav merania SAV	Farba a priestor v kultúrnom dedičstve
Ústav merania SAV	Vznik a evolúcia života na Zemi a vo vesmíre
Ústav materiálového výskumu SAV	Nanovlákná pre kompozitné materiály a inovatívne aplikácie
Ústav materiálového výskumu SAV	Mechanické vlastnosti materiálov používaných v regeneratívnej ortopedickej a dentálnej medicíne
Ústav materiálového výskumu SAV	Pokročilý vláknový laser a koherentný zdroj ako nástroje pre spoločnosť, priemyselnú výrobu a vedu o živote.
Ústav materiálového výskumu SAV	Feroelektrické a magnetoelektrické materiály
Ústav materiálového výskumu SAV	Pórovité kompozitné biomateriálové substráty typu biopolymér-kalcium fosfát pre regeneratívnu medicínu
Ústav stavebníctva a architektúry SAV	Iniciatíva (<i>Loss of the Night Network</i>)
Ústav vied o Zemi SAV	Časovo závislá seizmológia
Ústav vied o Zemi SAV	Európska sieť pre harmonizovaný monitoring snehu pre klimatické scenáre, hydrológiu a numerické predpovede počasia
Ústav vied o Zemi SAV	Hodnotenie spotreby vody a virtuálneho obchodu s vodou v európskom poľnohospodárstve počas klimatickej zmeny
2. oddelenie vied SAV	
Botanický ústav SAV	Európsky informačný systém pre cudzokrajné druhy – COST
Chemický ústav SAV	Koloidné aspekty nanovedy pre inovačné procesy a materiály

Chemický ústav SAV	Zhodnotenie potravinového odpadu pre udržateľné chemikálie, materiály a palivá (EUBis)
Chemický ústav SAV	Zhodnotenie odpadovej lignocelulózovej biomasy pre udržateľnú produkciu chemikálií, materiálov a palív s využitím technológií s nízkou environmentálnou záťažou
Chemický ústav SAV	Produkcia minerálne upravených plodín pre zdravé/ nezávadné potraviny a krmivo
Chemický ústav SAV	Systémy biokatalýzy
Chemický ústav SAV	Chemický prístup riešenia rezistencie liečiv v rakovinových kmeňových bunkách
Chemický ústav SAV	Náročné organické syntézy inšpirované prírodou – od chémie prírodných produktov k objavu liečiv
Chemický ústav SAV	Multivalentné glykosystémy pre nanovedu - MultiGlykoNano
Neuroimunologický ústav SAV	Ne-globulárne bielkoviny, ich sekvencia, štruktúra, funkcia a zapojenie v molekulárnej normálnej a patologickej fyziológii
Parazitologický ústav SAV	Európska sieť pre podceňované vektory a vektormi prenášané infekcie
Parazitologický ústav SAV	Európska sieť pre téniozu/cysticerkózu
Parazitologický ústav SAV	Európska sieť pracovísk zaoberajúcich sa výskumom regulácie myeloidných buniek
Ústav anorganickej chémie SAV	Naša história z astrochémie
Ústav anorganickej chémie SAV	Nová generácia biomimetických implantátov pre náhradu kostí
Ústav experimentálnej farmakológie a toxikológie SAV	Podnetné organické syntézy inšpirované prírodou: od chémie prírodných látok po objav liečiv
Ústav experimentálnej farmakológie a toxikológie SAV	Integrovaná európska platforma pre výskum rakoviny pankreasu: od základného výskumu ku opatreniam v klinickej medicíne a verejnom zdravotníctve v oblasti zriedkavých chorôb
Ústav experimentálnej farmakológie a toxikológie SAV	Viac-cieľový model pre inovatívnu identifikáciu látok v procese objavovania liečiv
Ústav experimentálnej farmakológie a toxikológie SAV	Štrukturálne podmienené navrhovanie liečiv na diagnózu a liečenie neurologických ochorení
Ústav ekológie lesa SAV	Pine pitch canker“- stratégie pre manažment Gibberella circinata v skleníkoch a lesoch
Ústav ekológie lesa SAV	Odumieranie jaseňov v Európe: detailné smernice a stratégie pre udržateľný manažment
Ústav ekológie lesa SAV	Stanovenie invazívnosti a nebezpečenstva húb rodu Dothistroma
Ústav ekológie lesa SAV	Celosvetová sieť pestovateľských škôlok ako systém včasného varovania pred nepôvodnými škodcami drevín (globálny varovný systém)
Ústav ekológie lesa SAV	Endofyty v biotechnológiách a poľnohospodárstve
Ústav ekológie lesa SAV	Studying Tree Responses to Extreme Events: a Synthesis
Ústav ekológie lesa SAV	Inovácie v rozhodovaní o klíme.
Ústav ekológie lesa SAV	Európsky informačný systém pre nepôvodné
Ústav ekológie lesa SAV	Turizmus, cestovný ruch, blahobyt a ekosystémové
Ústav ekológie lesa SAV	Sieť pre trvalo udržateľné ultraškálovateľné počítačové systémy
Ústav ekológie lesa SAV	Európsky informačný systém pre cudzokrajné druhy organizmov

Ústav ekológie lesa SAV	Zmeny vo vlastníctve lesa Európy: Výzva pre manažment a politiky
Ústav ekológie lesa SAV	Posilnenie reziliencie citlivých horských lesných ekosystémov na základe zmien životného prostredia
Ústav fyziológie hospodárskych zvierat SAV	Veľkoplošné meranie produkcie metánu u jednotlivých prežuvavcov z pohľadu genetického hodnotenia
Ústav fyziológie hospodárskych zvierat SAV	Európska sieť pre spoluprácu v oblasti faktorov ovplyvňujúcich mikrobiálnu rovnováhu gastrointestinálneho traktu prasiat a jej význam pre zdravie prasiat
Ústav fyziológie hospodárskych zvierat SAV	Epigenetika a prostredie v čase oplodnenia – Prostredie v čase oplodnenia ako epigenomický nástroj pre optimalizáciu produkcie potravín a zdravia zvierat
Ústav genetiky a biotechnológií rastlín SAV	Zelená infraštruktúra – spojenie environmentálnych a sociologických aspektov pri štúdiu a riadení lesov v zastavaných územiach
Ústav genetiky a biotechnológií rastlín SAV	Nepôvodné druhy drevín pre európske lesy – skúsenosti, riziká a možnosti
Ústav genetiky a biotechnológií rastlín SAV	Štúdium odpovedí stromov na extrémne udalosti: syntéza
Ústav genetiky a biotechnológií rastlín SAV	Stratégie na udržanie trvalej širokospektrálnej rezistencie poľnohospodárskych plodín na patogény
Ústav genetiky a biotechnológií rastlín SAV	Strigolaktóny: biologické funkcie a ich využitie
Ústav genetiky a biotechnológií rastlín SAV	Metabolické inžinierstvo rastlín s vysokou hladinou produktov
Ústav genetiky a biotechnológií rastlín SAV	Hľadanie tolerantných odrôd - fenotypovanie na úrovni rastliny a bunky
Ústav krajinej ekológie SAV	Zvýšenie kapacity reziliencie citlivých horských lesných ekosystémov pri environmentálnych zmenách
Ústav molekulárnej biológie SAV	Next Generation Sequencing Data Analysis Network
Ústav molekulárnej biológie SAV	Pochopenie pohybu a mechanizmu molekulárnych mašín
Ústav molekulárnej fyziológie a genetiky SAV	Reactive Oxygen Species
Ústav molekulárnej fyziológie a genetiky SAV	Plynné prenášače, od základného výskumu po biologické aplikácie
Ústav normálnej a patologickej fyziológie SAV	EU-ROS: Európska sieť pre výskum oxidačného stresu a redox biológiu
Ústav normálnej a patologickej fyziológie SAV	Plynné transmitery: od základného výskumu po terapeutické aplikácie
Ústav polymérov SAV	Inovatívne aplikácie vlákien z regenerovanej celulózy
Ústav polymérov SAV	Dlhodobo udržateľné retardanty horenia pre textil a príbuzné materiály na báze nanočastíc nahradzujúcich konvenčné chemické látky
Ústav polymérov SAV	Nové materiály a zariadenia na báze vodivých polymérov a ich kompozitov – Etapa 2.
Ústav polymérov SAV	Stabilizovaná fotovoltaika ďalšej generácie: objasnenie mechanizmov degradácie organických solárnych článkov komplementárnymi charakterizačnými technikami StableNextSol).
Biomedicínske centrum SAV (Virologický ústav SAV)	Udržateľná produkcia vysokokvalitných čerešní pre európsky trh

3. oddelenie vied SAV	
Archeologický ústav SAV	COSCH – Farba a miesto v kultúrnom dedičstve
Historický ústav SAV	Reassembling the Republic of Letters, 1500-1800. A digital framework for multi-lateral collaboration on Europe's intellectual history
Jazykovedný ústav Ľudovíta Štúra SAV	Európska sieť elektronickej lexikografie
Jazykovedný ústav Ľudovíta Štúra SAV	Parsovanie a viacslonné výrazy. Zefektívnenie lingvistického a počítačového spracovania jazyka
Ústav etnológie SAV	Ageizmus – multinárodná interdisciplinárna perspektíva

Prehľad koordinačných projektov s účasťou SAV v programe ERA-NET

7. Rámcový program EÚ	
Úrad SAV	Z materiálových vied a inžinierstva k inováciám v Európe (M-ERA.NET)
Úrad SAV	Zdravie a welfar hospodárskych zvierat (ANIHWA)
Úrad SAV	Ďalšie zapájanie Ruska do ERA: Koordinácia programov členských a asociovaných krajín EÚ s Ruskom (ERA.Net RUS Plus)
Úrad SAV	Connecting and Coordinating European Research and Technology Development with Japan (CONCERT-Japan)
Úrad SAV	Network of European funding for Neuroscience research (NEURON II)
Úrad SAV	Korean scientific cooperation network with the European Research Area (KORANET)
Úrad SAV	Strengthening STI Cooperation between EU and Korea (KONNECT)
Úrad SAV	European Innovative Research & Technological Development Projects in Nanomedicine (EuroNanoMed II)
Úrad SAV	Innovation and Commercialization in the NMP thematic area (INCOMERA)
Úrad SAV	Coordinating National and Regional Funding for the FET Flagships (FLAG-ERA)
Horizont 2020	
Úrad SAV	HC08 – 2014: ERA-NET: Aligning national/regional translational cancer research programmes and activities (TRANSCAN II)
Úrad SAV	Collaboration and alignment of national programmes and activities in the area of brain-related diseases and disorders of the nervous system (ERA-NET NEURON III)
Úrad SAV	ERA-NET Cofund Initiative in Quantum Technologies (QUANT ERA)
Úrad SAV	Coordinating National and Regional Funding for the FET Flagships (FLAG-ERA II)
Úrad SAV	ERA-NET: Systems medicine to address clinical needs (ERACoSysMed Cofund)
Úrad SAV	ERA-NET on Materials (including Materials for Energy) (M ERA.NET 2)
Úrad SAV	ERA-NET: Cardiovascular diseases (CVD – ERA)
Úrad SAV	Sustainable Animal Production (SusAn)
Úrad SAV	H2020-NMBP-ERA-NET-2016 Cofund on Nanomedicine (EuroNanoMed III)
Úrad SAV	BiodivERsA3
Úrad SAV	European Research Area for Climate Services (ERA4CS)

Prehľad medzinárodných výskumných projektov riešených v SAV v programe ERA.NET (7. RP EÚ, HORIZONT 2020)

Organizácia SAV	Názov projektu (akronym)
M – ERA.NET	
Ústav experimentálnej fyziky SAV	Magneticky aktívne anizotropné kompozitné systémy (MACOSIS)
Fyzikálny ústav SAV	Pokročilý výskum povrchov a povlakov pre nastupujúcu generáciu RTG difrakčnej optiky (XOPTICS)
Ústav polymérov SAV	Multifunkčné materiály pre progresívne kontaktné rozhrania s nervovým tkanivom (M2Neural)
Ústav materiálového výskumu SAV a Ústav anorganickej chémie SAV	Kompozity keramika-grafénové platničky pre využitie v tribologických systémoch pracujúcich vo vodnom prostredí (GRACE)
Ústav materiálového výskumu SAV	Nové, výbuchom zvárané vrstevnaté materiály určené pre geotermálne elektrárne (ExploGuard)
Fyzikálny ústav SAV	New Exchange-Coupled Manganese-Based Magnetic Materials (NEXMAG)
ERA-NET NEURON II	
Ústav experimentálnej endokrinológie, BMC SAV	Mechanizmy transmigrácie lymfocytov cez hematoencefalickú bariéru (MELTRA-BBB)
ERA.Net RUS Plus	
Ústav materiálového výskumu SAV	Materiál pre vesmírne aplikácie na báze ľahkého nanokryštalického hliníka (modelovanie a verifikácia technológie) (LightMat4Space)
Virologický ústav SAV	Vývoj na galektínoch postavených terapeutík pre liečbu hantavírusovej hemoragickej horúčky (GalHant)
KONNECT	
Ústav polymérov SAV	Dye-sensitized solar cell based on perovskite solid-state electrolyte (DOPE)
Chemický ústav SAV	Nanostructured hybrid organic-inorganic solar cells (NANOCELL)
TRANSCAN 2	
Ústav experimentálnej onkológie SAV	Multiple myeloma intra-clonal heterogeneity: evolution and implications of targeted therapy (IntraMMclo)

Projekty bilaterálnej vedeckej spolupráce medzi SAV a MOST Taiwan

Organizácia SAV	Názov projektu (akronym)
Výzva 2013	
Ústav experimentálnej endokrinológie SAV	Kostrový sval ako mediátor pozitívnych účinkov pravidelného cvičenia na kognitívne funkcie a metabolizmus pacientov s Alzheimerovou chorobou: úloha myokínov a mikroRNA kostrového svalu.
Ústav genetiky a biotechnológií rastlín SAV	Štúdium mechanizmov samčej sterility regulovanej DAF, genóm RING-finger E3 ligázy, a jej využitie v poľnohospodárstve
Ústav stavebníctva a architektúry SAV	Aplikácie bezprvkových formulácií v počítačovej mechanike
Výzva 2014	
Ústav polymérov SAV	Syntéza dobre definovaných nových kopolymérov pomocou živých polymerizačných metód a pokročilých

Virologický ústav SAV	Asociácia hypoxiou-indukovanej karbonickej anhydrázy IX s odpoveďou na liečbu, s mikro-RNA profilom a onkogénnymi dráhami: od integrovanej analýzy NCI60 panelu nádorových buniek k pacientom
Ústav molekulárnej biológie SAV	Prieskum diverzity a funkčnosti mikroorganizmov termofilných bioreaktorov za účelom biotechnologických inovácií
Výzva 2015	
Ústav anorganickej chémie SAV	Transparentná oxidová keramika s dodatočnými optickými funkcionalitami
Ústav experimentálnej fyziky SAV	Účinok malých molekúl a nanočastíc na amyloidnú agregáciu poly/peptidov
Ústav stavebníctva a architektúry SAV	Originálne riešenie tepelnej regulácie BIPV modulov včlenením vrstiev MEPCM

Projekty bilaterálnej spolupráce medzi SAV a TÜBITAK

Organizácia SAV	Názov projektu (akronym)
Výzva 2013	
Fyzikálny ústav SAV	Physically processed rapidly quenched alloys for detection of low magnetic fields
Fyzikálny ústav SAV	Towards Low-Cost and Highly Efficient Polymer Based Organic Photovoltaics via Incorporation of Graphene and Noble Metal Nanoparticles
Ústav anorganickej chémie SAV	Development of ceramics composites materials for bio-applications
Ústav materiálov a mechaniky strojov SAV	Investment casting of turbine blades from nickel based superalloys
Výzva 2014	
Ústav materiálov a mechaniky strojov SAV	Horčíkové nanokompozity pre biodegradovateľné medicínske implanáty (BIOMAMI)
Ústav polymérov SAV	Fotovoltaické a senzorické vlastnosti grafénu a uhlíkových nanotrubičiek funkcionalizovaných plazmou a chemicky (PhotoSens)
Výzva 2015	
Ústav experimentálnej farmakológie a toxikológie SAV	Ovplyvnenie molekulových dráh glucolipotoxicity novým karboxymetylovaným merkaptotriazinoindolovým inhibítorom aldo-ketoreduktázy AKR 1B1 v diabete, zápale a vekom podmienenej neurodegenerácii (GLUCOLIPOTOX)

Projekty riešené v programe V4-Japonsko

Organizácia SAV	Názov projektu (akronym)
Elektrotechnický ústav SAV	Highly Safe GaN Metal-Oxide-Semiconductor
Fyzikálny ústav SAV	Nanophotonics with metal – group-IV-semiconductor nanocomposites: From single nanoobjects to functional ensembles
Ústav geotechniky SAV	Structure-function relationship of advanced nanooxides for energy storage devices

PRÍLOHA 6

Publikačná a edičná činnosť

6.1 Štatistika publikačnej a edičnej činnosti

1. oddelenie vied

PUBLIKAČNÁ A EDIČNÁ ČINNOSŤ	Počet v r. 2016/ doplnky z r. 2015		
	A	B	C
1. Vedecké monografie a monografické štúdie vydané v domácich vydavateľstvách (AAB, ABB)	8 / 1	0 / 0	0 / 0
2. Vedecké monografie a monografické štúdie vydané v zahraničných vydavateľstvách (AAA, ABA)	2 / 1	0 / 0	0 / 0
3. Odborné monografie, vysokoškolské učebnice a učebné texty vydané v domácich vydavateľstvách (BAB, ACB, CAB)	2 / 0	0 / 0	0 / 0
4. Odborné monografie a vysokoškolské učebnice a učebné texty vydané v zahraničných vydavateľstvách (BAA, ACA, CAA)	0 / 0	0 / 0	0 / 0
5. Kapitoly vo vedeckých monografiách vydaných v domácich vydavateľstvách (ABD)	8 / 0	0 / 0	0 / 0
6. Kapitoly vo vedeckých monografiách vydaných v zahraničných vydavateľstvách (ABC)	25 / 2	0 / 0	0 / 0
7. Kapitoly v odborných monografiách, vysokoškolských učebniciach a učebných textoch vydaných v domácich vydavateľstvách (BBB, ACD)	0 / 0	0 / 0	0 / 0
8. Kapitoly v odborných monografiách, vysokoškolských učebniciach a učebných textoch vydaných v zahraničných vydavateľstvách (BBA, ACC)	0 / 0	0 / 0	0 / 0
9. Vedecké práce registrované v Current Contents Connect (ADCA, ADCB, ADDA, ADDB)	634 / 22	0 / 0	1 / 0
10. Vedecké práce registrované vo Web of Science Core Collection alebo Scopus (ADMA, ADMB, ADNA, ADNB)	162/25		
11. Vedecké práce v ostatných domácich časopisoch (ADFA, ADFB)	40 / 4	0 / 0	0 / 0
12. Vedecké práce v ostatných zahraničných časopisoch (ADEA, ADEB)	50 / 5		
13. Vedecké práce v domácich recenzovaných zborníkoch (AEDA)	28 / 2		
14. Vedecké práce v zahraničných recenzovaných zborníkoch (AECA)	52 / 3	0 / 0	0 / 0
15. Publikované príspevky na domácich vedeckých konferenciách (AFB, AFD)	88 / 4	0 / 0	0 / 0
16. Publikované príspevky na zahraničných vedeckých konferenciách (AFA, AFC)	109 / 4		
17. Vydané periodiká evidované v CCC, WoS Core Collection, SCOPUS	10	0	0

18. Ostatné vydané periodiká	7	0	0
19. Vydané alebo editované zborníky z vedeckých podujatí (FAI)	20 / 1	1/0	0/0
20. Preklady vedeckých a odborných textov (EAJ)	0 / 0	0 / 0	0 / 0
21. Heslá v odborných terminologických slovníkoch a encyklopédiách (BDA, BDB)	0 / 0		

A – pracovisko SAV je uvedené ako pracovisko (adresa) autora, alebo je súčasťou kolaborácie alebo iného združenia, ktoré je uvedené ako pracovisko (adresa) autora

B – pracovisko SAV nie je na publikácii uvedené, pretože prameň údaj o pracovisku neobsahuje, ale práca vznikla na pracovisku SAV

C – pracovisko SAV je uvedené ako materské pracovisko autora odlišné od pracoviska, na ktorom práca vznikla (napr. „on leave...“, „permanent address...“, „present address...“)

Štatistika vedeckých prác podľa kvartilu vedeckého časopisu

Kvartil vedeckého časopisu podľa IF z r. 2015 (zdroj JCR)	Q1	Q2	Q3	Q4	spolu
Počet článkov	339/6	157 / 3	89 / 9	49 / 7	634 / 25
Kvartil vedeckého časopisu podľa SJR z r. 2015 (zdroj Scimago)					
Počet článkov	396 / 2	189 / 15	101 / 5	23 / 0	709 / 22

OHLASY	Počet v r. 2015/doplnky z r. 2014	
	A	B
Citácie vo WoS Core Collection (1.1, 2.1)	11689 / 177	190 / 3
Citácie v SCOPUS (1.2, 2.2)	1057 / 112	31 / 3
Citácie v iných vedeckých citačných indexoch a databázach (9, 10)	226 / 16	0 / 0
Citácie v publikáciách neregistrovaných v citačných indexoch (3, 4)	885 / 184	0 / 1
Recenzie na práce autorov z organizácie (5, 6, 7, 8)	0 / 0	0 / 0

A – pracovisko SAV je uvedené ako pracovisko (adresa) autora, alebo je súčasťou kolaborácie alebo iného združenia, ktoré je uvedené ako pracovisko (adresa) autora, alebo pracovisko SAV nie je na publikácii uvedené pretože prameň údaj o pracovisku neobsahuje, ale práca vznikla na pracovisku SAV

B – pracovisko SAV je uvedené ako materské pracovisko autora odlišné od pracoviska, na ktorom práca vznikla (napr. „on leave...“, „permanent address...“, „present address...“)

2. oddelenie vied

PUBLIKAČNÁ A EDIČNÁ ČINNOSŤ	Počet v r. 2016/ doplnky z r. 2015		
	A	B	C
1. Vedecké monografie a monografické štúdie vydané v domácich vydavateľstvách (AAB, ABB)	6		
2. Vedecké monografie a monografické štúdie vydané v zahraničných vydavateľstvách (AAA, ABA)	4	1	
3. Odborné monografie, vysokoškolské učebnice a učebné texty vydané v domácich vydavateľstvách (BAB, ACB, CAB)	2	1	

4. Odborné monografie a vysokoškolské učebnice a učebné texty vydané v zahraničných vydavateľstvách (BAA, ACA, CAA)	3		
5. Kapitoly vo vedeckých monografiách vydaných v domácich vydavateľstvách (ABD)	13		
6. Kapitoly vo vedeckých monografiách vydaných v zahraničných vydavateľstvách (ABC)	29/2	1	
7. Kapitoly v odborných monografiách, vysokoškolských učebniciach a učebných textoch vydaných v domácich vydavateľstvách (BBB, ACD)	0/3		
8. Kapitoly v odborných monografiách, vysokoškolských učebniciach a učebných textoch vydaných v zahraničných vydavateľstvách (BBA, ACC)	1		
9. Vedecké práce registrované v Current Contents Connect (ADCA, ADCB, ADDA, ADDB)	640/4		
10. Vedecké práce registrované vo Web of Science Core Collection alebo Scopus (ADMA, ADMB, ADNA, ADNB)	147/3		
11. Vedecké práce v ostatných domácich časopisoch (ADFA, ADFB)	97/7		
12. Vedecké práce v ostatných zahraničných časopisoch (ADEA, ADEB)	56/6		
13. Vedecké práce v domácich recenzovaných zborníkoch (AEDA)	97/11		
14. Vedecké práce v zahraničných recenzovaných zborníkoch (AECA)	28		
15. Publikované príspevky na domácich vedeckých konferenciách (AFB, AFD)	118/5		
16. Publikované príspevky na zahraničných vedeckých konferenciách (AFA, AFC)	50/4		
17. Vydané periodiká evidované v CCC, WoS Core Collection, SCOPUS	10		
18. Ostatné vydané periodiká	6		
19. Vydané alebo editované zborníky z vedeckých podujatí (FAI)	32/4	2/0	
20. Preklady vedeckých a odborných textov (EAJ)	1/1		
21. Heslá v odborných terminologických slovníkoch a encyklopédiách (BDA, BDB)			

A – pracovisko SAV je uvedené ako pracovisko (adresa) autora, alebo je súčasťou kolaborácie alebo iného združenia, ktoré je uvedené ako pracovisko (adresa) autora

B – pracovisko SAV nie je na publikácii uvedené, pretože prameň údaj o pracovisku neobsahuje, ale práca vznikla na pracovisku SAV

C – pracovisko SAV je uvedené ako materské pracovisko autora odlišné od pracoviska, na ktorom práca vznikla (napr. „on leave...“, „permanent address...“, „present address...“)

Tabuľka 2f Štatistika vedeckých prác podľa kvartilu vedeckého časopisu

Kvartil vedeckého časopisu podľa IF z r. 2015 (zdroj JCR)	Q1	Q2	Q3	Q4	spolu
Počet článkov	243/1	196/2	178/1	99/1	716/5
Kvartil vedeckého časopisu podľa SJR z r. 2015 (zdroj Scimago)					
Počet článkov	373/3	184/0	183/4	30/1	770/8

OHLASY	Počet v r. 2015/doplnky z r. 2014	
	A	B
Citácie vo WoS Core Collection (1.1, 2.1)	16 436/207	89
Citácie v SCOPUS (1.2, 2.2)	2216/103	12/2
Citácie v iných vedeckých citačných indexoch a databázach (9, 10)	110/3	–
Citácie v publikáciách neregistrovaných v citačných indexoch (3, 4)	968/34	–
Recenzie na práce autorov z organizácie (5, 6, 7, 8)	–	–

A – pracovisko SAV je uvedené ako pracovisko (adresa) autora, alebo je súčasťou kolaborácie alebo iného združenia, ktoré je uvedené ako pracovisko (adresa) autora, alebo pracovisko SAV nie je na publikácii uvedené pretože prameň údaj o pracovisku neobsahuje, ale práca vznikla na pracovisku SAV

B – pracovisko SAV je uvedené ako materské pracovisko autora odlišné od pracoviska, na ktorom práca vznikla (napr. „on leave...“, „permanent address...“, „present address...“)

3. oddelenie vied

PUBLIKAČNÁ A EDIČNÁ ČINNOSŤ	Počet v r. 2016/ doplnky z r. 2015		
	A	B	C
1. Vedecké monografie a monografické štúdie vydané v domácich vydavateľstvách (AAB, ABB)	70 / 4	0 / 0	0 / 0
2. Vedecké monografie a monografické štúdie vydané v zahraničných vydavateľstvách (AAA, ABA)	11 / 2	0 / 0	0 / 0
3. Odborné monografie, vysokoškolské učebnice a učebné texty vydané v domácich vydavateľstvách (BAB, ACB, CAB)	16 / 1	0 / 0	0 / 0
4. Odborné monografie a vysokoškolské učebnice a učebné texty vydané v zahraničných vydavateľstvách (BAA, ACA, CAA)	5 / 0	0 / 0	0 / 0
5. Kapitoly vo vedeckých monografiách vydaných v domácich vydavateľstvách (ABD)	158 / 27	0 / 0	0 / 0
6. Kapitoly vo vedeckých monografiách vydaných v zahraničných vydavateľstvách (ABC)	58 / 7	0 / 0	0 / 0
7. Kapitoly v odborných monografiách, vysokoškolských učebniciach a učebných textoch vydaných v domácich vydavateľstvách (BBB, ACD)	9 / 15	0 / 0	0 / 0
8. Kapitoly v odborných monografiách, vysokoškolských učebniciach a učebných textoch vydaných v zahraničných vydavateľstvách (BBA, ACC)	8 / 0	0 / 0	0 / 0
9. Vedecké práce registrované v Current Contents Connect (ADCA, ADCB, ADDA, ADDB)	63 / 2	0 / 0	0 / 0
10. Vedecké práce registrované vo Web of Science Core Collection alebo Scopus (ADMA, ADMB, ADNA, ADNB)	47 / 2	0 / 0	0 / 0
11. Vedecké práce v ostatných domácich časopisoch (ADFA, ADFB)	206 / 15	0 / 0	1 / 0
12. Vedecké práce v ostatných zahraničných časopisoch (ADEA, ADEB)	47 / 12	0 / 0	0 / 0

13. Vedecké práce v domácich recenzovaných zborníkoch (AEDA)	134 / 22	0 / 0	0 / 0
14. Vedecké práce v zahraničných recenzovaných zborníkoch (AECA)	68 / 24	0 / 0	0 / 0
15. Publikované príspevky na domácich vedeckých konferenciách (AFB, AFD)	74 / 18	0 / 0	0 / 0
16. Publikované príspevky na zahraničných vedeckých konferenciách (AFA, AFC)	55 / 11	0 / 0	0 / 0
17. Vydané periodiká evidované v CCC, WoS Core Collection, SCOPUS	10	1	0
18. Ostatné vydané periodiká	19	0	0
19. Vydané alebo editované zborníky z vedeckých podujatí (FAI)	68 / 11	0 / 0	0 / 0
20. Preklady vedeckých a odborných textov (EAJ)	3 / 0	0 / 0	0 / 0
21. Heslá v odborných terminologických slovníkoch a encyklopédiách (BDA, BDB)	4 / 12	0 / 0	0 / 0

A – pracovisko SAV je uvedené ako pracovisko (adresa) autora, alebo je súčasťou kolaborácie alebo iného združenia, ktoré je uvedené ako pracovisko (adresa) autora

B – pracovisko SAV nie je na publikácii uvedené, pretože prameň údaj o pracovisku neobsahuje, ale práca vznikla na pracovisku SAV

C – pracovisko SAV je uvedené ako materské pracovisko autora odlišné od pracoviska, na ktorom práca vznikla (napr. „on leave...“, „permanent address...“, „present address...“)

Štatistika vedeckých prác podľa kvartilu vedeckého časopisu

Kvartil vedeckého časopisu podľa IF z r. 2015 (zdroj JCR)	Q1	Q2	Q3	Q4	spolu
Počet článkov	3 / 0	1 / 2	11 / 0	12 / 0	27 / 2
Kvartil vedeckého časopisu podľa SJR z r. 2015 (zdroj Scimago)					
Počet článkov	5 / 2	35 / 1	20 / 1	42 / 0	102 / 4

Tabuľka 2g Ohlasy

OHLASY	Počet v r. 2015/doplňky z r. 2014	
	A	B
Citácie vo WoS Core Collection (1.1, 2.1)	911 / 119	0 / 0
Citácie v SCOPUS (1.2, 2.2)	328 / 16	0 / 0
Citácie v iných vedeckých citačných indexoch a databázach (9, 10)	78 / 8	0 / 0
Citácie v publikáciách neregistrovaných v citačných indexoch (3, 4)	8 294 / 659	12 / 0
Recenzie na práce autorov z organizácie (5, 6, 7, 8)	240 / 7	1 / 0

A – pracovisko SAV je uvedené ako pracovisko (adresa) autora, alebo je súčasťou kolaborácie alebo iného združenia, ktoré je uvedené ako pracovisko (adresa) autora, alebo pracovisko SAV nie je na publikácii uvedené pretože prameň údaj o pracovisku neobsahuje, ale práca vznikla na pracovisku SAV

B – pracovisko SAV je uvedené ako materské pracovisko autora odlišné od pracoviska, na ktorom práca vznikla (napr. „on leave...“, „permanent address...“, „present address...“)

6.2 Vedecké monografie a monografické štúdie vydané v SR a v zahraničí

Vedecké monografie vydané v domácich vydavateľstvách

1. oddelenie vied

- BOCHNÍČEK, Oliver – BORSÁNYI, Peter – ČEPČEKOVÁ, Eva – FAŠKO, Pavol – CHMELÍK, Miroslav – JANČOVIČOVÁ, Ľubica – KAPOLKOVÁ, Hana – LABUDOVÁ, Lívia – MIKULOVÁ POLČOVÁ, Katarína – MIŠA-GA, Oliver – NEJEDLÍK, Pavol – PRIBULLOVÁ, Anna – SNOPOKOVÁ, Zora – ŠŤASTNÝ, Pavel – ŠVEC, Marek – TURŇA, Maroš: Klimatický Atlas Slovenska. Banská Štiavnica : Slovenský hydrometeorologický ústav, 2015. 132 s. + CD-ROM. ISBN 978-8088907-91-6.
- PLAŠIENKA, Dušan – JEŘÁBEK, Petr – VOJTKO, Rastislav – KRÁLIKOVÁ, Silvia – JANÁK, Marian – IVAN, Peter – MÉRES, Štefan – SOTÁK, Ján – MILOVSKÝ, Rastislav: Alpine structural and metamorphic evolution during burial and exhumation of the Veporic basement and cover complexes. 1. vyd. Bratislava : Comenius University, 2016. 54 p. ISBN 978-80-223-4096-0.
- ROSINA, Konštantín – HURBÁNEK, Pavol: Spatial Disaggregation of Population Density Using Land Cover and Remote Sensing Data = Priestorová dezagregácia hustoty zaľudnenia s využitím máp krajiny pokrývky a údajov diaľkového prieskumu Zeme. Bratislava : Geografický ústav SAV, 2016. 80 s., obraz. príl. Geographia Slovaca, 31. Dostupné na internete: <https://www.sav.sk/journals/uploads/12150909GS_31_web.pdf>. ISBN 978-80-89548-026. ISSN 1210-3519.
- SLÁDEKOVÁ MADAJOVÁ, Michala – HURBÁNEK, Pavol: Areálová transformácia geografických dát: princípy, metódy a aplikácia = Areal Transformation of Geographical Data: Principles, Methods and Application. Bratislava : Geografický ústav SAV, 2016. 112 s. Geographia Slovaca, 32. Dostupné na internete: <<https://www.sav.sk/journals/uploads/12151056GS%2032.pdf>>. ISBN 978-8089548-03-3. ISSN 1210-3519.
- KIDOVÁ, Anna – LEHOTSKÝ, Milan – RUSNÁK, Miloš: Morfologické zmeny a manažment divočiaco-migrujúceho vodného toku Belá. In Geomorphologia Slovaca et Bohemica, 2016, roč. 16 č. 2, s. 1 – 60. ISSN 1335-9541. Dostupné na internete: <http://www.asg.sav.sk/gfsb/v0162/GSeB_2_2016.pdf>.
- LEHOTSKÝ, Milan – KIDOVÁ, Anna – RUSNÁK, Miloš: Slovensko-anglické názvoslovie morfológie vodných tokov [Slovak-English terminology of river morphology]. In Geomorphologia Slovaca et Bohemica, 2015, roč. 15 č. 1, s. 5 – 62. ISSN 1335-9541. Dostupné na internete: <http://www.asg.sav.sk/gfsb/v0151/GSeB_1_2015.pdf>.
- LUBY, Štefan: Nanosvet na dlani [Nanoworld in the palm of your hand]. Bratislava : VEDA, 2016. 178 s. ISBN 978-80-224-1548-4.
- BARTOŠOVÁ, Nina – HABERLANDOVÁ, Katarína: Industriál očami odborníkov/pamätníkov : teória a metodológia ochrany priemyselného dedičstva v kontexte Bratislavy. Bratislava : STU Bratislava, 2016. 128 s. ISBN 978-80-227-4476-8.
- MORAVČÍKOVÁ, Henrieta – SZALAY, Peter – PASTOREKOVÁ, Laura – HABERLANDOVÁ, Katarína – RUTKOWSKI, Roman: Ročenka Slovenskej architektúry 2014/2015. Bratislava : Slovart, 2016. 168 s. ISBN 9788055623894.

2. oddelenie vied

- SEMELBAUER, Marek. Fauna Slovenska IV. = Lauxaniidae – Tieňovkovi-
té (Diptera, Cyclorrhapha). Ústav zoológie SAV. Bratislava : Veda, vy-
davateľstvo SAV, 2016. 183 str. ISBN 978-80-224-1500-2.
- ŠROBÁROVÁ, Antónia – ŠLIKOVÁ, Svetlana: Fytotoxíny a mykotoxíny
fytopatogénnych húb. Piešťany: NPPC – Výskumný ústav rastlinnej vý-
roby, 2014. 140 s. ISBN 978-80-89417-57-5.
- LETZ, Dominik Roman: *Amaranthus L.* Láskevce. In Goliášová, Kornélia
– Michalková, Eleonóra (eds.), *Flóra Slovenska VI/4: Caryophyllales*
(2. časť), *Ericales*. Bratislava: Veda, 2016, s. 42 – 130. ISBN 978-80-
224-1501-9.
- MIHÁLIKOVÁ, Tatiana – GOLIAŠOVÁ, Kornélia: *Rumex L.* Štiav (štiavič-
ka, štiavec). In Goliášová, Kornélia – Michalková, Eleonóra (eds.): *Fló-
ra Slovenska VI/4: Caryophyllales* (2. časť), *Ericales*. Bratislava: Veda,
2016, s. 359 – 466. ISBN 978-80-224-1501-9.

3. oddelenie vied

- BALÁŽOVÁ, Barbara: Zlatníctvo stredoslovenských banských miest v ra-
nom novoveku : majstrovský objekt – životná investícia – elitná repre-
zentácia. Bratislava : Občianske združenie Societas historiae artium :
Ústav dejín umenia SAV, 2016. 365 s. ISBN 978-80-970304-5-2.
- BENEDIKOVÁ, Lucia – KATKINOVÁ, Jana – BUDINSKÝ-KRIČKA, Voj-
tech: Ilava, poloha Porubská dolina : Pohrebiskko lužickej kultúry na
strednom Považí. Nitra : Archeologický ústav SAV : VEDA, 2016. 300
s. *Archaeologica Slovaca Monographiae : Studia*, XXVII. ISBN 978-80-
8196-001-7.
- BEŠKA, Emanuel: *From Ambivalence to Hostility: the Arabic Newspaper*
Filastīn and Zionism, 1911 – 1914. Bratislava : Slovak Academic Press,
2016. 155 s. *Studia Orientalia Monographica*, Volume 6. ISBN 978-80-
89607-49-5.
- BÚZIK, Bohumil: Modernizácia a jej vzkriesenie na slovenský spôsob. Bra-
tislava : Sociologický ústav SAV, 2016. 192 s. ISBN 978-80-85544-85-5.
- ČEPEC, Andrej: Klavírna hudba v prvej polovici 19. storočia na Slovensku.
In *Slovenská hudba*, roč. XLII, 2016, č. 3, s. 286 – 319. ISSN 1335-
2485.
- DUCHOŇOVÁ, Diana – LENGYELOVÁ, Tünde: Hradné kuchyne a šľach-
tické stravovanie v ranom novoveku : radosti slávností, strasti každo-
dennosti. Bratislava : Historický ústav SAV vo vydavateľstve VEDA,
2016. 320 s. ISBN 978-80-224-1538-5.
- DUJAVA, Daniel: *Ekonomické krízy a ekonomická veda*. Bratislava : Wol-
ters Kluwer, 2016. 186 s. *Ekonomía*, 600. ISBN 978-80-8168-442-5.
- FALŤAN, Ľubomír – STRUSSOVÁ, Mária: Mikroregionálna a euro regio-
nálna spolupráca obcí na Slovensku. Bratislava : Sociologický ústav
SAV, 2016. 169 s. ISBN 978-80-89897-00-1.
- FICER, Ondrej: Košice v slovenskej historiografii. Košice : Dejepisný spo-
lok v Košiciach, 2016. 266 s. ISBN 978-80-971895-2-5.
- FOTTOVÁ, Eva – SMETANOVÁ, Petra – BÓNA, Martin – MATEJKA,
Miroslav: Výsledky archeologického a architektonicko-historického
výskumu kostola sv. Martina v Hontianskej Vrbici v rokoch 2014 –
2015. In *Študijné zvesti Archeologického ústavu SAV*, 2016, č. 60, s.
157-192. ISSN 0560-2793.
- FRANEK, Ladislav: Interdisciplinárnosť v symbióze literárnej vedy a ume-

- nia II. Nitra : Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre : Ústav svetovej literatúry SAV, 2016. 256 s. ISBN 978-80-558-1036-2.
- FURMÁNEK, Václav – MITÁŠ, Vladimír – BUDINSKÝ-KRIČKA, Vojtech: Radzovce in der Zeit der Urnenfelderkulturen : (Katalog des Gräberfeldes). Szilvia Guba, Milan Hanuliak, Milan Salaš (recenzenti). Nitra : Archeologický ústav SAV, 2016. 401 s. Archaeologica Slovaca Monographiae : Catalogi, Tomus XVI. ISBN 978-80-89315-99-4.
- GAJDOŠ, Peter – MORAVANSKÁ, Katarína: Sídlný vývoj na Slovensku (1990 – 2014) a jeho sociálno-priestorové kontexty a dopady. Bratislava : Sociologický ústav SAV, 2016. 245 s. ISBN 978-80-85544-94-3.
- GARABÍK, Radovan – KARČOVÁ, Agáta – ŠIMKOVÁ, Mária – BRÍDA, Radoslav – ŽÁKOVÁ, Adriána. Skloňovanie podstatných mien v slovenčine s korpusovými príkladmi. Bratislava : Jazykovedný ústav Ľ. Štúra Slovenskej akadémie vied, Slovenský národný korpus – Mikula, s. r. o., 2016. 654 s. ISBN 978 80-88814-91-7.
- HABAJ, Michal: Básnik v čase : Smrek – Lukáč – Novomeský – Poničan. Bratislava : Literárne informačné centrum, 2016. 201 s. ISBN 978-80-8119-098-8.
- HANULIAK, Milan: Sídliiská z 8. – 10. storočia v Chľabe. In Slovenská archeológia : časopis Archeologického ústavu SAV v Nitre, 2016, roč. 64, č. 1, s. 95 – 143. ISSN 1335-0102.
- HOMIŠINOVÁ, Mária – VÝROST, Jozef: Výskum hovorenej slovenčiny slovenskej mládeže v Chorvátsku a v Srbsku [elektronický zdroj]. Košice : Centrum spoločenských a psychologických vied Spoločenskovedný ústav SAV, 2016. 1 CD-ROM. ISBN 978-80-9708509-7-0.
- HORVÁTH, Tomáš: K poetike literárneho subjektu : modernizmus a okolie. Bratislava : Veda, 2016. 287 s. ISBN 978-80-224-1551-4.
- IVANTYŠYNOVÁ, Tatiana – PODOLAN, Peter – VIRŠINSKÁ, Miriam: Básnik a mesto. Viedenské roky Jána Kollára. Bratislava : Pro Historia : Historický ústav SAV, 2015. 142 s. Druhé prepracované a rozšírené vydanie. ISBN 978-80-970376-6-6.
- JAHELKA, Tomáš – KATUNINEC, Milan – KRIŠTOF, Pavol – KROPAJ, Marián: Niekoľko pohľadov na kresťanskú sociálnu etiku a jej vplyv na Slovensku. Trnava : Typy Universitatis Tyrnaviensis, 2016. 261 s. ISBN 978-80-8082-984-1.
- JAKAB, Július: Antropologická analýza birituálneho laténskeho pohrebiska v Palárikove. In Študijné zvesti Archeologického ústavu SAV, 2016, č. 60, s. 97 – 148. ISSN 0560-2793.
- JAROŠOVÁ, Alexandra. Slovo v slovníku z pohľadu času a normy. Bratislava : Veda, 2015. 160 s. ISBN 78-80-224-1486-9.
- KAČIC, Ladislav – ZAVARSKÝ, Svorad Autobiografia P. Paulína Bajana OFM (1721 – 1792). Slavica Slovaca roč. 51 (2016), č. 3 (Supplementum). Bratislava : Slavistický ústav Jána Stanislava SAV – Slovenský komitét slavistov, 2016. 94 s. ISBN 0037-6787.
- KÁRÁSZ, Pavol – FIFEKOVÁ, Elena – JURIOVÁ, Jana – HAMARA, Andrej – KLÚČIK, Miroslav: Finančná stabilita a udržateľnosť hospodárskeho rastu Slovenska v podmienkach globálnej ekonomiky [elektronický zdroj]. Bratislava : Centrum spoločenských a psychologických vied SAV – Prognostický ústav, 2016. 1 CD-ROM, 129 s. ISBN 978-80-970850-6-3.
- KILIÁNOVÁ, Gabriela – ZAJONC, Juraj: 70 rokov Ústavu etnológie Slovenskej akadémie vied : kontinuity a diskontinuity bádania a jednej inštitúcie. Bratislava : VEDA, 2016. 287 s. ISBN 978-80-224-1512-5.
- KLOBUCKÝ, Robert: Nelegálne drogy a drogová politika na Slovensku

- [elektronický zdroj]. Bratislava : Sociologický ústav SAV, 2016. 125 s. Dostupné na internete: <<http://www.sociologia.sav.sk/publikacie.php?id=2542>>. ISBN 978-80-89897-03-2.
- KUČERKOVÁ, Magda – REŽNÁ, Miroslava: Poetika nevyjadriteľného : k literárnemu výrazu diel Terézie od Ježiša a iných kresťanských mystikov. Nitra : Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, 2016. 90 s.
- KURINCOVÁ ČAVOJOVÁ, Vladimíra: Anatómia intuície : Psychológia racionálneho myslenia. Bratislava : IRIS, 2016. 132 s. ISBN 9788089726738.
- KUSÁ, Zuzana: Škola nie je pre všetkých. Bratislava : Sociologický ústav SAV, 2016. 280 s. ISBN 978-80-85544-98-5.
- LENGYELOVÁ, Tünde: Život na šľachtickom dvore : odev, strava, domácnosť, hygiena, voľný čas. Bratislava : SLOVART, 2016. 247 s. ISBN 978-80-556-1287-4.
- LONDÁK, Miroslav – LONDÁKOVÁ, Elena: Slovakia within Czechoslovakia from 1945 to 1989. In Slovakia : A European Story. Bratislava : VEDA : Historický ústav SAV, 2016, s. 26 – 70. ISBN 978-80-224-1522-4.
- LONDÁK, Miroslav: Ekonomika na Slovensku 1968 – 1971. In Od predjara k normalizácii : Slovensko v Československu na rozhraní 60. a 70. rokov 20. storočia. Bratislava : VEDA, vydavateľstvo SAV, 2016, s. 133 – 242. ISBN 978-80-224-1531-6.
- LONDÁKOVÁ, Elena: Kultúra v zovretí politiky. In Od predjara k normalizácii : Slovensko v Československu na rozhraní 60. a 70. rokov 20. storočia. Bratislava : VEDA, vydavateľstvo SAV, 2016, s. 243 – 366. ISBN 978-80-224-1531-6.
- LUKAČKA, Ján: Matúš Čák Trenčiansky. Bratislava : Historický ústav SAV : VEDA, vydavateľstvo SAV, 2016. 144 s. ISBN 978-80-224-1532-3.
- MAJO, Juraj – ŠPROCHA, Branislav: Storočie populačného vývoja Slovenska II. : populačné štruktúry [elektronický zdroj]. Bratislava : Univerzita Komenského v Bratislave : INFOSTAT – Výskumné demografické centrum : Centrum spoločenských a psychologických vied SAV, 2016. 1 CD-ROM, 126 s. ISBN 978-80-89398-31-7.
- MALČEK, Róbert: Badenské osídlenie Cerovej vrchoviny. Nitra : Archeologický ústav SAV, 2016. 300 s. Archaeologica Slovaca Monographiae : Fontes, Tomus XXI. ISBN 978-80-89315-88-8.
- MORVAY, Karol – FRANK, Karol – HUDCOVSKÝ, Martin – HVOZDÍKOVÁ, Veronika – JECK, Tomáš – ŠIKULOVÁ, Ivana: Economic Development of Slovakia in 2015 and Outlook up to 2017. Bratislava : Institute of economic research SAS, 2016. 134 p. Preložené pod názvom: Hospodársky vývoj Slovenska v roku 2015 a výhľad do roku 2017. Bratislava : Ekonomický ústav SAV, 2016. ISBN 978-80-7144-261-5. Dostupné na internete: <<http://ekonom.sav.sk/sk/publikacie/-p348>>. ISBN 978-80-7144-269-1.
- NOVOSÁD, František: V zrkadle kultúry. Bratislava : Iris, 2016. 160 s. ISBN 978-80-8153-055-5.
- NOVOSÁD, František: Osud a voľba : Max Weber o modernej spoločnosti. Bratislava : Iris, 2016. 188 s. ISBN 978-80-8153-067-8.
- OBADI, Saleh Mothana – BRZICA, Daneš – DOVÁĽOVÁ, Gabriela – HOŠOFF, Boris – HVOZDÍKOVÁ, Veronika – KORČEK, Matej – ONDROVIČ, Adrián – PUŠKÁROVÁ, Paula – SIPKO, Juraj – STANĚK, Peter – ŠIKULA, Milan – ŠIKULOVÁ, Ivana – VOKOUN, Jaroslav: Vývoj a perspektívy svetovej ekonomiky [10] : vysoké riziká a väčšie neistoty = The development and perspectives of the world economy : high risks and larger uncertainties. Bratislava : Ekonomický ústav SAV vo vydavateľstve VEDA, 2016. 344 s., 9. ISBN 978-80-7144-271-4.

- OLEJNÍK, Milan: Ideologické základy vzdelávacieho procesu v období medzivojnovnej Československej republiky a 1. Slovenskej republiky. In V duchu autority a slovenskej štátnosti : školstvo a vzdelávanie na Slovensku v rokoch 1939 – 1945. Košice : Centrum spoločenských a psychologických vied SAV, Spoločenskovedný ústav, 2016, s. 5 – 52. ISBN 978-80-970850-3-2.
- OSTRIHOŇ, Filip – DOMONKOS, Tomáš – JÁNOŠOVÁ, Miroslava: **Modelovanie dlhodobého rastu = Modelling of long-term growth.** In PÁLENÍK, Viliam. Inkluzívny rast v stratégii Európa 2020 : naivita alebo genialita? Bratislava : Ekonomický ústav SAV, 2015, s. 95 – 165. ISBN 978-80-7144-250-9.
- PALKOVIČ, Juraj – RIŠKOVÁ, Lenka: Muza ze slovenských hor. Bratislava : Ústav slovenskej literatúry SAV, 2016. 305 s. ISBN 978-8088746-33-1.
- PAUER, Jozef: Diluviálne lamentácie : eseje medzi súmrakom a svitaním. Bratislava : Theatrica, 2016. 169 s. ISBN 978-80-971729-2-3.
- PAUHOFOVÁ, Iveta – STANĚK, Peter: Adaptačné procesy a pulzujúca ekonomika : v cykle Paradigmy zmien v 21. storočí = Adaptation processes and pulsating economy (Paradigms in the cycle of changes in the 21st century. Bratislava : Ekonomický ústav SAV, 2016. 160 s. ISBN 978-80-7144-267-7.
- PAUHOFOVÁ, Iveta – KOŠTA, Ján – MARTINÁK, Dávid – ONDROVIČ, Adrián – PÁLENÍK, Michal – STANĚK, Peter – STEHLÍKOVÁ, Beáta – ŽELINSKÝ, Tomáš: Súvislosti príjmovej polarizácie na Slovensku = The context of income polarization in Slovakia. Bratislava : Ekonomický ústav SAV, 2016. 229 s. ISBN 978-80-7144-259-2.
- PEKNÍK, Miroslav: Premeny slovenskej politiky. In PEKNÍK, Miroslav et al. Pohľady na slovenskú politiku po roku 1989 : I. časť. Bratislava : Veda, 2016, s. 11 – 305. ISBN 978-80-224-1514-9.
- PIETA, Karol – ROBAK, Zbigniew – BARTOŠKOVÁ, Andrea – CSÜTÖRTÖKY, Jozef – ČIŽMÁŘ, Ivan – DORICA, Jozef – FARKAŠ, Zdeněk – GALUŠKA, Luděk – HANULIAK, Milan – HENNING, Joachim – HEUSSNER, Karl-Uwe – JAKUBČINOVÁ, Miriam – JANOŠÍK, Jiří – KARO, Špela – KNIFIC, Timotej – KOHOUTEK, Jiří – KOHÚT, Milan – LUKAČKA, Ján – OZDÍN, Daniel – RUTTKAY, Matej – RUTTKAY, Alexander T. – TURČAN, Vladimír – UNGERMAN, Šimon – VANGLOVÁ, Terézia: Bojná 2 : Nové výsledky výskumov včasnostredovekých hradísk. Nitra : Archeologický ústav SAV, 2016. 383 S. Archaeologica Slovaca Monographiae: Fontes, Tomus XX. ISBN 978-80-89315-60-4.
- PRUŠKOVÁ, Zora: Ako si porozumieť s literatúrou : niekoľko poznámok o vzťahu medzi autorom, rozprávaním a žánrom v modernej próze. Bratislava : Literárne informačné centrum, 2016. 243 s. ISBN 978-80-8119-099-5.
- RADIČOVÁ, Iveta – JUSKO, Peter – ZÁHORSKÁ, Júlia: **Špecifické aspekty inklu-zívneho rastu = Specific aspects of inclusive growth.** In PÁLENÍK, Viliam. Inkluzívny rast v stratégii Európa 2020 : naivita alebo genialita? Bratislava : Ekonomický ústav SAV, 2015, s. 189 – 244. ISBN 978-80-7144-250-9.
- RADVANSKÝ, Marek – FRANK, Karol – LICHNER, Ivan – MIKLOŠOVIČ, Tomáš. Impact of cohesion policy on regional development of Slovakia : ex-post assessment of national strategic reference framework 2007 – 2013. Bratislava : Institute of Economic Research SAS, 2016. 111 p. Dostupné na internete: <<http://ekonom.sav.sk/sk/publikacie/-p334>>. ISBN 978-80-7144-257-8.

- STANĚK, Peter – IVANOVÁ, Paulína: Európska únia na križovatke : potrehy a inšpirujúce riešenia. Bratislava : Wolters Kluwer, 2016. 181 s. Ekonomia, 625. ISBN 978-80-8168-482-1.
- ROBAK, Zbigniew. Items Decorated with the Tassilo Chalice Style in the Western Slavic Territories. In Slovenská archeológia : časopis Archeologického ústavu SAV v Nitre, 2015, roč. 63, č. 2, s. 309 – 340. ISSN 1335-0102.
- ROGULOVÁ, Jaroslava – HALLON, Ľudovít – JAKSICSOVÁ, Vlasta – LETZ, Róbert – SABOL, Miroslav – SYRNÝ, Marek: Slováci a ľudovo-demokratický režim : zápas o Slovensko. XIIIb. Bratislava : Literárne informačné centrum, 2016. 231 s. Pramene k dejinám Slovenska a Slovákov, XIIIb. ISBN 978-80-8119-101-5.
- RUISEL, Imrich: Psychológia vedy a vedeckého myslenia. Bratislava : Ústav experimentálnej psychológie CSPV SAV, 2016. 423 s. ISBN 978-80-88910-54-1.
- SABOL, Miroslav: Dopravný systém Slovenskej republiky 1939 – 1941. In Lesk a tieň hospodárskeho rozvoja Slovenska v rokoch 1939-1941. Krakow : Spolok Slovákov v Poľsku (Towarzystwo Słowaków w Polsce), 2015, s. 259 – 316. ISBN 978-83-7490-865-8.
- SALNER, Peter: Židia na Slovensku po roku 1945 : (Komunita medzi vierou a realitou). Bratislava : Ústav etnológie SAV : Veda, 2016. 215 s. Etnologické štúdie, 24. ISBN 978-80-224-1510-1.
- SIKORA, Stanislav: Politický vývoj na Slovensku v rokoch 1968 – 1971. In Od predjara k normalizácii : Slovensko v Československu na rozhraní 60. a 70. rokov 20. storočia. Bratislava : VEDA, vydavateľstvo SAV, 2016, s. 11 – 130. ISBN 978-80-224-1531-6.
- SMATANA, Miloslav – BALLEKOVÁ, Katarína – HLŔŠKOVÁ, Hana – HOLEC, Roman: Rozpamätávanie. Prvá svetová vojna jazykom prastarých otcov a materí. Bratislava : Veda, 2015. 260 s. ISBN 978-80-224-1495-1.
- STEINHÜBEL, Ján: Nitrianske kniežatstvo : počiatky stredovekého Slovenska. Druhé prepracované a doplnené vydanie. Bratislava : Vydavateľstvo RAK, 2016. 594 s. ISBN 978-8085501-64-3.
- SZEGHYOVÁ, Blanka: Súdnictvo a súdna prax v mestách Pentapolitany v 16. storočí. Bratislava : VEDA, 2016. 185 s. ISBN 978-80-224-1499-9.
- ŠAJDA, Peter: Kierkegaardovská renesancia : filozofia, náboženstvo, politika. Bratislava : Premedia, 2016. 240 s. ISBN 978-80-8159-437-3.
- ŠČEPÁN, Michal: Biografia hudobného skladateľa Tadeáša Salvu. In Musicologica Slovaca, 2016, roč. 7 [33], č. 1, s. 52 – 93. (2016 RILM, CEJSH). ISSN 1338-2594.
- ŠPROCHA, Branislav – TIŠLIAR, Pavol: Demografický obraz Slovenska v rokoch 1938 – 1945. Bratislava : Muzeológia a kultúrne dedičstvo, o. z. v spolupráci s Centrom pre historickú demografiu a populačný vývoj Slovenska, Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave, 2016. 199 s. ISBN 978-80-89881-03-1.
- ŠPROCHA, Branislav – MAJO, Juraj: Storočie populačného vývoja Slovenska I. : demografické procesy [elektronický zdroj]. Bratislava : INFOSTAT - Výskumné demografické centrum : Centrum spoločenských a psychologických vied SAV : Univerzita Komenského v Bratislave, 2016. 1 CD-ROM, 185 s. ISBN 978-80-89398-30-0.
- ŠTAFURA, Andrej: Historické organy stredného Gemera : Dejiny a dispozícia organov = Historical pipe organs of central Gemer. History and specifications pipe organs. Revúca : Quirinus, o.z., 2016. s. 80. ISBN 978-80-972541-0-0.

- ŠULAVÍKOVÁ, Blanka: Filozofické otázky o «umení žiť». Bratislava : Album, Repro Print, 2016. 175 s. ISBN 978-80-972446-6-8.
- URBANCOVÁ, Hana: Vybrané kapitoly z dejín slovenskej etnomuzikológie. Bratislava : Ústav hudobnej vedy SAV, 2016. 170 s. ISBN 978-80-89135-37-0.
- VOLÁNSKÁ, Ľubica: «V hlave tridsať v krížoch sto». Bratislava : VEDA : Ústav etnológie SAV, 2016. 224 s. Etnologické štúdie, 27. ISBN 978-80-224-1544-6.
- VOZÁR, Jozef: Významní slovenskí právnici z Liptova = Prominent Slovak Lawyers from Liptov. Bratislava : VEDA pre Ústav štátu a práva SAV, 2016. 206 s. ISBN 978-80-224-1471-5.
- VRZGULOVÁ, Monika: Nevyrozmávané susedské histórie : Holokaust na Slovensku z dvoch perspektív. Bratislava : VEDA : Ústav etnológie SAV, 2016. 139 s. Etnologické štúdie, 25. ISBN 978-80-224-1542-2.
- ZAMBOR, Ján: Vzlyky nahej duše : Ivan Krasko v interpretáciách. Bratislava : Literárne informačné centrum, 2016. 256 s. ISBN 978-80-8119-096-4.
- ZÁBOJNÍK, Jozef – BÉREŠ, Július: Pohrebisko z obdobia avarského kaganátu vo Valalikoch-Všechsvätých. Nitra : Archeologický ústav SAV, 2016. 300 S. Archaeologica Slovaca Monographiae : Studia, Tomus 26. ISBN 978-80-89315-96-3.

Vedecké monografie vydané v zahraničných vydavateľstvách

1. oddelenie vied

Matematický ústav SAV

- FEČKAN, Michal – POSPÍŠIL, Michal: Poincaré-Andronov-Melnikov Analysis for Non-Smooth Systems. Amsterdam : Elsevier, 2016. 244 p. ISBN 978-0-12-804294-6.
- STRAUCH, Oto: Some applications of distribution functions of sequences. In Uniform Distribution Theory, 2015, vol. 10, no. 2, p. 117 – 183. ISSN 1336-913X. Dostupné na internete: <<https://math.boku.ac.at/udt/vol10/no2/08Strauch.pdf>>.

2. oddelenie vied

- CAPEK, Ignác: DNA Engineered Noble Metal Nanoparticles : Fundamentals and State-of-the-Art of Nanobiotechnology. 1. Salem : Scrivener Publishing LLC, 2015. 637 p. ISBN 978-1-118-07214-1.
- JÄCH, Manfred A. – KODADA, Ján – BROJER, Michaela – SHEPARD, William D. – ČIAMPOR, Fedor, ml.: World Catalogue of Insects. Volume 14, Coleoptera: Elmidae and Protelmidae. Leiden: Brill, 2016. 318 p. ISBN 978-90-04-29176-8.
- ŠIMONOVICHOVÁ, Alexandra – MACHARIKOVÁ, Miroslava – PELECHOVÁ DRONGO VÁ, Zuzana – TAKÁČOVÁ, Alžbeta – MIŠÍKOVÁ, Katarína – GUTTOVÁ, Anna: Biodiverzita pôdnych mikroskopických vláknitých húb a nižších rastlín. 1. vyd. Ostrava: Vysoká škola báňská – Technická univerzita, 2016. 194 s. ISBN 978-80-248-3926-4.
- KRÁLOVÁ-HROMADOVÁ, Ivica – JUHÁSOVÁ, Ľudmila – BAZSALOVICSOVÁ, Eva: The giant liver fluke, Fascioloides magna: past, present and future research. 1. vyd. Springer, 2016. 109 s. ISBN 978-3-319-29506-0.

3. oddelenie vied

- BŽOCH, Adam: Krótka historia literatury niderlandzkiej. Recenzenti Wilken Engelbrecht, Ladislav Šimon. Lublin : Wydawnictwo KUL, 2016. 118 s. ISBN 978-83-8061-282-2.
- BŽOCH, Adam. Pszichoanalízis a periféria : a pszichoanalízis története Szlovákiában. Preložila Magdolna Balogh. Budapest : Typotex Kiadó, 2016. 260 s. ISBN 978-963-2799-10-10.
- COLOTKA, Peter – KÁČER, Marek – BERDISOVÁ, Lucia: Právna filozofia dvadsiateho storočia [Legal Philosophy in the Twentieth Century]. Eduard Bárány, František Cvrček (rec.). 1. vyd. Praha : Leges, 2016. 303 s. Teoretik. ISBN 978-80-7502-134-2.
- DALBERG, Dirk Mathias: Migration. Begriff, Formen, Geschichte, Zahlen und Gesetze. In Migration und Asyl. Moralischer Anspruch und praktische Bewältigung. Rothenburg/Oberlausitz : Eigenverlag der Hochschule der Sächsischen Polizei (FH), 2016, s. 25 – 68. ISBN 978-3-938015-64-3.
- DIVIČANOVÁ, Anna – CHLEBNICKÝ, Ján – TUŠKOVÁ, Tünde – UHRINOVÁ, Alžbeta – VALENTOVÁ, Iveta: Čabianske priezviská. Ed. Tünde Tušková. Békešská Čaba : Výskumný ústav Slovákov v Maďarsku, 2015. 260 s. ISBN 978-615-5330-05-6.
- FRANKL, Michal – SZABÓ, Miloslav: Budování státu bez antisemitismu?: násilí, diskurz loajality a vznik Československa. Recenzenti Ján Láníček, Eduard Nižňanský. [Praha] : Nakladatelství Lidové noviny, 2015. 339 s. Židé – dějiny – paměť, 2. ISBN 978-807422-422-5.
- MICHELA, Miroslav: Trianon labirintusaiban : történelem, emlékezetpolitika és párhuzamos történetek Szlovákiában és Magyarországon. Recenzenti László Szarka, Rudolf Paksa. Békescsaba; Budapest : Magyarországi szlovákok kutatóintézete : Magyar tudományos akadémia Bölcsészettudományi kutató központ Történettudományi intézet, 2016. 272 s. ISBN 978-615-5615-15-3.
- MIKULOVÁ, Marcela: Téma dediny v generačných konfiguráciách: od ideologizácie k demýtizácii. In Konfigurácie slovenského realizmu : synopticko-pulzačný model kultúrneho javu. Brno : Host, 2016, s. 260-297. ISBN 978-80-7491-546-8.
- PETŐCZOVÁ, Janka: Šimrák versus Šimbracky. Mythen und Realität in der slowakischen Musikhistoriographie. Ed. Maňour, O., Pirner, J. In Hudební věda. 2015, roč. LII, č. 3 – 4, s. 273-316. ISSN 0018-7003.
- RZEPKA, S. – HUDEC, Jozef – JARMUZEK, L. – DUBCOVÁ, Veronika – HULKOVÁ, Lucia – ODLER, Martin – WODZINSKA, A. – TRZCINSKI, J. – ŠEFČÁKOVÁ, Alena – SOJKA, P. – FULAJTAR, E. – ČERNÝ, Miroslav – TIRPAK, J: From Hyksos Settlers to Ottoman Pipe Smokers : Tell el-Retaba 2014. In Ägypten und Levante : internationale Zeitschrift für ägyptische Archäologie und deren Nachbargebiete, 2015, vol. XXV, s. 97 – 166. ISSN 1015-5104.
- TARANENKOVÁ, Ivana: Konfigurácie slovenského literárneho realizmu. In Konfigurácie slovenského realizmu : synopticko-pulzačný model kultúrneho javu. Brno : Host, 2016, s. 27 – 71. ISBN 978-80-7491-546-8.
- ZUBKO, Peter: K metodike nového prekladu Svätého písma do slovenčiny. Mahtomedi, MN, USA : Vision Slovakia, 2016. 300 s. ISBN 978-0-9913405-4-5.
- ŽEŇUCH, Peter: O prekladaní evanjeliových textov v prostredí cirkvi byzantského obradu na Slovensku. In Róbert Lapko et al.: K metodike prekladu Svätého písma do slovenčiny. - Mahtomedi, MN, USA : Vision Slovakia, s. 149-198. ISBN 97809913405-4-5.

6.3 Vedecké monografie vydané vo Vede, vydavateľstve SAV

- BÁNOVSKÝ, Juraj: Teórie mysle: K problému interpretácie iných myslí. Bratislava: VEDA, vydavateľstvo SAV, 2016. 214 s. ISBN 978-80-224-1527-9
- BENEDIKOVÁ, Lucia – KATKINOVÁ, Jana – BUDINSKÝ-KRIČKA, Vojtech: Ilava, poloha Porubská dolina: pohrebisko lužickej kultúry na strednom Považí. Bratislava: VEDA, vydavateľstvo SAV, 2016. 512 s. ISBN 978-80-224-1562-0
- BUC, Milan: Autoimunita a autoimunitné choroby (druhé prepracované vydanie). Bratislava: VEDA, vydavateľstvo SAV, 2016. 688 s. ISBN 978-80-224-1511-8
- DUCHOŇOVÁ, Diana – FUNDÁRKOVÁ, Anna (eds.): Hradý a hradné panstvá na Slovensku: dejiny, majitelia, prostredie. Bratislava: VEDA, vydavateľstvo SAV, 2016. 208 s. (+ 32 s. príloha). ISBN 978-80-224-1539-2
- DUCHOŇOVÁ, Diana – LENGYELOVÁ, Tünde: Hradné kuchyne a šľachtické stravovanie v ranom novoveku: radosti slávností, strasti každodennosti. 320 s. Bratislava: VEDA, vydavateľstvo SAV, 2016. ISBN 978-80-224-1538-5
- ERDELSKÁ, Oľga – LUX, Alexander – MÁRTONFIOVÁ, Lenka – ŠVUBOVÁ, Renáta: Embryológia krytosemenných rastlín. Bratislava: VEDA, vydavateľstvo SAV, 2016. 196 s. ISBN 978-80-224-1554-5
- GOLIAŠOVÁ, Kornélia – MICHÁLKOVÁ, Eleonóra (eds.): Flóra Slovenska VI/4. Bratislava: VEDA, vydavateľstvo SAV, 2016. 778 s. ISBN 978-80-224-1501-9
- HALÁSZOVÁ, Ingrid: Die Noblesse im Bild. Die adeligen Porträtgalerien in der Frühen Neuzeit in den Ländern der ehemaligen Habsburgermonarchie. Bratislava: VEDA, vydavateľstvo SAV, 2016 (v spolupráci s Peter Lang, Internationaler Verlag der Wissenschaften). 396 s. ISBN 978-224-80-1518-7
- HLAČKOVÁ, Miriam (ed.): Od symbolu k slovu. Podoby stredovekej komunikácie. Bratislava: VEDA, vydavateľstvo SAV, 2016. 456 s. ISBN 978-80-224-1537-8
- HUDÁČEK, Pavol: Castrum Salis. Severné pohraničie Uhorska okolo roku 1000. Bratislava: VEDA, vydavateľstvo SAV, 2016. 496 s. ISBN 978-80-224-1535-4
- KÁZMEROVÁ, Ľubica (ed.): Premeny osvety a vybraných školských výchovno-vzdelávacích prostriedkov na Slovensku (1918 – 1939). Bratislava: VEDA, vydavateľstvo SAV, 2016. 135 s. ISBN 978-80-224-1536-1
- KILIÁNOVÁ, Gabriela – ZAJONC, Juraj: 70 rokov Ústavu etnológie Slovenskej akadémie vied: kontinuity a diskontinuity bádania a jednej inštitúcie. Bratislava: VEDA, vydavateľstvo SAV, 2016. 288 s. ISBN 978-80-224-1512-5
- KUDLÁČOVÁ, Blanka (ed.): Pedagogické myslenie, školstvo a vzdelávanie na Slovensku v rokoch 1918 – 1945. Bratislava: VEDA, vydavateľstvo SAV, 2016 (v spolupráci s Typi Universitatis Tyrnaviensis). 410 s. ISBN 978-80-8082-955-1
- KUŠNIRÁKOVÁ, Ingrid (ed.): „Pre blaho nášho ľudu, všetkých našich kráľovstiev a provincií“: reformná politika Márie Terézie a jej pokus o modernizáciu Uhorska. Bratislava: VEDA, vydavateľstvo SAV, 2016. 272 s. ISBN 978-80-224-1534-7
- LONDÁK, Miroslav – MICHÁLEK, Slavomír – WEISS, Peter (eds.): Slovakia: A European Story. Bratislava: VEDA, vydavateľstvo SAV, 2016. 350 s. ISBN 978-80-224-1522-4

- LONDÁK, Miroslav – SIKORA, Stanislav – LONDÁKOVÁ, Elena: Od pred-
jaria k normalizácii: Slovensko v Československu na rozhraní 60. a 70.
rokov 20. storočia. Bratislava: VEDA, vydavateľstvo SAV, 2016. 388 s.
ISBN 978-80-224-1531-6
- LUKAČKA, Ján: Matúš Čák Trenčiansky. Bratislava: VEDA, vydavateľstvo
SAV, 2016. 144 s. ISBN 978-80-224-1532-3
- LUTHEROVÁ, Soňa G. – HLINIČKOVÁ, Miroslava: Za hranicami vedy.
Aplikovaná antropológia v spoločnosti. Bratislava: VEDA, vydavateľ-
stvo SAV, 2016. 168 s. ISBN 978-80-224-1543-9
- MICHÁLEK, Slavomír – MANÁK, Marián (eds.): Dejinné premeny 20. sto-
ročia: historik Pavol Petruf 70-ročný. Bratislava: VEDA, vydavateľstvo
SAV, 2016. 390 s. ISBN 978-80-224-1504-0
- MIKULÁŠ, Roman (ed.): Podoby literárnej vedy. Teórie – Metódy – Smery.
Bratislava: VEDA, vydavateľstvo SAV, 2016. 350 s. ISBN 978-80-224-
1524-8
- NOVÁK, Viliam – HLAVÁČIKOVÁ, Hana: Hydrológia pôdy. Bratislava:
VEDA, vydavateľstvo SAV, 2016. 350 s. ISBN 978-80-224-1529-3
- PEKNÍK, Miroslav (ed.): Pohľady na slovenskú politiku po roku 1993, I. a II.
zväzok. Bratislava: VEDA, vydavateľstvo SAV, 2016. 646 s. (I. zväzok),
568 s. (II. zväzok). ISBN 978-80-224-1513-2
- ROGULOVÁ, Jaroslava – HERTEL, Maroš (eds.): Adepti moci a úspechu.
Etablovanie elit v moderných dejinách. Bratislava: VEDA, vydavateľ-
stvo SAV, 2016. 599 s. ISBN 978-80-224-1503-3
- SABOL, František – KOLESÁR, Adrian – ARTEMIOU, Panagiotis: Disea-
ses of the Aorta. Bratislava: VEDA, vydavateľstvo SAV, 2016 (v spolu-
práci s Peter Lang, Internationaler Verlag der Wissenschaften). 206 s.
ISBN 978-80-224-1484-5
- SALNER, Peter: Židia na Slovensku po roku 1945 (Komunita medzi vierou
a realitou). Bratislava: VEDA, vydavateľstvo SAV, 2016. 216 s. ISBN
978-80-224-1510-1
- SEDOVÁ, Tatiana – ŠUCH, Juraj – ŠEDÍK, Michal – JANČOVIČ, Ivan:
Podoby interpretácie. Bratislava: VEDA, vydavateľstvo SAV, 2016. 214
s. ISBN 978-80-224-1549-1
- SEMELBAUER, Marek: Fauna Slovenska 4: Lauxaniidae – tieňovkovité
(Diptera, Cyclorhapha). Bratislava: VEDA, vydavateľstvo SAV, 2016.
185 s. ISBN 978-80-224-1500-2
- SZEGHYOVÁ, Blanka: Súdnictvo a súdna prax v mestách Pentapolitany
v 16. storočí. Bratislava: VEDA, vydavateľstvo SAV, 2016. 188 s. ISBN
978-80-224-1499-9
- ŠVAŇA, Lukáš: „Etika“ vojny a terorizmu. Bratislava: VEDA, vydavateľstvo
SAV, 2016. 188 s. ISBN 978-80-224-1553-8
- VOLANSKÁ, Ľubica: V hlave tridsať, v krížoch stovka... Bratislava: VEDA,
vydavateľstvo SAV, 2016. 224 s. ISBN 978-80-224-1544-6
- VOZÁR, Jozef: Významní slovenskí právnici z Liptova. Bratislava: VEDA,
vydavateľstvo SAV, 2016. 208 s. ISBN 978-80-224-1471-5
- VRZGULOVÁ, Monika: Nevyrozmávané susedské histórie. Holokaust na
Slovensku. Bratislava: VEDA, vydavateľstvo SAV, 2016. 144 s. ISBN
978-80-224-1542-2
- ZAJAC, Peter (ed.): Štúr, štúrovci, romantici, obrodenci. Bratislava: VEDA,
vydavateľstvo SAV, 2016 (v spolupráci s Ústavom svetovej literatúry
SAV). 456 s. ISBN 978-80-88746-32-4

6.4 Periodiká a ročenky vydávané v SAV

1. oddelenie vied SAV

Acta Geoturistica
Acta Hydrologica Slovaca
Acta Metallurgica Slovaca – SCOPUS
Acta Physica Slovaca – CCC, SCOPUS, WOSCC
Architektúra a urbanizmus – CCC, SCOPUS, WOSCC
Computing and Informatics – CCC, SCOPUS, WOSCC
Contributions of the Astronomical Observatory Skalnaté Pleso – SCOPUS, WOSCC
Contributions to Geophysics and Geodesy – SCOPUS
Geografický časopis- SCOPUS
Geographia Slovaca
Geologica Carpathica – CCC, SCOPUS, WOSCC
Geomorphologia Slovaca et Bohemica
Journal of Electrical Engineering – SCOPUS, WOSCC
Journal of Hydrology and Hydromechanics – CCC, SCOPUS, WOSCC
Kartografické listy
Kovové materiály – Metallic Materials – CCC, SCOPUS, WOSCC
Mathematica Slovaca – SCOPUS, WOSCC
Measurement Science Review (elektronicky) – SCOPUS, WOSCC
Powder Metallurgy Progress
Tatra Mountains Mathematical Publications – SCOPUS, WOSCC
Uniform Distribution Theory

2. oddelenie vied SAV

Acta Virologica – CCC, SCOPUS, WOSCC
Activitas Nervosa Superior Rediviva – SCOPUS
Biologia – CCC, SCOPUS, WOSCC
Bulletin Slovenskej botanickej spoločnosti pri SAV
(Section Botany do r. 2005, Section Cellura & Mol. Biol. do r. 2005, Section Zoology do r. 2005)
Catathelasma
Ekologické štúdie
Ekológia (Bratislava) – SCOPUS (do r. 2005)
Endocrine Regulations – SCOPUS
Entomofauna Carpathica
Folia Oecologica -SCOPUS
General Physiology and Biophysics – CCC, SCOPUS, WOSCC
Helminthologia – CCC, SCOPUS, WOSCC
Chemical Papers – CCC, SCOPUS, WOSCC
Interdisciplinary Toxicology – SCOPUS
Limnologický spravodajca
Malacologica Bohemoslovaca
Neoplasma – CCC, SCOPUS, WOSCC
Tichodroma*
Životné prostredie

3. oddelenie vied SAV

Archaeologia historica – SCOPUS
ARS
Asian and African Studies – SCOPUS
Bulletin Prognostického ústavu SAV
Človek a spoločnosť
Ekonomický časopis – Journal of Economics) – CCC, SCOPUS, WOSCC
Filozofia – CCC, SCOPUS
Historické štúdie
Historický časopis- CCC, SCOPUS, WOSCC
Human Affairs – SCOPUS
Jazykovedný časopis – SCOPUS
Kultúra slova
Musicologica Slovaca
Organon F – CCC, SCOPUS, WOSCC
Právny obzor
Slavica Slovaca
Slovenská archeológia
Slovenská literatúra
Slovenská reč – SCOPUS
Slovenské divadlo
Slovenský národopis
Sociológia – CCC, SCOPUS, WOSCC
Studia Politica Slovaca
Studia Psychologica – CCC, SCOPUS, WOSCC s
Študijné zvesti Archeologického ústavu SAV
Working Papers
World Literature Studies – CCC, SCOPUS, WOSCC

CCC – evidované v Current Contents; WOSCC – Web of Science Core Collection SCOPUS

PRÍLOHA 7

Patentová a licenčná činnosť SAV

V roku 2016 podali organizácie SAV osem národných (SK) patentových prihlášok a tri medzinárodné (PCT) prihlášky:

Patentové prihlášky podané v SR

- Spôsob prípravy manganitových La-Sr-Mn-O vrstiev s vysokou onsetovou teplotou prechodu do feromagnetického stavu (PP 50079-2016; pôvodcovia: Chromík Štefan, Štrbík Vladimír, Španková Marianna; prihlasovateľ: Elektrotechnický ústav SAV).
- Spôsob interaktívnej kvantifikácie digitalizovaných 3D objektov pomocou kamery snímajúcej pohľad (PP 50070-2016; pôvodca: Tomori Zoltán; prihlasovateľ: Ústav experimentálnej fyziky SAV).
- Spôsob čistenia organických vodorozpustných látok od hydrofóbných kontaminantov (PP 50015-2016; pôvodcovia: Sedlák Marián, Rak Dmytro; prihlasovateľ: Ústav experimentálnej fyziky SAV).
- Masívny monokryštalický supravodič legovaný samáriom (PP 76-2016; pôvodcovia: Diko Pavel, Volochová Daniela, Antal Vitaliy, Piovarči Samuel; prihlasovateľ: Ústav experimentálnej fyziky SAV).
- Použitie 5-karboxymetyl-1,2,3,4-tetrahydro-1H-pyrido[4,3-b]indolov a farmaceutický prostriedok s ich obsahom (PP 50049-2016; pôvodcovia: Štefek Milan, Balleková Jana, Šoltésová Prnová Marta, Májeková Magdaléna; prihlasovateľ: Ústav experimentálnej farmakológie a toxikológie SAV).
- Kompozitný materiál na implantáty, jeho použitie a spôsob výroby (PP 50046-2016; pôvodcovia: Balog Martin, Krížik Peter, Čatić Amir, Schauperl Zdravko; prihlasovateľ: Ústav materiálov a mechaniky strojov SAV).
- Spôsob mikrovlnného žiarenia magneticky mäkkých práškov bez spekania (PP 57-2016; pôvodcovia: Bureš Radovan, Fáberová Mária; prihlasovateľ: Ústav materiálového výskumu SAV).
- Spôsob prípravy vodnej disperzie strieborných mikročastíc (PP 50011-2016; pôvodca: Capek Ignác; prihlasovateľ: Ústav polymérov SAV).

PCT prihlášky:

- Composite material for implants, its use and method of its production (PCT/IB2016/054220; pôvodcovia: Balog Martin, Krížik Peter, Čatić Amir, Schauperl Zdravko; prihlasovateľ: Ústav materiálov a mechaniky strojov SAV).
- A method for altering the functional status of mRNA allowing its selective and specific recognition (PCT/SK2016/060002; pôvodcovia: Rázga Filip, Némethová Veronika; prihlasovateľ: Ústav polymérov SAV).
- Novel thrombin inhibitors (PCT/SG2016/050278; pôvodcovia: Kazi-mírová Mária, Roller Ladislav, Iyer Janaki Krishnamoorthy, Koh Cho Yeow, Kini R. Manjunatha; prihlasovatelia: Ústav zoológie SAV, National University of Singapore).

V rámci troch PCT prihlášok podaných v rokoch 2014 a 2015 sa v roku 2016 vstúpilo do národných/regionálnych fáz (konkrétne išlo o podanie troch Euro-PCT prihlášok a jednej prihlášky v USA):

- EP: Method and apparatus for lightning threat indication (EP 14833297.6; pôvodcovia: Kocifaj Miroslav, Videen Gorden, Klačka Jozef; prihlaso-

vatelia: Ústav stavebníctva a architektúry SAV, Univerzita Komenského v Bratislave a Gorden Videen).

- EP: Method for isolation of circulating cells from peripheral blood (EP 14792618.2; pôvodcovia: Kocifaj Miroslav, Mego Michal; prihlasovateľ: Ústav stavebníctva a architektúry SAV a Univerzita Komenského v Bratislave).
- US: Method and apparatus for lightning threat indication (US 15/105,560; pôvodcovia: Kocifaj Miroslav, Videen Gorden, Klačka Jozef; prihlasovateľ: Ústav stavebníctva a architektúry SAV, Univerzita Komenského v Bratislave a Gorden Videen).
- EP: A method for determination of content of hydrophobic compounds in water-miscible organic liquids (EP3092487; pôvodcovia: Sedlák Marián, Rak Dmytro; prihlasovateľ: Ústav experimentálnej fyziky SAV).

V roku 2016 boli udelené tri patenty v SR a štyri patenty v zahraničí (konkrétne v Kórei, Singapure, Rusku a Českej republike):

Patenty udelené v SR:

- Spôsob tvarovania tenkých supravodivých vrstiev na báze tália (P 288436; pôvodcovia: Sojková Michaela, Chromik Štefan; majiteľ: Elektrotechnický ústav SAV).
- Zrnovo orientovaná elektrotechnická oceľ mikrolegovaná vanádom a spôsob jej výroby (P 288414; pôvodcovia: Kováč František, Petryshynets Ivan; majiteľ: Ústav materiálového výskumu SAV).
- Kalcium fosfátová cementová prášková zmes a spôsob jej prípravy (P 288348; pôvodca: Medvecký Ľubomír; majiteľ: Ústav materiálového výskumu SAV).

Patenty udelené v zahraničí:

- Kórea: Biologicky degradovateľná polymérna kompozícia so zlepšenými vlastnosťami (10-1651319; pôvodcovia: Alexy Pavol, Chodák Ivan, Bakoš Dušan, Bugaj Peter, Mikušová Miroslava, Tomanová Katarína, Benovič František, Plavec Roderik, Mihalík Michal, Tomašková Monika; majiteľ: Ústav polymérov SAV).
- Rusko: Biologicky degradovateľná polymérna kompozícia so zlepšenými vlastnosťami (2605592; pôvodcovia: Alexy Pavol, Chodák Ivan, Bakoš Dušan, Bugaj Peter, Mikušová Miroslava, Tomanová Katarína, Benovič František, Plavec Roderik, Mihalík Michal, Tomašková Monika; majiteľ: Ústav polymérov SAV).
- Singapur: Biologicky degradovateľná polymérna kompozícia so zlepšenými vlastnosťami (194040; pôvodcovia: Alexy Pavol, Chodák Ivan, Bakoš Dušan, Bugaj Peter, Mikušová Miroslava, Tomanová Katarína, Benovič František, Plavec Roderik, Mihalík Michal, Tomašková Monika; majiteľ: Ústav polymérov SAV).
- Česká republika: Způsob vyhledávání povrchových defektů, zejména ložiskových kroužků, a zařízení pro provádění tohoto způsobu (306088; pôvodcovia: Miroslav Hain, Ján Bartl, Jan Kůr, Boris Kůr; majitelia: Ústav merania SAV, Mesing, s. r. o., Brno, CZ).

PRÍLOHA 8

8.1 Hospodárska činnosť SAV

Ku koncu roka 2016 mala Slovenská akadémia vied 32 rozpočtových organizácií a 28 príspevkových organizácií. Oproti roku 2015 došlo k poklesu počtu rozpočtových organizácií o dvanásť. K 31. 12. 2015 boli zrušené štyri rozpočtové organizácie bez likvidácie (Virologický ústav SAV, Ústav experimentálnej endokrinológie SAV, Ústav experimentálnej onkológie SAV a Molekulárno-medicínske centrum), ktoré splynuli do novovytvorenej príspevkovej organizácie Biomedicínske centrum SAV s účinnosťou od 1. 1. 2016. Sedem rozpočtových organizácií – Botanický ústav SAV, Neuroimunologický ústav SAV, Parazitologický ústav SAV, Ústav genetiky a biotechnológií rastlín SAV, Ústav fyziológie hospodárskych zvierat SAV, Ústav molekulárnej fyziológie a genetiky SAV a Ústav normálnej a patologickej fyziológie SAV – prešli z rozpočtovej formy hospodárenia na príspevkovú formu s účinnosťou od 1. 1. 2016 a jedna organizácia – Ústav experimentálnej fyziky SAV – zmenila rozpočtovú formu hospodárenia na príspevkovú s účinnosťou od 1. 4. 2016.

V súlade s § 15 ods. 6 zákona č. 133/2002 Z. z. o Slovenskej akadémii vied vykonávali tri vedecké organizácie s rozpočtovou formou hospodárenia, jedna vedecká organizácia s príspevkovou formou hospodárenia a jedna špecializovaná príspevková organizácia podnikateľskú činnosť.

Pri čerpaní finančných prostriedkov bola dodržiavaná platná legislatíva, zásady v rámci jednotlivých programov, funkčnej a ekonomickej klasifikácie a záväzná účelovosť ich použitia. Všetky organizácie boli zapojené do rozpočtového informačného systému Štátnej pokladnice.

V schválenom rozpočte na rok 2016 mala kapitola rozpísaný rozpočet celkových príjmov v sume 1 970 000 eur. Na základe rozpočtových opatrení Ministerstva financií SR upravený rozpočet príjmov k 31. 12. 2016 predstavoval sumu 2 070 000 eur. V skutočnosti rozpočtové organizácie SAV odviedli na príjmový účet štátneho rozpočtu celkové príjmy v sume 5 343 647 eur.

Z toho rozpočtové príjmy predstavovali sumu 2 105 784 eur a príjmy z mimorozpočtových zdrojov sumu 3 237 863 eur. Štruktúra rozpočtových príjmov je uvedená v nasledujúcej tabuľke.

Hlavná kategória	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť		
			Spolu	v tom:	
				rozpočtové	mimorozpočtové
200-Nedaňové príjmy	1 970 000	2 070 000	2 397 597	2 105 784	291 813
210-Príjmy z podnikania a z vlastníctva majetku	570 000	214 482	230 251	230 251	
220-Administratívne poplatky a iné poplatky a platby	700 000	1 437 317	1 665 430	1 453 226	212 204
230-Kapitálové príjmy	0	235 260	235 260	235 260	0
290-Iné nedaňové príjmy	700 000	182 941	266 656	187 047	79 609
300-Granty a transfery	0	0	2 946 050	0	2 946 050
310-Tuzemské bežné granty a transfery	0	0	2 126 044		2 126 044
320-Tuzemské kapitálové granty a transfery	0	0	42 508		42 508
330-Zahraničné granty	0	0	777 498		777 498
Príjmy spolu	1 970 000	2 070 000	5 343 647	2 105 784	3 237 863

(Údaje sú v eurách)

Granty a transfery tvorili prostriedky poskytované Agentúrou na podporu výskumu a vývoja z rozpočtu MŠV VaŠ SR, prostriedky na programy a projekty medzinárodnej spolupráce, najmä na projekty 7. rámcového programu EÚ, Horizont 2020, multilaterálne projekty EÚ, iné multilaterálne projekty, bilaterálne projekty a projekty medzivládnych dohôd o vedecko-technickej spolupráci, prostriedky (refundácie) zo štrukturálnych fondov EÚ prijaté od hlavných partnerov, ktorými sú príspevkové organizácie a verejné vysoké školy, prostriedky zo spolupráce s výskumnými inštitúciami v tuzemsku, príjmy na programy európskej územnej spolupráce, príjmy z darov od tuzemských a zahraničných inštitúcií.

V schválenom rozpočte na rok 2016 mala kapitola rozpísaný rozpočet celkových výdavkov vo výške 60 000 000 eur. V priebehu roka bol rozpočet celkových výdavkov upravený na základe rozpočtových opatrení Ministerstva financií SR na sumu 65 316 646 eur. Na úprave rozpočtu výdavkov sa podieľalo zvýšenie v sume 6 646 327 eur a zníženie v sume 1 329 681 eur.

Zvýšenie výdavkov ovplyvnili rozpočtové opatrenia, ktorými sa riešil najmä:

- presun kapitálových výdavkov a výdavkov určených na riešenie projektov financovaných zo štrukturálnych fondov EÚ vrátane spolufinancovania zo štátneho rozpočtu z roku 2015 do roku 2016 podľa § 8 zákona č. 523/2004 Z. z. v platnom znení,
- presun prostriedkov z iných rozpočtových kapitol (platobných jednotiek) na priebežné (refundačné) platby účelovo určené na riešenie projektov financovaných zo štrukturálnych fondov EÚ vrátane spolufinancovania zo štátneho rozpočtu,
- zvýšenie rozpočtu výdavkov z dôvodu zvýšenia plátov zamestnancov v súlade s uzatvorenými kolektívnymi zmluvami vyššieho stupňa na rok 2016.

Zníženie rozpočtu výdavkov vyplynulo najmä z rozpočtových opatrení, ktorými sa viazali výdavky kapitoly SAV:

- v prospech kapitoly Všeobecná pokladničná správa,
- z dôvodu presunu kapitálových výdavkov zo štátneho rozpočtu do roku 2017.

V priebehu roka sa realizovali aj rozpočtové opatrenia, ktoré mali interný charakter a riešili preklasifikovanie rozpočtových prostriedkov v kapitole SAV.

Všetky výdavky rozpočtovej kapitoly SAV boli alokované v programoch, štruktúrovaných na podprogramy a prvky.

Skutočné celkové výdavky kapitoly SAV predstavovali k 31. 12. 2016 sumu 68 542 615 eur. Štruktúra celkových výdavkov podľa zdrojov bola nasledovná:

- výdavky zo štátneho rozpočtu v sume 62 973 525 eur;
- výdavky (refundácie) na spoločné programy SR a EÚ financované zo štrukturálnych fondov EÚ vrátane spolufinancovania zo štátneho rozpočtu prijaté na základe rozpočtových opatrení v sume 2 331 236 eur;
- výdavky kryté prostriedkami z mimorozpočtových zdrojov v sume 3 237 854 eur, z toho výdavky (refundácie) na spoločné programy EÚ a SR prijaté od hlavných partnerov v sume 83 534 eur.

Z celkových rozpočtových výdavkov predstavovali bežné výdavky 63 114 533 eur (z toho príspevok zriaďovateľa na prevádzku príspevkovým organizáciám SAV v sume 34 536 025 eur) a kapitálové rozpočtové výdavky 2 190 228 eur (z toho kapitálový príspevok zriaďovateľa príspevkovým organizáciám SAV v sume 301 835 eur).

Priemerný evidenčný počet pracovníkov prepočítaný za rok 2016 pred-

stavoval v rozpočtových organizáciách 1 224,01 osôb. Úroveň priemer-ného zárobku za rok 2016 bola 1 050,42 eur, z toho zo štátneho rozpočtu (zdroj 111) 976,25 eur.

Príspevkové organizácie SAV dosiahli celkové príjmy v sume 54 976 435 eur. Z celkových príjmov príspevkových organizácií pred-stavoval príspevok zo štátneho rozpočtu 34 837 860 eur (v tom: bežný 34 536 025 eur a kapitálový 301 835 eur).

Vlastné zdroje, ktoré tvorili najmä príjmy za predaj výrobkov, tovarov a služieb, príjmy z prenájmu budov, priestorov a objektov, predstavovali 4 115 934 eur. Ďalšie príjmy príspevkových organizácií tvorili príspevky na riešenie projektov, najmä príspevky zo štátneho rozpočtu poskytované Agentúrou na podporu vedy a výskumu, prostriedky (refundácie) z Európskeho fondu regionálneho rozvoja vrátane spolufinancovania zo štátneho rozpočtu poskytované z kapitol, ktoré sú platobnými jednotkami, a zahra-ničné granty, najmä prostriedky na riešenie projektov medzinárodnej spo-lupráce (projekty 7. rámcového programu EÚ, Horizont 2020, multilaterál-ne projekty EÚ, iné multilaterálne projekty, bilaterálne projekty a projekty medzivládnych dohôd o vedecko-technickej spolupráci).

Celkové výdavky príspevkových organizácií boli vo výške 53 021 648 eur, z toho bežné vo výške 51 612 326 eur a kapitálové vo výške 1 409 322 eur.

Priemerný evidenčný počet pracovníkov prepočítaný za rok 2016 pred-stavoval v príspevkových organizáciách 1 756,14 osôb. Úroveň priemer-ného zárobku bola 1 129,29 eur, z toho zo štátneho rozpočtu (zdroj 111) 899,16 eur.

Dosiahnutá úroveň priemerneho zárobku vedeckých pracovníkov za rok 2016 v eurách (DrSc., PhD., CSc.) – vedecké organizácie SAV:

Rozpočtové organizácie SAV	2016
Zdroj 111 ŠR	1 096,78
Ostatné zdroje spolu	93,75
Priemerný zárobok spolu	1 190,53
Príspevkové organizácie SAV	2016
Zdroj 111 ŠR	1 040,68
Ostatné zdroje spolu	254,51
Priemerný zárobok spolu	1 295,19

8.2 Kontrolný systém SAV

Odbor kontroly SAV ako vnútorný kontrolný orgán vykonáva v organizá-ciách SAV v súlade so zákonom č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov finančné kontroly na mieste, pri výkone ktorých v súlade s platnými právnymi predpismi pre-veruje dodržiavanie hospodárnosti, efektívnosti, účinnosti a účelnosti pri hospodárení s verejnými financiami.

V nadväznosti na vlastné kontrolné akcie, ako aj kontrolné akcie vy-konané vonkajšími kontrolnými orgánmi, vykonáva preverovanie plnenia opatrení prijatých na nápravu nedostatkov a odstránenia príčin ich vzniku. Okrem týchto činností zabezpečuje šetrenia sťažností, oznámení a podne-tov v zmysle zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach. V súlade so zákonom č. 307/2014 Z. z. o niektorých opatreniach súvisiacich s oznamovaním protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov plní

funkciu zodpovednej osoby v zmysle zákona vedie centrálnu evidenciu a predkladá ročnú správu o plnení oznamovacej povinnosti všetkých organizácií SAV. Plní ďalšie úlohy podľa organizačného poriadku a rozhodnutí predsedu SAV, podľa požiadaviek vypracováva odborné stanoviská pre členov P SAV. Pri výkone kontrolnej činnosti poskytuje metodické usmernenia vedúcim zodpovedným zamestnancom organizácií SAV a spolupracuje s vonkajšími kontrolnými orgánmi.

V roku 2016 vykonali kontrolní zamestnanci na základe písomných poverení predsedu SAV celkovo 44 kontrolných akcií. Počas dvoch finančných kontrol na mieste boli vo vybraných oblastiach hospodárenia preverené verejné prostriedky vo výške 828 tis. €, zistených bolo 15 nedostatkov, z nich tri závažného charakteru s následnou odvodovou povinnosťou vo výške 701,60 €. V nadväznosti na šetrenie jednej sťažnosti bola na základe poverenia predsedu SAV bola vykonaná mimoriadna tematická finančná kontrola na mieste, pri ktorej kontrolná skupina preverila verejné prostriedky vo výške 174 tis. €, zistila 14 nedostatkov, z toho štyri vo výške 16 554,50 € s následnou odvodovou povinnosťou.

Odbor kontroly SAV vykonal v 37 organizáciách kontrolu plnenia opatrení prijatých na odstránenie nedostatkov zistených na základe záverov vládnych auditov, ktoré vykonali vo vybraných organizáciách SAV v roku 2015 zamestnanci Správy finančnej kontroly Bratislava, Zvolen a Košice, ako aj audítorská skupina Ministerstva financií SR. Celkovo bolo preverených 619 prijatých opatrení, z nich bolo bezo zvyšku splnených 488 opatrení, 42 bolo čiastočne splnených. 28 prijatých opatrení nebolo možné vyhodnotiť z dôvodu časového plnenia. K termínu výkonu plnenia prijatých opatrení bolo nesplnených 61 opatrení, predovšetkým z oblasti účtovníctva a správy majetku štátu.

V centrálnej evidencii sťažností bolo v roku 2016 zaevidovaných a prešetrovaných osem podaní, z ktorých päť bolo kvalifikovaných ako sťažnosti, z nich štyri boli neopodstatnené a jedna odstúpená nadriadenému orgánu. Ďalšie tri podnety boli riadne prešetrované v súlade s platnými právnymi predpismi. Po ukončení šetrení všetkých podaní boli pisatelia písomne informovaní o výsledku.

V spolupráci Odboru kontroly SAV s nadriadenými orgánmi a členmi P SAV boli vypracované odborné stanoviská a analýzy k štyrom podaniam.

PRÍLOHA 9

Zoznam organizácií SAV k 31. 12. 2016

Slovenská akadémia vied

1. oddelenie vied o neživej prírode

Vedy o Zemi a vesmíre

Astronomický ústav SAV

Geografický ústav SAV

Ústav hydrológie SAV

Ústav vied o Zemi SAV

Matematicko-fyzikálne vedy

Fyzikálny ústav SAV

Matematický ústav SAV

Ústav experimentálnej fyziky SAV

Technické vedy

Elektrotechnický ústav SAV

Ústav geotechniky SAV

Ústav informatiky SAV

Ústav materiálov a mechaniky strojov SAV

Ústav materiálového výskumu SAV

Ústav merania SAV

Ústav stavebníctva a architektúry SAV

2. oddelenie vied o živej prírode a chemických vedách

Lekárske vedy

Neurobiologický ústav SAV

Neuroimunologický ústav SAV

Ústav experimentálnej endokrinológie SAV

Ústav experimentálnej farmakológie a toxikológie SAV

Ústav experimentálnej onkológie SAV

Ústav molekulárnej fyziológie a genetiky SAV

Ústav normálnej a patologickej fyziológie SAV

Ústav pre výskum srdca SAV

Virologický ústav SAV

Molekulárno-medicínske centrum SAV

Biologické a chemické vedy

Chemický ústav SAV

Ústav anorganickej chémie SAV

Ústav genetiky a biotechnológií rastlín SAV

Ústav molekulárnej biológie SAV

Ústav polymérov SAV

Ústav zoológie SAV

Poľnohospodárske a veterinárne vedy

Botanický ústav SAV

Parazitologický ústav SAV

Ústav biochémie a genetiky živočíchov SAV

Ústav ekológie lesa SAV

Ústav fyziológie hospodárskych zvierat SAV

Ústav krajinskej ekológie SAV

3. oddelenie vied o spoločnosti a kultúre

Vedy o dejinách

Archeologický ústav SAV
Historický ústav SAV
Ústav etnológie SAV

Vedy o človeku a spoločnosti

Centrum spoločenských a psychologických vied SAV
Ekonomický ústav SAV
Filozofický ústav SAV
Sociologický ústav SAV
Ústav politických vied SAV
Ústav štátu a práva SAV
Ústav výskumu sociálnej komunikácie SAV

Vedy o kultúre a umení

Jazykovedný ústav Ľudovíta Štúra SAV
Slavistický ústav Jána Stanislava SAV
Ústav dejín umenia SAV
Ústav divadelnej a filmovej vedy SAV
Ústav hudobnej vedy SAV
Ústav orientalistiky SAV
Ústav slovenskej literatúry SAV
Ústav svetovej literatúry SAV

Špecializované pracoviská

Technologický inštitút SAV
Encyklopedický ústav SAV
Ústredný archív SAV
Ústredná knižnica SAV
Veda, vydavateľstvo SAV
Výpočtové stredisko SAV

Servisné pracoviská

Kongresové centrum Smolenice SAV
Technicko-hospodárska správa ústavov SAV Košice
THS ÚSV SAV